

తి ది న ము వ ణ టి ం వ ర బ డు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 } చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 2-వ తేది గురువారము } No 131
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయసామంతుల శ్రావణమాస బహుళ ఏకాదశి, } సంచిక ౧౩౧

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పగీచే వేలకువేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి మాచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పిమాన్యును, వాయువుపోట్ల శాపును,
కార్యపుష్పలు శారదోలును, పొల్లబోగొట్టును
దెబ్బకుల శుచును వాపుల శుభ్రమాపును.

దగ్గు తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

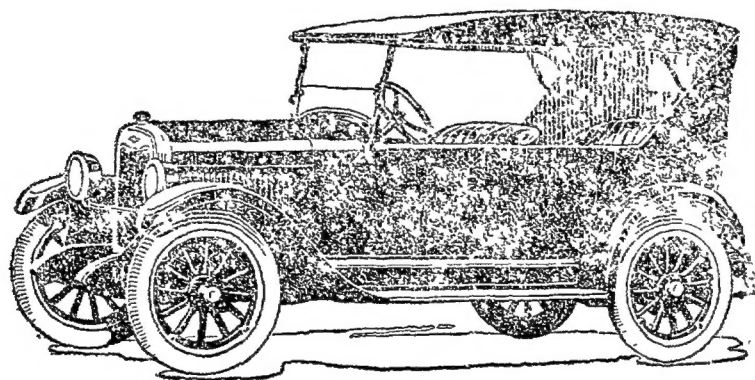
విజేతములలో కూడ వాడుచున్నారు

గ్రానిడబ్బితో నో సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0 డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజన డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

అ సా మా న్య మై న ధ ర

20 గు బలముగలది. గాలను 1-కి 30 మైళ్లు వంతున పోవును. పూర్తిగా అమర్చబడినది.
ధర ర్పు 2850

for Economical Transportation

అన్ని రకముల
టెలెగ్రాఫ్ లైటులు, కాకి హుద్లు,
ఈ-వ రి మ్యును, టెలెగ్రాఫ్ లైటు
అమర్చబడి యున్నది. ఎప్పటికిని కాశ్యతిముగా
మండునట్టి, వాణ్యమైన క్రొత్తదూకొ రంగువేయబడినది.

నా అండు కంవెని, లిమిటెడ్.,

ను

ఉదకమండలము.

వృత్తాంతలేఖలు

కర్నూలు

(ఒక విలేఖరి)

మాతన కట్టడములు

తాలూకా కచేరికి వెనుక భాగమున జిల్లా వ్యాయస్థానము కట్టబడుచున్నది. కర్నూలునకు విశ్వకర్మ యనందగు యాత్రాబుగారు పనులు సాగించుచున్నారు. కట్టడము మిగుల విశాలముగను రసలేయముగను నుండగలదు.

ఘోషావైద్యకాలపై మేడను కట్టించుచున్నార ఆచార్య కాల కర్నూలునకే కాక, దూరమునుండివచ్చెడి ప్రేమికును, శిశువులకును మిగుల నువయోగముగా నున్నది.

ఇ ను ప దా రి

మోదరాబాదునుండి ఉండవేలిమీదుగా కర్నూలునకు వచ్చెడి ఇనుపదారి ఉండవేలివరకు వచ్చినది. అచ్చటనుండి కర్నూలునకు వేయుటకు సెప్టెంబరు 15-న తేదీనుండి పనులు ప్రారంభ మగునను నడంకిలగు.

నరసాపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

జిల్లా మునసిబులు యెన్నిక

ఆగస్టు 31:— క్రిందటివారములో హైకోర్టు జడ్జిలు చేసిన జిల్లామునసిబులకు ఆర్డర్ బాలిత్ మా పట్టిమగోదావరి జిల్లాలోమాత్రము సంస్కృతికరముగా గాన్పించదు. మాత్రము మలాచి లాయర్లు మొదలగువారికి మొన్నటి నెలకును చాలా వింతగా కాన్పించినది. మాజిల్లాలో జడ్జిలకు శిఫారసు చేయ బడినవారిలో సి. నరసింహాచార్యులుగారు మొదటివారు. వీరు రెండుసార్లు ఎమ్.ఎల్.ఎ.పాస్చేసిరి. క్రిందటి సంగరం కాండ్లా క్లుప్తమునకు ఆటంకింపటి సంగరం హిందూలలోనున్న ఎమ్. ఎల్. పాస్చేసిరి. ఇంతటిఆర్డర్ మొన్నటి ఎన్నిక వారిలో ఎవరికిలేదు. అయినప్పటికిని నరసింహాచార్యులుగారిని ఎన్ను కొనలేదు. ఇంతకన్న వింత మరొకటిలేదని స్త్రీ ధర్మశాసనము న్నారు. నిజముగా ఇంతటి అన్యాయము ఎట్లుజరిగినదో ఇంత కన్న ఆర్డర్ మరై నవి ఏవి జడ్జిలకు కనబడినవో ఇక్కడివారూ హించలేకుండిరి.

నరసాపురంతాలూకా మహాజనసభ

నరసాపురంతాలూకా మహాజనసభ పాలకొల్లులో షివి మాధవనముందు ఏప్రి 6 న తేదీ సోమవారం శోభన మధ్యాహ్నము 2 ఘంటలకు మొదలు శ్రీయుత కందుల వీరరాఘవ స్వామి నాయుడుగారి ఆధ్వర్యమున జరుగునని యిప్పుడే విన్నాను. ఆనాడు సభకు ఆంధ్రనాయకులలో ముఖ్యులైన శ్రీకాశీనాథుని వాగ్దేవరాయగారు (శ్రీ బంగటూరి ప్రకాశంగారును మొదలగు ఇంకా ఇతరులున్న విచ్చేయుదు రని తెలియుచున్నది.

సర్కార్కు అగ్రికల్చరల్ డెవలప్ మెంటు కార్పొరేషను

ఈకంపెనీ 1920 లో రిజిస్టరు చేయబడినది. 1922 లో కాన్ప మొంటువారు ఖమ్మం తాలూకా లూసరిగూరుపాడులో 1500 ఎకరముల గయ్యబుధూమిని యీ కంపెనీవారికి స్వాధీనముచేసిరి అప్పటినుండి కొద్దో గొప్పో సాగుబడి ఆగం భించిరిగాని యిప్పటికిని ఇంజనీయరింగుపనులు గూనవై అయి పోయిపట్టున్న ఇంతటినుండి రెండుపల్లము సాగుచేసెదరనిన్ని తెలియుచున్నది. ఈకంపెనీయొక్క 1921-22 సంలి తాలూకు డైరెక్టర్ల రిపోర్టు వారియొక్క యింజనీయరింగుపనుల బొమ్మలతో మంచికాగితములపై ఆంధ్రముగా అన్నీ తీయబడినది. ఆ పంలిలో మా జిల్లాకలెక్టరు మొదలగు జిల్లా ఉద్యోగములు కంపెనీయొక్క భూమిని తనికీ చేసెట్టున్న కంపెనీవారు చేయించిన పనులకు చాలా సంతోషించినందు రిపోర్టుల ప్పట్టుచున్నది. వీరుచేసిన వ్యయమునకున్న కృషికిన్ని తగిన ఫలితము కంపెనీవారికి లభించు గా!

రాజమండ్రి

(స్వకీయవిలేఖరి)

మా జిల్లాజడ్జిగా నున్న కె. నుందరం (శ్రేష్ఠిగారిని హైకోర్టు జడ్జిగా నియమించిన వార్త మా పట్టణవాసులకు 26-వ తారీఖున తెలిసెను. ఆనాడు జడ్జిగారు కోర్టుకు వచ్చి బెంచినై మాన్యంగానే పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుగా రసు మ-రా-శ్రీ ఆనందరం రామారావు బి. ఏ. బి.యల్. గారు నుందరం శ్రేష్ఠిగారిని అభినందించుచు ఉపన్యసించిరి. జడ్జిగారు జవాబు నిన్నుచు గామారావుగారికి తదితర న్యాయవాదులకును వందనము లర్పించిరి. 28-వ తారీఖున నుందరం శ్రేష్ఠిగారు వే రొకచోట సనిచేయుచున్న కాలములో యిచ్చట జిల్లా జడ్జిగా నున్న సోమంచి నీలకంఠగారు నుందరం శ్రేష్ఠిగారు గౌరవార్థమై టిపార్టి నిచ్చిరి. 29-వ తారీఖున ఆనందరం రామారావుగారు నుందరం శ్రేష్ఠి గౌరవార్థమై అప్పార విండు నిచ్చిరి. 30-వ తారీఖున మాపట్టణవైక్యలు శ్రేష్ఠిగారికి అల్పాహార వింవనర్పిరి.

ధనాపహరణము

ముద్దాయి రిఫర్మేటరీస్కూలు

డిప్టీ సూపరింటెండెంటు

శిక్ష అప్రీలులో తగ్గించబడుట

పూనా, సెప్టెంబరు 1:— సెవన్సుజడ్జి యెర్నాడారీఫర్మేటరీ స్కూలులో డిప్టీ సూపరెంటెంటు గైన ఏకనాథమర్త్యుడు కాలుంకడుగారు తమపై తేబడిన ధనాపహరణ సేరమును విధింపబడి శిక్షపై అప్రీలుచేయగా ఆర్డరుమెంటు విని శిక్షను ఆర సెలవి విడిచెరు 200 రూపాయల జరిమానాకు తగ్గించిరి.

(ఆంధ్ర)

ఆంధ్రమహాసభలు

ప్రతినిధుల ప్రేక్షకులు

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సహాసభ - ప్రతినిధులు

“కాంగ్రెసు విధానయొక్క ప్రథమ మాత్రమును అంగీకరించినా రందర ఆంధ్రరాష్ట్ర మహాసభకు ప్రతినిధులుగా నుండవచ్చును వీరి వరకు 18 సంలిరములు మించియుండవలెను. సభకు హాజరగునపు ఖద్దరును పూర్తి స్వధరించవలెను. ప్రతినిధి 1 శి ఒకరూపాం రుసుమును సన్యాసభ్యులవారికి చెల్లించవలెను.

రాష్ట్ర సభముచేపై తీర్మానము ననుసరించి ప్రతి నిధులు కాంగ్రెసువారు తం కాంగ్రెసుసభమునందు సభ్యులుగా చేరియున్నదియు తమకొర్రీ చిరునామాతో ఆహ్వానసంఘమువారి సెప్టెంబరు 16 నెలోపుగా తెలుపవలెను. 16 తేది లోపుగా తెలిపినవారువతమే ప్రతినిధులుగా నైకొనబడుదురు.

ఆంధ్ర మహాసభ, ప్రతినిధులు

ఏ రాజకీయపక్షమునకు చెందియున్నను ఆంధ్రమహా జన తెల్లకు ఆంధ్రమహాసభకు ప్రతినిధులుగా కేరవచ్చును. ప్రతినిధి రుసుము 0-2-

గ్రంథాలయసహాసభ, ప్రతినిధులు

రు 0-2-0 లు రుసు చెల్లించినా తెల్లరును ఈసభకు ప్రతినిధులుగా నుండవచ్చు.

ప్రేక్షకులు

ఒకరూపాయి రుసు చెల్లించి ప్రతివారును ఆం మహాసభల కన్వింటికిని ప్రేక్షకులుగా నైకొనబడుదురు.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు

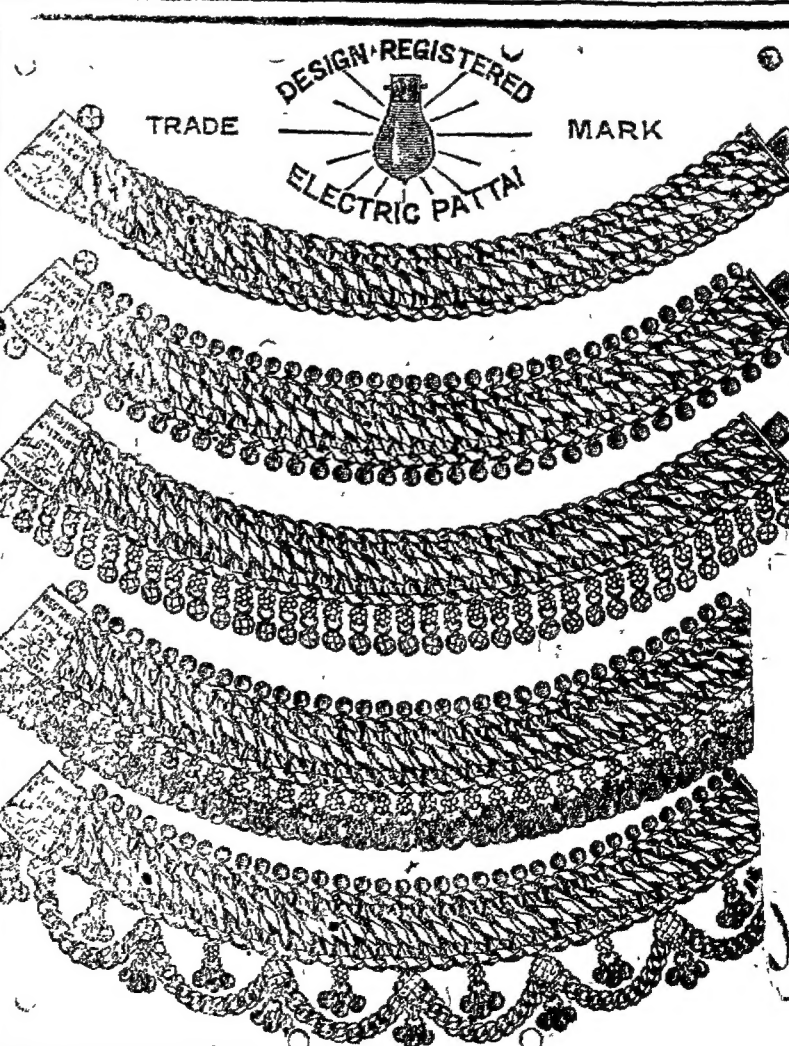
నర్తకులకు యిట్టి నదు పాయము ఇ దే ర కు లేదు 1882

వ రిక శిఖామయ్యులు	నీమవెండికి గారంటి నిచ్చెదము	సతి గృహమునందును
అమూల్యమైన తిరుణము	ఖరారు ధర	అల్పముగా నుండితీరవలెను
3 నాండి * మిలునుల యెత్తువరకు . 3 నైజాలందు పేలాగి న్నెలు, పట్టెలపట్టి గిన్నెలు, తయారుగానున్నవి. ఈ		
దిగు తెలుపబడిన ధర ప్రకారము యివ్వబడును. ఒకేరీ 1 గ్రోసు ఆర్డరు యిచ్చిన ఒక		
నాచును బోపుగా సరఫరా చేయబడును. లోన, పేక్కుగా మెరుగుచేయబడియున్నది.		
1 గిన్నె మొదలు 3 వరకు	రు	ధర గు 1-1-0
6 " 12 " "	"	" 1-0-6
3 డజన్లు ఒకేనారి తీసిన	"	" 1-0-0
6 " " " "	"	" 0-15-6
12 " " " " (1 గ్రోసు)	"	" 0-15-0

ఒలివోను నం. 2802

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గుర్పూమిశెట్టి కంపెనీ

తొలివిలాసము “ఉమ్మడియార్” 2 నగలవ ర్తకులు, 25 నాబజారుకోడ్డు, న్నదాసు.

నోతనముగా ప్రదర్శింపబడిన “ఎలెక్ రిక్”
 యనులు
 ర క ము
 గ్యరంటి
 ప్రముఖున రిజిస్టర
 పడు మార్కు
 ని గొలుసుబు
 ంపించ గలము
 ఏం త తూ ని
 ంసు చేయ
 ంచ కోరె
 ధ ర ల
 1-కి మలాగి
 చిన్నవైకా
 ర్థ 4

శ్రీ శ్రీ రటన్ జీ తాతాగారు

రటన్ జీ తాతాగారు మూడు 72 సంవత్సరముల వృద్ధాప్యమునందు చివరియినను వారి మరణమువలన భారతీయులకును, ముఖ్యముగా బొంబాయి పురజనులకును అపారమైన వాటిని వదిలి, భారతదేశము రాజకీయముగను అంతఃకలహములతో రాజకీయపరాధీనత్వమును పొగొట్టుటకు పాటుపడుచున్న దేశభక్తులను ఆరాధించువిధముననే ఆధిపత్యరాధీనత్వమును పారదోలుటకు పాటుపడుచున్న భారతపుత్రులను ప్రాణము బాధ్యుల చేయుటయే యున్నది. అట్టి సుపుత్రులలో శ్రీ శ్రీ రటన్ జీ తాతాగారి కి.

శ్రీ లక్ష్మీ వంశ

వీరి జీవితచరిత్ర గాల ఆచర్యములైనది. 1854 సం॥ వీరు బొంబాయిపట్టణమునకు దగ్గర నున్న నవసారగ్రామమున జన్మించిరి. ప్రపంచ పఖ్యాతిగాంచిన జమ్షీటుజీ తాతాగారి సంతతిలోని వారు కాకపోయినను, జమ్షీటుజీగారి బావమరిది కొమారులు. చిన్నతనమునందు తమ విద్యను నవసారయందు ఆభ్యసించి తరువాత బొంబాయి ఉత్తమవిద్య సభ్యునియై మద్రాసులో చేరిరి. బొంబాయిలో ఎం.ఎస్.సి. కళాశాలలో విద్య సభ్యునియై తరువాత మౌనసాయకళాశాలయందు జడవ నుద్దేశముతో వద్రాసుజాయిరి. వీరి విద్యాభ్యాస మైంపిదప తండ్రిగారి కంపెనీలో చేరి పనిచేయ నారంభించిరి. కొంత కాలము బొంబాయిలో పనిచేసిన పిదప చెనాలోని హంస కాంస పట్టణమునకు పోయిరి వీరి వర్తకము అంత వృద్ధిగా నుండెడిది కాదు. అట్టిసమయముననే వీరి తండ్రి మరణించిరి. కాని రటన్ జీగారు యేమాత్రమును ధైర్యమును వీడలేదు.

తండ్రిగారు చనిపోయిన పిదప వీరు మేనేజరుగ నుండి పని చేసిరి. ఈ సమయముననే వీరి తెలివి, కార్యభారత్యము, ధైర్యమును చూపించుటకు నిలయొనెను. ఆ సమయమున బియ్యము నిల్వ మొదలగువానియందు వ్యాపారము చేయుచుండిరి. వీరి వ్యాపారము వెంటనే వృద్ధిపొందుచుండుటచే న్యాయార్థ నందును, హంగాయి, కోల్చి, గానుండ ప్యానిసుపట్టణమునందు కూడ బ్రాంచీలను యేర్పరచిరి. సుత్యములవ్యాపారమునకూడ వృద్ధిచేసిరి. తరువాత హిందూదేశములోని జముష డ్ పుర కార్యగారములను, బొంబాయి ఎలెక్ట్ కంపెనీల పరిపాలన మునందును వీరు చాల పాటుపడిరి.

వీరి ధైర్యసాహసములే వారి కింతకీర్తి దెచ్చినవి. తాతా ఇంజనీరింగ్ కంపెనీయొక్క నాగపూరులోని నూనె మిల్లులను వారి కిదితర కంపెనీలకు వమ్ముకొట్టెను. తప్ప మరేమియు లేకున్నను, ఈకంపెనీ వాటాదారులను యెంత బలిదీచెచ్చినను అతిధైర్యసాహసములతో అదృష్టమైన వాణిజ్య సేర్పత్తును వారి నందరిని సంతృప్తి బరచి పంపుచుండుట వారి సేవహితములకంటె మేలైనవియ్యనని

ఉత్కల పరిశ్రమ

వీరు ఉత్కలపరిశ్రమను అభివృద్ధిగాంచవలె నని చేసిన ప్రయత్నములు అపారములు. విదేశములలో పోటీచేయుట తదితరల కన్నకొనెను వినుభుత్వమును గల్గించియుండెడిది. వీరు మాత్రము ధైర్యముతో పోరాడి సామ్రాజ్య కాపనసభల లో హోదానిజయము గాంచిరి. ఉత్కలపరిశ్రమ గవర్నమెం టువారుగ యు సహాయమును గూర్చి పండిత మోతీలాలుగారి తో సంభాషి నిష్కర్షాజ్ఞ పూర్తివారి సహాయము గూర్చి సామ్రాజ్య కాపనసభలో గవర్న మెంటువారిని ఓడించి ఉత్కల పరిశ్రమకు కాపలసిన గవర్న మెంటు సహాయమును బొందగలిగిరి.

వీరు ప్యానులనుకూడ అనేక సుతసాంఘిక మార్పులను చేయుటానిది. అందులకొరకై రాష్ట్రీయన్ సభలను యేర్పాటుచేసియుండిరి. వీరిమొదటి భర్త చుట్టొకగా ప్రెంచిదేశపు శ్రీని పెండ్లికేసికొని ఆమెయొక్క ముగ్గురుపుత్రులను, 2 పుత్రులను బడిసిరి. రెండుసంవత్సరములక్రింద ఆమెచనిపోయెను. వీరికి మూడు నాల్గుసంవత్సరముల నుండి వ్యాపారమునందు నష్టముగల్గుచున్నను ధైర్యమువీడినది కనీసిరి. పాపము తుడుకు మరల

వచ్చునక కాదు

వచ్చునక కాదు యెందునకే చనిపోవులనలన గారికేగాక భారతదేశమున కంతకు అపారమును పొంది చెప్పవచ్చును. భగవంతుడు వీరభక్తులకు సేవచేయును.

పరమేశ్వర

శ్రీ రాధా శాస్త్రి.

“ముక్తి మీ చేతులందే గలదు”

పోలీసు సూపరింటెండెంటు హితబోధ

ధిల్లీ హిందూమహమ్మదీయ డిప్యూటీమనులు (అసోసియేటెడ్ మెన్సు సెక్యూలరరీసు)

ధిల్లీ, ఆగస్టు 31:— నేటి ఉదయమున పోలీసు సీనియరు సూపరింటెండెంటు పి. ఎల్. ఓర్డగారిని హిందూ మహమ్మదీయ డిప్యూటీమనులు సందర్శించెను. నగరమందు లా ఆర్డరుల సందర్శించుటకు గట్టిచర్య తీసికొనవలయుననియు, ప్రజల విశ్వాసము పోకుండగ ఉభయపంథుముల పోరాడుట నివారించవలసినదనియు డిప్యూటీమనులు గోచెను. పదేడదిగ కలహములు, విశ్వాసరాహిత్యము, ఛీతి, తమోలనున బహు మానీషేయుట వర్తకమునకు హాని గలిగించుచుండెననియు, ముఖ్యముగ బట్టల వర్తకులు పాదేవావులన్నా రనియు చెప్పిరి. సర్వసామాన్యముగ ప్రజలెల్లరును శాంతి గావలయునని అపేక్షించుచున్నారనియు అల్లరి జేయు దుర్మార్గుల దొరతనము గట్టిగ తక్షణమే దండించవలసినదనియు, డిప్యూటీమనులుగోచెను.

ఓర్డగారి హితబోధ

సావకాశముగ డిప్యూటీమనులు తోచిన విషయముల సూపరింటెండెంటుగారు వీని వారి ముక్తి వారి చేతులందే గలదని స్పష్టముగ చెప్పెను. లాయెడ గౌరవము, యిరుదుల అభిప్రాయముల గౌరవించుట సాంఘిక వైషమ్యముల తొలగింపుకు దివ్యదౌషధమున ఓర్డగారు నడిచిరి కాసనము గౌరవించి నడచువారిని కాపాడుటకు శాంతిభిద్రుల సందర్శించుటకు తన శక్తివందన లేకుండ ప్రయత్నించుచుండెనని ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. ధిల్లీకాలము యిట్లు చెయుటకు అదనముగ పోలీసు కావలయునని గోరనియు, కాంక్షను కొనుకొనరభాస్తు నంపెననియు ఓర్డగారు చెప్పిరి.

ద్వితీయసిక్కు మహాజనసభ

బాబాగుర్మింగుగా రధ్యక్షత వహించుట

“నాభా మహారాజును గద్దెనెక్కించువరకు సిక్కులకు శాంతిలేదు”

హైదరాబాదు (సింధు) ఆగస్టు 31:— నిన్నను మొన్నను ఇక్కడ ద్వితీయసిక్కు మహాజనసభ నిర్వహ్యముగ అత్యుత్సాహముతో బాబాగుర్మింగుగా రధ్యక్షత వహించిరి. సింధురాష్ట్రమున అన్న బోగనులకుండి ప్రతినిధులను ప్రేక్షకులను నచ్చేయుండెరి

ఆహ్వానసంహార్యమును కెచ్చుమెచ్చుగా వారి యువ న్యాసమును కేంద్రసిక్కులపంథ ఆంశికలితము, ప్రచారానసరమును, సర్వరాససంగ్రహమును, గూర్చియు ముప్పలించి సింధురాష్ట్రమునందలి సిక్కులకుకూడ కృపా భాగం వాక్కులడిచెననియు, పంజాబునందలి సిక్కులకు ఇతరరాష్ట్రములందలి సిక్కులకు వేగవారినికూ చెప్పిరి.

అధ్యక్షుని యువ న్యాసమును సిక్కు సామమున కారాము హిందువులు కూడ ప్రోత్సహించుచుండెననియు, తన స్వదేశము నందు వాక్కులు లేనిచెప్పి నాటికొరకు పోరాడువారిని రాజద్రోహులని ప్రభుత్వము చెప్పుచున్నదనియు చెప్పిరి. ‘కొమగట’ కథనముచెప్పి తొందరకు అభివేళరాష్ట్రము లందలి భారతీయుల హక్కుల సత్తించుటకే నడచా వెలితిరచిరి. ఆనయంతయుచెప్పి తాము ‘దాసు’యందలి వైద్యులవచ్చిన విధములయు తోచిరి. నాభామహారాజువాగు తిరిగి గద్దెనెక్కు పర్యంతము సిక్కులకు శాంతిలేదు. ధైర్యులను న్యాసించెను. కృపాభాగము స్వేచ్ఛా చేయ వలెను. ‘కొమగట’ ‘బజ్జిబజ్జి’ ఉత్సవములను ప్రారంభించి పరిహారములను సేవ చేదు.

తీర్మానములు

ఆమోదింపబడిన తీర్మానములలో ముఖ్యములైనవి, నాభామహారాజును తిరిగి గద్దెనెక్కించ గోరుదుము, ప్రభుత్వమును సిక్కులను సందగించుట నిగూఢమును, బొంబాయి కాపన సభలోను పంజాబులోను పురపాలకసంఘమునందు ప్రత్యేకపాతినిగ్రహముగోరుదుము, కేంద్రసిక్కులపంథ సేర్పరులు టయు, కృపాభాగమును పోరుదుము, సిక్కులకు ప్రత్యేక పాతకాలల సేర్పరుగోరుదుము, ధైర్యుల సంగ్రహమును న్యాసించెను గోరుదు తీర్మానించెరి.

అసమానుల పోటీపందెము

దిగుమతులపై పన్ను విధింపగోరుట

జె. ఎ. వాడియాగారి సాక్ష్యము

(అసోసియేటెడ్ మెన్సు సెక్యూలరరీసు)

బొంబాయి, ఆగస్టు 31:— “మీపంథిపు నుత్తమును నాతిట్టు నుత్తముతో పందెము వేసిన యెడ, రెండును నుత్తములైనప్పటికినీ నానుత్తము గెలువలేదు” అని టూరిపుబ్లికర్లు ఎదుట సాక్ష్యమిచ్చుచు జె. ఎ. వాడియాగారు నడిచిరి. రక్షణ విధానముపై లంకపైరు పరిశ్రమ స్థిరముగ నిర్మించుకొనిన పిదప, తనకనుకూలమును స్వేచ్ఛావర్తకవిధానము యిండియా అవలంబింపవలయుననుట న్యాయము కాదు అని సువ్యక్తము జేయుటకు నవ్వు పుట్టించుటై ఉదాహరణమును జె. ఎ. వాడియాగారు చెప్పిరి. వ్యయదారులు భరింపవలసి యున్నను దిగుమతులపై సుదకుము విధింపవలయునని సాక్షి నిశ్చయక వలించెను. అంతయగాక దిగుమతి రెట్టింపుజేసి అధికముగ వచ్చు 16 శాతం రూపాయలు తిరిగి ప్రజలకు యిచ్చినేయుటకు ఉప్పు పన్నుపై రిబేటు లేక ముదరా యిచ్చిగాని లేక యితర పన్నుగాని లేక ఉప్పుపన్నుగాని రద్దుజేసిన నని వాడియాగారు బల్లిరి. నాటు శృంగారపస్త్రపుల సంఘాధ్యక్షుడగు జి. ఎమ్. థాకర్సీగారు దిగుమతులపై పన్ను విధించుటచే భారతదేశమును శియారుజేయబడు ఎస్తువులకర పెరుగదను మిల్లు యజమానుల అభిప్రాయమును థాకర్సీగారు బలపరచిరి. అత్యుక్తము ధర పొచ్చుని యెడ దిగుమతి పన్ను విధించుటచే మిల్లు యజమానులకు లాభమేమి గలదని అభ్యుక్తుడు ప్రశ్నించెను. ఇండియను మిల్లులు తయారు జేసి వినుదుల గాని స్త్రాకు లేక సరికునకు జపాను దిగుమతి చేయుచున్న పరకనకు సమముగ నున్నదనియు, యావిషయము ప్రకృతిమందు బొంబాయి మిల్లు పరిశ్రమ మాంద్యపరిస్థితులందు ముఖ్యముగ గుర్తింపవలయుననియు సాక్షి నొక్క వక్కాణించెను. జపాను సరకుపై దిగుమతి పన్ను విధించుటచే జపాను సరకు యిండియాలో విస్తారముగ దిగుటకు అలంకముగ నుండుననియు, యాఅలంక మెంత విస్తారముగ నుండునో అంత హెచ్చుగా విడుదలగాని బొంబాయి మిల్లు సరకు అమ్మకమును. ఇది చేసెయెడ చాలననియు, యింతకంటె మిల్లులు అధికముగ పోకర్కను లీయవలయునని గోరుట లేదనియు సాక్షి చెప్పెను. జపాను సరకుపై మాత్రమే దిగుమతి పన్ను విధించిన యెడ, వెతికి వెతికి పన్ను విధించినట్లు గన్వింపదా యని ప్రశ్నించ యిండియను ప్రభుత్వగవర్న ట్టునని సాక్షి ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

అధరాత్రమున సూరహత్య!!!

భర్త భార్యను అనుమానించుటయే కారణము!!

పూనా, సెప్టెంబరు 1:— పూనా భనానీపేటలో శ్రాత్తమాణిఖానాలో నిర్భరాతి గోరహత్య జరిగినది. మహాయువ నాతికు తనభార్యను అనుమానించి యుటికొనికొని చొరబడి కత్తితోపొడిచెను. ఇంటిలోనికి ప్రవేశించుచుండ బొంబలో గంభూభాయునామెను తన భార్యయనుకొని ఆమె మెడపై పొడిచెను. ఆమెను రక్షింపననిన శాంతిరామును కూడ పొడిచెను. వరునాతి తప్పు తెలిసినది గనలొనికి చొరుకుకొని భోయ భయపడి బాగొనిని భార్యకు బావతోపొడిచి చంపెను. తక్షణమే ఆత్మహత్య గావించుకొన ప్రయత్నించెను గాని సరిగా పొడిచికొనలేక మూగ్ధుడొండెను. పోలీసు వాగు తక్షణమునచ్చి విచారణ ప్రారంభించిరి. (ఆ. వె.)

మరణము

నేలము, సెప్టెంబరు 1:— నిర్భరాతి నేలములో పడిలుగా ఉన్నట్టి సి. ముబ్రహ్మద్యం అయ్యగు వి.వి.యిత్ గారు 67-వ వయసు వదిలివేసిరి. నేలమునందును మద్రాసు హోస్టలందు చక్కనిపేరు సంపాదించిరి జిల్లాకోర్టునందు వారికి తనవిధముగ నుచ్చటించి నేటికి కోర్టుమానిషేసిరి. (ఆ. వె.)

రైలుఓట్టలేవ్వట

చదు, సెప్టెంబరు 1:— మినావీపంపుబడిన మూడు బ్రక్కలలో నొకటి నధరకు ఫర్దాంగుల పట్టాకర్షి పడి పోయెను. రైల్వ రానుపొను మీలులేనాయెను. సామాను ప్రయాణకుల ఒకప్రక్క దిండి గరియొకప్రక్క నెక్కించుచు న్నారు. సాయంకాలమునకు లైను చక్కబడవట. (ఆ. వె.)

చెన్న పురి శాసనసభ

హిందూధర్మాదాయముల చట్టము

మరముల మినహాయింపుడు

సవరణలు వీగిపోవుట

(నిన్నటి కరువాయి)

1. రామాసామి మొదలియారగారు:— సవరణ నామక పిండును సవరణ అంగీకరింపబడిన మహమ్మదీయ క్రైస్తవ మతములు గూడ బిల్లును లోబడి యుండుననియు, ఒక సంఘమునకు బిల్లు ఒకటి పరిశీలించుట గలుగజేయునో తెలుసుకొనుట కవకాశమియ్య యే ఈశ్చిత్రంలో ఇతిరసంఘములన్నిటికి వర్తింపజేయుట దురదృష్టవశాత్తూ బిల్లును ధ్వంసముజేయు నుద్దేశముగలవారు తప్ప సభ్యులెవ్వరుగాని ఈసవరణ కంగీకరింతురని తలంపను ఒక సంఘమునకు సంబంధించిన విషయములలో మరియొక సంఘము వారు తటస్థులుగ నుండవలయు ననుభావము మిగిల ఆక్షేపణయందు ఇదివరకే కలుగ జరిగియుండలేదు ప్రస్తుతము జరుగుటచేడు ఇకముందు జరుగజోదు. ఒకేభారతీయులవలె తప్ప హిందూ, మహమ్మదీయ, క్రైస్తవమత ప్రత్యేక ప్రత్యేక దృష్టితో వివేచయమునగాని విశ్లేషణయందున నెడి అభిప్రాయముతో మన మింక కనుపబడియుండలేదు. విశ్వవిద్యాలయసభ్యుడు బాతీయతనుగూర్చి ప్రసంగించెను. హిందూమహమ్మదీయ, క్రైస్తవమత విభజించుకొని చర్చింపవలయుననుట బాతీయబాసమునకు విరుద్ధముగాదా? ఎవరియితాభిప్రాయములతోగాని ఈబిల్లు యొక్క శీర్షాంశములు జోక్యముగలిగించుకొనటలేదు కావున మహమ్మదీయ క్రైస్తవసభ్యులు విశాలభావముగలవారై పరమతసంస్కరణ శాసననిర్మాణమందు దోడ్పడగోరుమన్నా మని బల్కెరి

పిదప సవరణ వోటుకుబెట్టుబడి అధికసంఖ్యకులచే నిరాకరింపబడి వీగిపోయెను

“మలబారునుగూడ బిల్లునుండి తొలగింపుడు”

2-వ క్లాసులోని “ఈబిల్లు రాజధానిపట్టణమునకువచ్చుచున్నంతటికిని వర్తిండును” అనుపదములందు మలబారుతప్ప అనుపదమును జేర్చవలయునని మధవరాజాగారు సవరణనుపవాదించుచు మలబారులోని దేవాలయములు చాలవరకు ప్రాచీనమైనదేవాలయములనియు, చాలవరకు ప్రాచీనముగ నిర్వహించబడుచున్నవనియు, ఎక్కువ ఆదాయముగల దేవాలయము లేవియు లేవనియు, మలబారుపాద లీబిల్లును కోరుటలేవనియు బల్కెరి ప్రభాకరన్ తంపకగారు సవరణను బలపరచిరి

యమ్. కృష్ణకృష్ణయ్యగారు సవరణ నామకపిండును ఈబిల్లు నామకపిండుసభ్యులు మలబారు పాదలచే తిరిగి ఎన్నుకొన బడజాలర నుట నిశ్చయమనిరి మలబారుగల సొరు లిట్టిబిల్లును చాల కాలమునుండి వాంఛించుచుండిరి. కావున మలబారును విడదీయరాదనిరి

“అన్నిటికంటె మలబారునకే అత్యవశ్యకము”

సర్ జి. సదాశివయ్యగారు (ఎక్స్పెన్డీటరీ సభ్యులు, నూట్లాడుడు తాము మలబారును రెండు మాడు మారులు సంధిగించి దేవాదాయవిషయములను పరిశీలించితిమనియు 100 కి 50 దేవాలయములు దుర్మార్గశాసనమునకు లోబడె యున్నవనియు ధర్మకర్తలనేక దేవాలయములను పరిశీలించి 3డు హిందూ కిని, విశాఖమునకు తోడ్పడిరనియు, మలబారునకు అన్ని దేశములకంటె ముఖ్యముగ నీబిల్లు అవశ్యకమనియు, నిజముగ ప్రభుత్వమువారి విషయములో నింతకాల ముపేక్షించుటయు అచితమునని బల్కెరి

పిదప సవరణ వోటుకుబెట్టుబడి వీగిపోయెను.

“చెన్న పురినిగూడ బిల్లులో జేర్చుడు”

2-వ క్లాసులో “రాజధానిపట్టణము తప్ప రాష్ట్రమున కంతయు బిల్లు వర్తిండును” అను దానిలో “రాజధాని పట్టణము (చెన్న పురి) తప్ప” అనుపదమును దీసివేయవలసినదని ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు రుపపాదించిరి

“ఈసభ కేధికారము లేదు”

అడ్వొకేటు జనరలుగారు సవరణ అక్రమమైనను ఆక్షేపించుచు రాజధాని పట్టణమందలి దేవాదాయములపై అధికారము అడ్వొకేటు జనరలుగారి కొసంగబడియున్నందున వానివిషయమై చర్చించుట కిదిభ కదికారములేదని పల్కెరి భారతీయభు

త్వచ్ఛము 114 వ కేసునుక్రింద రాజధాని పట్టణముపై అధికారముతన (అడ్వొకేటుజనరలు)కొసంగబడియున్నది పార్లమెంటరీ చట్టముచే తప్ప మరీ ఏవిధమునను ఆ అధికారముతో జోక్యము గలిగించుకొనరాదు. హైకోర్టు అధికారముతో భారత ప్రభుత్వచట్టము 106 వ సెక్షను క్రింద భారత ప్రభుత్వము మాత్రమే జోక్యము గలిగించుకొనవచ్చునుగాని రాష్ట్రీయ సభలు జోక్యము గలిగించుకొన జాలవు” అనిరి.

ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు అడ్వొకేటు జనరలుగారి ఆక్షేపణకు సమాధానము జేర్చుచు అడ్వొకేటు జనరలుగారి హక్కులను దీసి వైపుట ఈ సవరణ ఉద్దేశము గాదనియు, హైకోర్టుకు స్వతంత్రముగ అడ్వొకేటు జనరలుకు అధికారము లేదనియు బల్కెరి

రా బి ఎస్ సరిసింహారాజాగారు:— అడ్వొకేటు జనరలుగారు నూచించిన ఆక్షేపణపైమాట్లాడుచుఅడ్వొకేటు జనరలు గారు 114 కేసునుపల గలిగియున్న అధికారమును దీసివై చెడి సమస్యయే లేదనియు శాసన సభకు మరికొంత అధికార మొసంగిన అడ్వొకేటుజనరలుయొక్కగాని హైకోర్టు వారియొక్కగాని అధికారము తీసివేయబడలేదని బల్కెరి.

సర్ కె వి రెడ్డిగారు మాట్లాడుచు ఈ సవరణవలన అడ్వొకేటు జనరలుగారి అధికారము తో జోక్యము గలిగించుకొనుట యగుననియు ఆ సవరణము లగు చిక్కులచే బిల్లును ఆలస్యము జేయవలదని బల్కెరి

అడ్వొకేటు జనరలుగారిచే తేబడిన ఆక్షేపణ క్రమమైనదిగానని అధ్యక్షులు నిర్ణయించిరి

ఆర్ శ్రీనివాసయ్యగారు పిదప సవరణపై మాట్లాడుచు రాష్ట్రముందలి దేవాదాయములకంటె పట్టణముందలి దేవాలయముల సక్రమముగ నిర్వహించబడుచున్నవి చెప్ప వీలులేదనియు, కాట్సలేమను పరీక్షార్థులలోపలను, వెలుపలనుండు దేవాలయముల కెట్టి భేదము లేదనియు, వీనిని గూడ జేర్చుకుంటుండు కారణము లేదనియు బల్కెరి

సి వి చెల్లంగిరి గొండురుగారు సవరణను బలపరచిరి

సామి వెంకటాచలంకెట్టిగారు:— సవరణ కంగీకరింపజాలమనిరి న్యాయమో అన్యాయమో పట్టణమందలి దేవాదాయములను ఈ బిల్లులో జేర్చుకుంటుండు మంత్రిగారిని ప్రోత్సహించిన హేతువు లెట్టివైనను ఇందులకు మంత్రిగారిచేయు వంద్యలు మతసంస్థలను దేవాలయములను పార్టీ రాజకీయముల చదరంగములోనికి దింపరాదు అది యట్లుండ పట్టణమందలి దేవాలయముల నిర్వహణము గాంచిన ఈబిల్లు అవకరమేలేదు. చాల దేవాలయములు హైకోర్టుస్థానముక్రింద నిర్వహించబడుచున్నవి చాలదేవాదాయములు విద్యా ఆరోగ్య కార్యములకు ధనమొసంగుచున్నవి. అందుచే ఈబిల్లు పట్టణమున కవాసశ్యమనిరి పానుగల్లు రాజాగారు సవరణ కంగీకరింతుట అసాధ్యమని నుడిచిరి. ఈ విషయము ఇదివరకుగూడ చర్చింపబడిన కాని రాజప్రతినిధిగా రాక్షేపించుటచే చెన్న పట్టణము నీబిల్లునుండి సభవారు మినహాయించిరి. అందుచే తిరిగి ఈసవరణను గావించినవ రాజప్రతినిధిగా రంగీకరింపర

రా బి ఎస్ కృష్ణరావుగారు మాట్లాడుచు, మంత్రిగారు తానట్టివెల్లిరి నవలించుటకు కారణముల చెబుపక పోవుటను, తిరిగి తీరముగ నామకపిండు సవరణల యందలి యుక్తములగుంచి చర్చింపకుండ, జేసినసవరణ కంగీకరింపజాలను అనిమాత్రమునుడుపుట చాల ఆక్షేపణీయము కృష్ణరావుగారు సవరణనుగురించి మాట్లాడుచు దానంగీకరింపజాలనని నుడిచిరి ఈబిల్లువలన చాలఅభివృద్ధియు గలుగునని మన ముకోనుమన్నాము ఏదోఅభివృద్ధియవలసినచెన్న పట్టణముమాత్రము దీనినుండి తప్పించుకొననది తిరిగిచెన్న పట్టణమునుగూడ మన తోపాటు ఈగొంపికోనికి మనతో దిగలాడుట నాకిష్టము లేదు.

సవరణను వోటునకు బెట్టగా వీగిపోయెను

దక్షిణ కన్నడ జిల్లాను మినహాయించవలెను

దక్షిణ కన్నడ జిల్లానుగూడ ఈ బిల్లునుండి మినహాయించవలసినదని ధర్మభ్రమంజయ్య హైకోర్టు రుపపాదించిరి జె. ఎ సాల్వానాగారు బలపరుచుచు కన్నడ జిల్లాయందు మధ్యలనుకములు దేవాదాయములు చాల బాగుగ పరిపాలింపబడుచున్నవనియు, ధర్మాదాయపుపరిపాలనయం దిండుకంతలోపము జరిగినను ప్రజలు వెంటనే గొప్ప ఆందోళన మొనర్చి చక్కబెట్టెదననియు నుడిచిరి

సర్ జి. సదాశివయ్యగారు:— ఉడిపిమతముపై వచ్చినదావాను విచారించుచు మొన్ననే న్యాయమూర్తి రామేశ్వముగారు అమరపరిపాలన చాల అభ్యాన్నముగ నున్నదని నుడిచిరి.

సాల్వానాగారు:— ఆదిమతము నావాదననే బలమయిన్నది. ఆచ్యుట్టిప్రజలు బాల బాగ్య కర్త గలవారు. మత పాలనయందిండుకంతలోపము గలిగినట్లునే హైకోర్టువారి దావాల చెప్పుటయే ఇందుకు ప్రబలనిదర్శనము (నవ్వు)

సభవారంతట ఫలహారములకులేచిరి

ఫలహారానంతరము

శాసనసభవారు ఫలహారానంతరము సమావేశమైనపుడు పానుగల్లు రాజాగారు డి ఎం హైడేగారి సవరణ నెదిర్చిరి. దక్షిణ కనరా జిల్లా నీబిల్లునుండి మినహాయించవలసినదని ఈసవరణ వోటునకు బెట్టగా వీగిపోయెను.

ఉడిపి మరముల మినహాయించవలెను

ఉడిపి అష్టమతముల నీబిల్లునుండి మినహాయించవలసినదని జె నాగన్న హైకోర్టు రుపపాదించిరి ఈమతములు చాల బాగుగ నిర్వహించబడుచున్నవి పూజార్చనలయందు గాని ఇతర విషయములందుగాని ఎట్టిప్రోత్సములను జరుగుచుండుటలేదని ప్రతిపాదకుడు నుడిచెను. జె. ఎ సాల్వానాగారు సవరణను బలపరుచుచు ప్రతిపాదకుడు చెలిపినవిషయములను బలపరిచిరి.

పానుగల్లు రాజాగారు ప్రతిపాదన నెనుర్చుచు ఒక్కొక్క మినహాయంపును గురించి సభయందు చర్చించుటకంటె ధర్మాదాయముల బోర్డునకే ఈయధికారమును వదలివేయుట చింతమని నుడిచిరి ఉడిపి అష్టమతములకు గురించి బోర్డువారు విచారించెదర ఆమరముల పరిపాలన సంస్కృతికరముగ నున్నదని బోర్డుయెడల వానిని తప్పక మినహాయించెదరు

సామి వెంకటాచలంకెట్టిగారు సవరణను బలపరిచిరి. మినహాయించు సభికారము బోర్డువారి కేలాత్రము నుండగూడదని నుడిచిరి అప్పుడప్పుడధికారమున ఉండు మంత్రుల అభిమానమును సంపాదించుటకొరకే బోర్డువారి రీతిధికారమును దుర్వినియోగ మొనర్చుచున్నను. అష్టమతములను ప్రత్యేకముగ మినహాయించుట కితిరకారణములు గూర్చిలవు ఈమరముల గురించి ధర్మాదాయముల బోర్డువారి విషయకే విచారించి యుండిరి.

బోర్డువారి దా మతముల పరిపాలనతో సంత్కృత్యైతర కా లేదా? బోర్డు అప్పుడు డివిషయమున సభ్యులకి అనుమానముల బాపగలడు సంత్కృతికరముగ నున్నయెడల సభవారి రీతిమతములను మినహాయించుట కేమాత్రమును సంశయించగూడదు.

బోర్డులో విశ్వాసములేదు

ఈ బిల్లును మరములనుగూడ వర్తింపజేయవచ్చునాయనునది సంశయోద్బవము విషయము. అట్టి సంశయమును శాసుగ నిర్వహించబడుచున్న మరములను మినహాయించుట విశేషమని సి వి వెంకటరమణ అయ్యంగారు నుడిచిరి. ఇంతవరకును, ధర్మాదాయములబోర్డువారిచర్యల బాచినవారికి— మినహాయంపుల విషయమున వారు న్యాయ మొనర్చెదరనువిశ్వాసము చాలమంది కి గలుగుటలేదు. చిదంబరము దేవాలయము పందర్బమున బోర్డువారివలంబించిన వైఖరియే ఇందుకు ప్రబలనిదర్శనము. ఉడిపి మతములనుగూడ జేర్చుపందర్బమును ప్రజలు చాల అసంతృప్తిపై యున్నారు. ఉడిపి మరములకు లక్షలకొలది శిష్యులొకటిగలదు ఇటీవల వారు ఉడిపియందు సమావేశమైనపుడు తమవతములను ధర్మాదాయములబోర్డుక్రింద జేర్చెదరను విషయము చాల అలజడిని ఆందోళనమును గలిగించెను ప్రజాపక్షమువారును చెప్పకొను మంత్రివర్గపక్షమువారు ప్రజాప్రాయమును గౌరవించువిధ మిదియేనా?

ప్రస్తుతమరాధిపతిపై నెట్టివదంతులు లేవు

సర్ జి. సదాశివయ్యగారు మాట్లాడుచు, అష్టమతముల వారిని ఆయవ్యయై పట్టికలను లెక్కలను పంపవలసినదని బోర్డువారు గోరగా మరాధిపతులు నిరాకరించి రని నుడిచిరి వారు మొదటినుండియు నిట్టి యాటంకమునకే కల్పించుచున్నార అందుచే నా మరముల స్థితి చాలించు నవకాశము మాకు గలుగలేదు ఇక నీసమ చాల వదంతులు వింటిని కాని ప్రస్తుత నింతవర కెట్టివదంతులను వినిం మరాధిపతులకు గురించి చాల వ

సభ్యులూ

సవరణను బలపరుచుచు, యందు సభవానికి సహాయము జేయుటను వినియమింపబడిన సర్ ఏ సదాశివయ్యగారు, ధర్మాదాయములబోర్డువారికి స్వతిరేకముగ మాత్రమే దమ పని యనుభూషణల అనుభవమును, తమకు చెలికొనుచు, సభలో నన్నివైపుల తోడ్పడుట ప్రత్యేక సభ్యులవి

యందు సభనియమింప ధర్మాదాయములబోర్డువారికి సుఖండింబుట్టల కొరకెంతమగు సభవారియందు సభ్యులైనందు శిష్యులైనందు మును జ్ఞాపకము

సేదన నమ్ముచున్నాను. ప్రస్తుత మతాధికారి పై ఎట్టి తులన దాన వివేచనయు బోధ అధ్యక్షుడు చెలిపెను. మతముల పరిపాలన బాగుగ నున్నదనియు, ప్రభుత్వము యజ్ఞోక్తము పుచ్చుకొన నవసరము లేదనియు చెబుట ప్రబలనిదర్శనము. అందుచేపానినిమనహాయింతుల సామాన్య క్షయము.

సవరణను వోటునకు బెట్టగా 20 మంది అనుకూలముగ 80 ప్రతిపాదముగను సమ్యక్తుల నొసగుటచే విగ్రహయెను.

మతములను మినహాయించుట

"బిల్లునుండి మతములను తొలగించవలసినదిగ" ఆర్. శ్రీ కాసయ్యంగారు సవరణను ప్రతిపాదించుచు మతముల స్థితికిని, కాలముల స్థితికిని చాల భేదము గలదనియు, మతముల ఆదాములై మతాధికారులకు పర్యాధికారము గలదనియు, మతము నీ బిల్లుక్రింద కేర్వనలయినను ప్రజలెవరు కోరియోండలేదని యు, ఇట్లు కాసయ్య ప్రయోగించిన మతాధికారుల గౌరవ ప్రక్షులకు భంగముగలిగి ప్రజలలో అసంతృప్తి గలుగుననియు, తమల పరిపాలన మతాధికారులకు, వారి శిష్యులకు మాత్రమే దలివేయవలయునని ప్రభుత్వము జోక్యము కలిగింపకొనదని జెప్పిరి.

టి. యస్. నరసింహాచార్యులు గారు సవరణను బలపరచు ప్రస్తుతము మతములను చట్టమునుండి తొలగించి ఎన్నడైన మతముగాని అక్రమముగ నిర్వహించబడినటుల కనుగొనబడిన అవ్యక్తి చట్టమును వర్తింపజేయునని పలికిరి. దేవాలయములను, మతాధికారులను చాల భేదము గలది. మతములలో గురువున కొసంగిన దక్షిణ గురువునకు సర్వాధికారములతో నొసంగిన కానుక యని పలికిరి. గురువదేశమున భక్తులు తమ సర్వస్వమును గురుదక్షిణగా నొసంగిరి. అందుచేత మునందలి శిష్యులతప్ప ఇతరు లెవరుగాని ఆ ఆనాదాయ పరిపాలనయందెట్టి జోక్యము గలిగింపకొనరాదని బలిగొని ట్లు గురుశిష్యపరంపరగా మతాధికారులు పెరుగుచువచ్చెను. సర్వవారి నిర్ణయము లెట్లున్నను, ప్రైవేటుయము సత్యము కావున మతాధికారులతో జోక్యము వలననిరి.

పి. వెంకట రమణారావుగారు మాట్లాడుచు మతాధికారుల మతాధికారులకు సంరక్షణకర్తయే యనియు, ఆదాయమునకు స్వంతహక్కు ప్రతిష్ఠాపనకు మాత్రమే గలదనియు, ఈ విషయము హైకోర్టు పి. వి. కాన్సిలు తీర్పులవలన స్థిరపరచబడుచున్నదనియు, మతాధికారి ఈ ఆదాయమునుండి స్వప్రయోజనములకై ఏమి ఖర్చుచేయరాదనియు, బిల్లునుండి దున్నదిరిని మతములందరికి మునిర్వహణము రుజువు చేయబడవలసినదనియు, చట్టములను అధికారము చాల స్వల్పమనియు, రిజిస్టరులు కొందుట మొదలగు సామాన్యవిధులను మాత్రమే నిర్వహించవలెననియు, మరియు స్థానిక ప్రభుత్వము ప్రకటననిర్వహణము గల మతములను బిల్లునుండి తప్పించుటకు నిలుగలదనియు పలికిరి. మతాధికారులగౌరవమర్యాదల కట్టిభంగము లేదనియు నుడివిరి.

ఏ. యస్. కృష్ణారావు పంతులుగారు—మాట్లాడుచు కోర్టు తీర్పుల ననుసరించియే మతాధికారి కేవల ధర్మకర్తగా మాత్రమే పరిగణింపబడలేదనటకు నిదర్శనముల జూపిరి. ఉపసభ్యులువారును దీని నంగీకరించిరి గావున మతములను బిల్లునుండి తొలగించవలయునని కోరిరి.

సర్. కె. వి. రెడ్డినాయుడు గారు—సవరణను ఆక్షేపించుచు తమ యుపస్థాపనమును ముందు మాటలాడినవారికి ఆచార నమస్కారములతో ప్రారంభించుచున్నామనిరి. ఈ మతములు ప్రైవేటు సంస్థలగు గాక ప్రజాసంస్థలగు నుండవలయుననిన న్యాయశాస్త్రజ్ఞులు, చట్టము లెట్లున్నను వానిని పట్టు సంస్థలుగ జేయుట కిది సభవారి కెట్టి అటంకము లేదనియు, అయ్యది ఉచితకార్యము గాదనియు పలికిరి. న్యాయశాస్త్రజ్ఞులవాదన న్యాయస్థానములలో చెల్లుచు గాని, కాసనిర్వాణసంస్థలందు కేవల హేతువాదనపై ఆధారపడరా దనిరి. 80 పేజీ క్రింద మతములపై అధికారము ఏహించుట అవసరముగ తలంపబడలేదు గావునను, ఇప్పటికి అప్పటికి మార్పు లేనందున, ప్రస్తుతము గూడ అవసరమే యనట నిరూపరవాదము.

ఈ సభలు ప్రజాసంస్థలగు పరిగణింపబడవలయునని అంగీకరించినచో ఒక వత్సమముగ నిర్వహింపబడినను లేకున్నను అన్నిటిని ప్రభుత్వవత్సమమునలో బడతేయవలె నని పలికిరి.

పి. అంజనేయులు గారు—సవరణను బలపరచుచు సర్. కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారి వాదనను ఖండించుచు కోర్టు తీర్పు

లెట్లున్నను, ఆచారమెట్లున్నను గాని సభ్యులు తలంచినచో ఎట్టి పనినైన జేయవచ్చునని సర్. కె. వి. రెడ్డిగారు వాదించి రనిరి. మతాధికారులు తమ శిష్యులనుండి ఈ ధనమును గురుదక్షిణలగు గైకొనియుండిరిగాని, ధర్మదాయముగ గైకొనలేదుగాన మతములను తప్పించవలయునని పలికిరి.

సర్. టి. సదాశివయ్యగారు—సవరణపై మాట్లాడుచు గృహశుల్కం వైష్ణవాచార్యుల విషయములో మాత్రము గురుదక్షిణలేగాని- సన్యాసులగు మతాధికారులకు మాత్రము అట్టి పర్యాధికారము లేదనియు, మైసూరుసంస్థానముందును ఇట్టి ప్రభుత్వాధికారము మతములపై గలదనియు జెప్పిరి.

సత్యమూర్తి గారు సవరణపై మాట్లాడుచు సర్. టి. సదాశివయ్యగారు హిందూపూర్వార్థాచారపరాయణతకు విపరీతములగు ప్రతిపాదాభిప్రాయములు గలిగియుండుటచే ఈ విషయమై అభిప్రాయ మొసంగుట కన్నడని పలికిరి.

సర్. టి. సదాశివయ్యగారు—నేను సత్యమూర్తి గారికంటె పూర్వార్థాచారపరాయణుడనే (మంత్రపక్షపాత్యులలో వివేచకులను అను కేకలు.)

సత్యమూర్తి గారికను మాట్లాడుచు మృద్ధిపక్షపాత్యులకే ధనమొసంగుటచే వారు పాపకార్యములను గావించు రనువాదము హిందువులైనవారంగీకరింపజాలరని పలికిరి. న్యాయస్థానపు తీర్పు సరిగ లేదనట కిది సభవారి కధికారము గలదనిగాని పరుసగ అనేక న్యాయస్థానములు గావించిన తీర్పులే మాత్రము గమనించక కన్నులముసికొనుట విచిత్రమనియు జెప్పిరి. మద్రాసు 44 కేసు వివరముల జదివి, మతాధికారి కేవలధర్మకర్త గాదని నిరూపించిరి. ఈ బిల్లువలన మతాధికారులు బోధనకు సేవలు గను బానిసలుగ నయ్యెదరు. మైసూరు హిందూసంస్థానముగలచే మతములపై ప్రభుత్వాధికార ముండిన గలుగునట్లు మేమియు లేదు. ఈమతములు ఆధ్యాత్మికగృహములు. అనేకమతములు చాలప్రకమముగ నిర్వహింపబడుచున్నవనియు, ఎదుటిపక్షము వారు జరుగుచే మత్తెక్కి న్యాయమును గమనింపలేవన్నారనియు, ఈబిల్లు తీర్మానింపబడి కవర్తరు, కవర్తులజనరలగారల యామోదము వడినను ప్రజాభిప్రాయమునకు ప్రతికూలమగు నీ బిల్లు ననుసరించి పరిపాలన జరుపుటకు సహకారము జరుపకుండుటలో మతాధికారులకు ప్రజలు బాసలుగ నిలిచెదరు అని పలికిరి.

గౌ. పానుగల్లురాజుగారు మాట్లాడుచు కొందరు మతాధికారులు చాలగౌరవనీయులు, పరమభక్తులు గలరని తామెరుంగుదుమనియు, కాని అందుచే ఆమతముల నీబిల్లుక్రింద కేర్వరాదనట సహేతుకముగాదనియు, ఈమతములలో ఏకొన్ని మాత్రమే అధికభాగము చాలధనము గలిగియుండి ఆక్షేపణీయమగు పనులకై వెచ్చింపబడుచున్నదనియు, మతాధికారుల స్వంతకై గాకపోవుటచేతనే ఆతమ ధర్మకర్తత్వంపై అసంతృప్తి గలవారు గారనియు బలిగొనిరి.

పిదప ఉపపాదన వోటుకు బెట్టబడి విగ్రహయెను. పోలు గైకొనగ 20 అనుకూలము, 42 ప్రతిపాదము, 8 తిట్టలు లెక్కింపబడిరి.

అనుకూలరందు ప్రభాకరతంపన్, మాధవరాజు, నారాయణనంబూడిపాడు, సల్లానా, యస్. ముత్తయ్యమొదలి యారు, సత్యమూర్తి, టి. ఆదినారాయాచెట్టి, పి. అంజనేయులు, ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, టి. యస్. నరసింహాచార్యులు, ఏ. యస్. కృష్ణారావుపంతులు, సి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు, తులసీరామగారలు గలరు.

ప్రతిపాదరందు ప్రభుత్వసభ్యులు, మంత్రులు, ప్రభుత్వకార్యదర్శులు, సర్. కె. వి. రెడ్డి, డా॥ సి. నరేశముదలి యారు, న. దేవేంద్రుడు, ఆర్. మదనగోపాల్ నాయుడు, బి. మునిసామినాయుడు, ఏ. రామసామిముదలియారు, ఏ. రంగనాథముదలియారు, పి. కేశవశెట్టి, కేమరెడ్డి, నీతారామరెడ్డి గార్లు గలరు.

తిట్టలలో సి. వి. యస్. నరసింహరాజు, కె.కోటిరెడ్డి, చల్లపల్లిజమిందారు, బి. రామచంద్రారెడ్డి, సి. వి. వెలింగిరి గొండకు గారలు గలరు.

సంధరితైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ 0—8—0

ఒక డబ్బీతైలము విడువక రాచిన ముఖమున ఏర్పడు మొటిమలు మచ్చలు మానును. ముఖము కాంతిబారి, నున్న గా అద్దము వలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వము కలిగి నాజాకు లేదును. ఈతైలము మంచి మహాసన దలిగి మిగడవలె నుండును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

నేటి దినచర్య

మలబారు టెనన్సీబిల్లు

సభవారిచే నామోదింపబడుట

స్వల్పసవరణలపై చర్చ

చెన్నపురి కాసనసభ ఈయమయము తిరిగి సమావేశమైన పుడు మలబారు టెనన్సీ బిల్లుపై తుదిచర్చజరిగెను. ఈవిషయన చర్చింపబడిన సవరణలు స్వల్పమైనవగుటచే సభ యంత యు తస్మాప్రారితముగ లేదు. సభ్యుల స్థానములు గూడ చాల పలుచగ నుండెను. దాదాపు 40 మంది సభ్యులు మాత్రమే హాజరైరి. ప్రేక్షక స్థానము లన్నియు పూర్తిగా ఖాళీగా నుండెను. ప్రేక్షక ప్రముఖులు గ్యాలరీయందుమాత్ర మిద్దరుమరుద్దు. మరెవరైనాను మాత్రము కూర్చొని చర్చను వినుచుండిరి.

స్వంతముగ సేవ్య మొనర్చున కవులుదార్లు

ఈచట్టము గావించుటకు పూర్వము కవులువారుగ నుండినను స్వంతముగ సేవ్యమొనర్చుకొనక చచ్చు కావించబడిన అనంతము సేవ్యమునకు ప్రారంభించువారు, సాగు జేసుకొని కాణముదారులుగ గాని, మడికాణముదారులుగగాని, కవులు దార్లుగ గాని పరిగణింపబడకుండు అను సవరణమును ఆరవ క్లాజునకు జేర్చవలసినదని ప్రభాకరతంపనుగా రుపపాదించిరి. కాని సవరణ విగ్రహయెను.

నికరపుపంట

"నికరపు పంట" అనగా ప్రభుత్వమువారికి చెల్లించు పన్నునకు అయిదురెట్లు మొత్తము అని నిర్వచించవలసినదని జె. ఎ. సాల్వానాగా రుపపాదించుచు, నికరపుపంటయన సేమో నిర్వచించబడకపోవుటవలన చాల కష్టములు సంభవించి వ్యాజ్యములు హెచ్చిపోవుచున్నవనియు, సాధ్యమైనంతవరకు వ్యాజ్యముల కవకాశము గలుగకుండ జేయవలెననియు నుడివిరి. ప్రభాకరతంపనుగారు సవరణ నెదిర్చిరి. సవరణ వోటునకు బెట్టబడగా విగ్రహయెను.

పిదప అచ్చటచ్చట పదముల సవరించు స్వల్పసవరణలపై చర్చ జరిగెను.

బి. బ. కృష్ణమనాయుడుగారు తుమమాటలాడుచు, ఈ బిల్లును కాంతముగ చర్చించి, ప్రస్తుత పరిపూర్ణావస్థకు గొనివచ్చిన కాసనసభవారికిని, కాసనసభ్యులకును కృతజ్ఞతను చెలిపిరి. ఇదివరకెన్నియో కమిటీలు ఏర్పరుపబడెను. ఎన్నియో కమిటీలు నివేదికల నంపెను. కాని వలబారు రైతుల కష్టముల నీడేర్చుట కినుమంతయైన యొనర్పబడలేదు. ప్రస్తుతకాసనసభవారిబిల్లును చర్చించి ఆమోదించి చిరకాలమునుండి వివాదగ్రస్తమగున్న మలబారు రైతుల సహజ్యను పరిష్కరించిరి. జన్మిలుగూడ ఈ బిల్లును ఆమోదించి సహకారభావముతో నిర్వహించెదరని నమ్ముచున్నాను. ఈబిల్లువలన, జన్మిలహక్కులు సంక్షిప్తీకరముగ రక్షింపబడెను. జన్మిలకు ఈబిల్లు కలక జెట్టి నష్టమును గలుగలేదు. అంతయిగాదు. వారి కిదివరకు లేనిలాభములు చాల గలిగెను.

గవర్నరుగా రిబిల్లును అంగీకరింపరని చర్చ సంబంధమున కొన్నివాక్యముల వింటిమి. ఈవిషయమున ప్రభుత్వమువారి కొకమాట చెప్పదలచితిని. ఈబిల్లువలన ప్రభుత్వమువారి హక్కులకుగాని అధికారములకు గాని ఎట్టిభంగమును గలుగలేదు. మలబారు రైతులకు భూస్వాములకును గల సంబంధములను మాత్రమే ఈబిల్లు నిర్వచించుచున్నది. ప్రభుత్వమువారే చాలకాలమునకు పూర్వమే ఇట్టి బిల్లులకు దేవలసినది. వారులు జేయక పోయినపుడు-ఈసభవారు గావించిన బిల్లు నంగీకరింపవలెను. అందుచే ఈబిల్లు కాసనమునకులకు జేయుట ప్రభుత్వమువారి విధి. ఈవిషయమున ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకవర్గమువారు తమధర్మమును నిర్వహించి కాసనసభవారి నిర్ణయమును గౌరవించెదరని నమ్ముచున్నాను. ప్రభుత్వమువారి బిల్లు నంగీకరించుట వలన - మలబారు నందిక విప్లవములు గలుగకుండ జేపెదరు. మలబారు నరిదింకెనరకును గలుగుచున్న విప్లములకీ భూస్వామిరైతుల సహజ్యమే కారణమని చిరకాలమునుండి అధికారులు చెబుచుండిరి. ఈ బిల్లువలన నాయసంతృప్తి తొలగింపబడును. అంతియగాక ఈ బిల్లువలన మలబారునందలి ప్రజాసామాన్యమంతయు ఆత్మగౌరవముగల వారగుదురు.

మాధవరాజుగారు

జన్మించిన ప్రతినిధియగు మాధవరాజుగారు బిల్లు పెడుచుచు, బిల్లుచాల అక్రమమైనదనియు, ఈ బిల్లువలన జన్మించుచున్నది ఎట్టి పరిహారమును లేకుండగనే- లాగుకొన బడుచున్నదనియు నుడివరి. ఈ బిల్లు గావలెనని నులబారు ప్రజలందఱును చిరకాలమునుండి ఆందోళన మొనర్చుచున్నారను నిజము సరికాదు. మలబారునందొక కుటుంబమునందొక రిట్టివి గావలెనని గోరుచున్నారెడల ఆకుటుంబమునందే హరియొక భర్తను బిల్లునకు ప్రతిహతుగనున్నాడు. నీ గోపాలమీనన, వర్. కంకరునాయుడుగార్లు బిల్లు న కనుకూలముగ నున్నదియెడల చాలిమే నల్లులు బిల్లునకు ప్రతిహతుగ రా యభారము పెట్టచున్నారు. ప్రస్తుతము మలబారునందు సాంఘిక నిరంకుశత్వము వ్యాపించియున్నట్లులు శృద్ధులు జాయరుగారు వర్ణించిరి. ఇందెట్టి సత్యమును లేదు. ఇతర జిల్లాలలో తాలూకా బోర్డు సభ్యుడగు ఆది ద్రావిడ పెద్ద మనిషిని సభలోనికి రాని య్యతేదనియు ఆతనిని బయటనుంచినదియు మొన్ననే సభలో తెలుపబడెను. మలబారునందెట్టినిదర్శ మొక్కటెవరు జూపగలరా? మావజాలరు. అట్టి మలబారునందు సాంఘిక నిరంకుశత్వముగనుగనున్నది చెప్పబడుటలేదు. మావజా విప్లవము కనుకై కుల దుష్టి న్నిడెడు కారణమునాదనగూడెట్టి తప్పువాగ నయ్యె. కిలాఫత్వమును స్వరాజ్యోద్యమమును మాపిరా విప్లవమునకు గారణముని ప్రభుత్వమువార నేక పర్యాయములుపదేపదే ప్రకటించియుండిరి. దీనినిజట్టి జూచియెడల విప్లవమునకును భూస్వామి-రైతుల సమన్వయమున ఎట్టి సంబంధములేదని చెలియవచ్చును.

సి. గోపాలమీననగారు బిల్లును బలపరుచుచు, ప్రస్తుతమున్న రైతులకు సంబంధముల నీ బిల్లు నిరవధించునట్టి దేకెప్పుడేరుగావనినదివిరి.

మాయుడు సామెలుగారు బిల్లును బలపరుచుచు, దీనిని ఈ తర మలబారునకుగూడన ద్రింపజేయకపోవుట విచారకరమని నుడివరి.

వి. వి. గోపాలమగారు బిల్లును బలపరుచుచు-ఇక మీద మలబారునందు కార్మికసమస్య చాలిగ్గిపోవుననినదివిరి. ఓధవారంటెల ఫలహారములకు లేచిరి.

శాసనసభా ప్రశ్నోత్తరములు

శ్రీశ్రీశ్రీ

డవాలుపై ప్రభుత్వపు మార్పు

కె. రఘునంద్రబాబుగారు:- ప్రైవేటు కంపెనీలు, కేంద్రాల బండ్లలోను డవాలుపై ప్రభుత్వచిహ్నము ను కీర్తింపు మార్పు నిషేధించియుండిరా? ప్రభుత్వనాథులడవాలుగూర్చి యెట్టి నిబంధనల గావించిరి?

ఉ:- కీర్తింపు మార్పుగాని, అటునంటి మార్పు- ఇంకేరయ్య గాని యితరులు ఉపయోగించుట లేదు. అట్లుపయోగించినవారు పీఠలకోడు 171 ప్రకారము శిక్షార్హు లగుదురు. ప్రభుత్వనాథుల డవాలుగూర్చి కచ్చితముగ నిబంధనలేమియులేవు. వివిధకాశాలవారు వివిధరంగుల డవాలు వానిపై పోకెరతి బిల్లుల నుపయోగింతురు.

ప్రభుత్వోద్యోగములందు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము గూర్చి విచారించ నియమింపబడిన కమిటీ రిపోర్టుకొరకు ప్రభుత్వము గారింకను వేచియున్నారు. ఇప్పటికేమియు సమాచారము తెలియరా లేదని పాలడావాగారిప్రశ్న కు త్వరముగ చెలిసెను. "నెకండరీ విద్యార్థులసంఖ్యను నివేదిక గూడ నింకను లేదు.

ఇది మీ కు తెలియునా?

స్తవ్ భేకరులన్నియు నిజముగా పూర్తిసాబ్దము నిచ్చుటకే తయారు చేయబడుచున్నవి. 5 గురు కూర్చోచుబడియుందు ఐదుగురు పెద్దవారు గావును చూచుకొనుటకును, కూర్చోచుటకును మోచేతులను ఉంచుకొనుటకును విశాలమైన చోటుగలదు.

విశాలముగా నుండవలెను. మిసాఖ్యునంతయు దీనిపై ననే అధారము కలుపును. ఇది స్టవ్ భేకరులందు సమృద్ధిగా గలదు. స్టవ్ భేకరులందు ముంగిరికాము నందు, లేక వెమక కామునందు మార్చుని, పరిశీలించుచుడు.

(4) రోమర్ డాన్ & కో
2/17 మౌంట్ రోడ్, మద్రాసు.

ROMER DAN & Co.,
2/17 Mount Road, Madras

మతకలహములు నివారించుటెట్లు?

రాజకీయ సంస్కార శాస్త్రము

హోంమెంబరు, మాళవ్యా ఐక్యము

భారతశాసనసభయందు వ్యభాచర్య

స్త్రీలకు భారతశాసనసభాభ్యర్థిత్వ మొసగుట

శిష్టా, సెప్టెంబరు 1.- ప్రస్తుత మతకలహముల కారణములను పరిశీలించి నివారణపర్యాయములకు అభిభాగత సమావేశమును జరుపవలెనని యామాలుగారు చెప్పిన తీర్మానముపై రంగారాజ్యగూర్చి సవరణప్రకారము సేను జరుగుచున్నదిను ట్టై ప్రేక్షకులు ఆసెంట్ల గ్యాలరీలు పిక్చర్లునటుల నచ్చిరి. కాబట్టి మాట్లాడుకొను మాటలబట్టిమాడ చర్చ ప్రారంభమైనది. తీర్మాన ముచుపహారముగనునటుల నందరే యభిప్రాయము గానించెను.

ప్రశ్నోత్తరములు

మొత్తముమీద 16 ప్రశ్నల కుత్తరము లీయబడెను. హామరీగారు ఇర్విను ప్రభువు ఆసెంట్ల ప్రారంభోపన్యాసమున 6 శేల మైళ్ల క్రొత్త రైల్వేలూర్చి చెప్పినదానిపై ప్రశ్నింపగా భార్యమగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు యా క్రిందిలెనులు 500 మైళ్లను ఆలోచనలో నున్నవనియు, అది లాభకరముగ నుండిన తోచిన పని ప్రారంభించబడుననియు తెప్పిరి. (1) మహారాజు పూరు నుండి నవాబునకు కాఖులతోగూడ ఒకలెను (2) సీతా తోడునుండి కనిబారకు కాఖులతోగూడ ఒకలెను (3) దోడా పూరు నుండి బాకోబాబాదు కొకలెను (4) నవాబాహ్ నుండి ఖుడికొకలెను (5) పిశోరు మీదుగా జోలునుండి జూడోకొకలెను (6) బొంబాయి సింధు కన్నెను రైల్వే.

ఈ చివర రైలు విషయమై ఆలోచించుటకు ఒక ఆఫీసరు స్పెషలు డ్యూటీమీద నియమింపబడెను. ప్రస్తుతము కరాచీ కాన్సుగు రైలువలన లాభము వచ్చునటుల గానించును.

యకూబుగారి తీర్మానము

అంతట యామాలుగారి తీర్మానముపై చర్చ ప్రారంభింపబడెను. కే. సి. రాయగారు లేచి, తమకొక తీర్మానము గలదనియు, ఆ సలు తీర్మానము నకు బదులు తాని నుపహరింప క్రమముగ నుండునాయనియు నడుగగా అధ్యక్షుడు సమయము వచ్చినపుడు మాంలం నిచ్చెననిరి.

లాల్ బా లజపత్తాయీ భర్త నాపవలెనని యుపహరించుట

ఈతీర్మానముపై చర్చ నెప్పటికో అపివేయవలెనని ఉపహరించిరి. వెంటనే శాసనముజేతు పీలుపడవని వారు తెప్పిరి. చర్చ సభ కామమున్నవారి పేరెత్తుండలైటి విషయముల దేవండ జరుగ పీలులేదని వారి యభిప్రాయము. ఇందు వలన విద్యుద మెక్కువగును గాన ప్రస్తుతము చర్చకు సమయము గాదని చెప్పిరి.

సర్ హరిసింగు గౌరుగారు యిప్పు డీర్విషయమును అపివేయ వలసపడవనియు వెంటనే సరియైనదిగైయును గావించవలెననియు సభ్యులు కొంత నిరోధముతో మాట్లాడవచ్చుననియు జెప్పిరి.

సర్ అబ్దుల్ ఖయాం

చర్చ ఆపుట యిష్టములేదని చెప్పుచు వచ్చే చెడుగు వెంటనే రానియవలెననిరి. ప్రతిరోజును పత్రికలందు మతకలహముల గూర్చి చర్చ జరుగును. సభ్యులెవ్వరును దాని గూర్చి కాబీలో మాట్లాడుకొనెదరు. అట్టితరీ సభయం దా విషయము ను చెనుక తెలుటయేలే! లాల్ బా లజపత్తాయీగారి విషయమై మొన్న పీమధ్య దీక్షోపన్యాసము గావించిరి. ఏదో ఒకటి చేయవలసియున్నది. ప్రభుత్వమువా రెక్కికావకము తాని జేయుటకు యెడల చర్చనుండి కొంత ఫలము గలుగవచ్చును. లెంగులు ఆర్థికము నంటి దానిని గావించుటకు ప్రభుత్వమునకు బలమేర్పడగలదు. (నవ్వు) ఉత్సాహముతో గాని బిల్లులో గాని తోకకము గలిగింపుకొనువారివ కుక్కలవలె కాలుపుటకు యీసభ వారు సభ్యులవారికి స్వేచ్ఛనువచ్చును. (నవ్వు) లేదా ప్రభుత్వము నిందు రానియగ్గుడ సుభయమతములవారును ఈ మాటనునుండ నియవచ్చును.

హోంమెంబరు

తీర్మానమును యామాలుగారుపహరించినదియు, రంగారాజుగారు సవరణప్రకారమునుపహరించినదియు, తీర్మానమునందు దేబడిని ఆంశము ముఖ్యమైనదని స్పష్టముగచెప్పినది సర్ ఆలెగూండగు మాడ్డియతులెప్పెను. ఇది మామాలుఖ్యమయమైయున్నది. ప్రభుత్వమువారి ప్రత్యుత్తరములేకుండ యావిషయమై రెండు శాసనము లుండవలెననియభిప్రాయించిరి. కాబట్టి వారు చర్చనాపు నుపహరింపమును యెడరించుచున్నా యిరి. అంతట లాల్ బా లజపత్తాయీగారి యుపహరింపమును! డోటుకు పెట్టగా త్రోసివేయబడెను. అంత చర్చ సాగింపబడెను.

భీమదీనుగారు

చర్చకు ప్రారంభించిరి. సమావేశమును జరిపి యేమియు లాభములేదనియు, ఆర్థికసభ జనబలవిషయము లన్నియు క్లిష్టమై పెడత్రోవలబట్టినదియు వారుతెప్పిరి. ప్రస్తుతపరిస్థితులలో ప్రభుత్వభిప్రాయమే యుక్తమనది. వారు సరి యనుకొన్నటుల జేయుటకు సంపూర్ణాధికార మియవలెను. శాసనసభలందును సర్విసులందును మహమ్మదీయ జాతికి సరియైన ప్రాతినిధ్యము లేదు. వారికి నేమాత్రము తాళవలసిన కబీరుద్దీనుగా రనిరి.

యస్. కె. దత్తాగారు

ఐకమత్యసభయందు సభ్యులుగనుండిన యస్. కె. దత్తాగారు 15 నిమిషములసేపు మాట్లాడిరి. ఆచివర హస్తద్వములు చెలరేగెను. ఐకమత్యసభయందు అందఱను యేకముగనుండి స్వర్ణలాభములన్నియు సందరును పంచుకొనునటుల యిష్టపడిరిని తోచెననియు, యిప్పుడు వారికి మతమున్న నేమియో చెలియుచున్నదా యని ఆశ్చర్యముగ నున్నదనియు చెప్పిరి ఆన్ని మతముల వారును ఒకపద్ధతిని సమానాభిప్రాయముల చెల్వెదరు భారతదేశమునకు ఆకాంతిగగ్నత యేర్పడెను. మతకలహములు దాని చిహ్నము ఘోరమును. మహమ్మదీయజాతి ఆర్థికముగ కష్టపడుచున్నది. ఈసంపు గైకొని కొందరు స్వలాభములను స్వప్రయోజనముల సాధించుకొనిరి. వాయకులు సమావేశ మగుటలన పరిస్థితులు చక్కబడవు. మతముగన్న ముఖ్యమును విషయములుగలవు. మతమునందలి లోపలనున్న అసంతృప్తిని చెలవరించునది మాత్రమే. ఏ సమావేశమైనను విజయము గాంచవలెనన్న యేకమగుటకు వాంఛయుండవలెను. ఇట్టివాంఛయున్నదా యని వారికి సందేహముగలదు. ఇక్కాలపు యువకులవిషయమై అనుమాన మేమియులేదు. ఇప్పటికి నలుబదిసంవత్సరములనుండియు భారతప్రభుత్వము దేశమునకు భర్తనాయకత్వమును విడుదలండుట యిక్కాలపుసూర మనవలయును. భారతప్రభుత్వమును రివేల్ మైల్ల దూరముననున్న మహా అధికారితో కట్టికట్టుట యెందులకా యని ఒకొక్కొక్కప్పుడు వారి కాశ్చర్యము గల్గుచుండును. భారతప్రభుత్వముపై వారికి కట్టుబడియుండకుండ భర్తనాయకత్వము నేలపహరింపరాదు! వారు చేయగల మహాత్కార్యము భారతదేశమును శాంతముగ నుండునటుల జేయుటలో మున్నుండవలెనటయే. ఇందు ప్రభుత్వమువారు ముందుకు జనునెడల గోళముగియు వారికి తోడ్పడగలదు. (హర్షము)

సర్ డెనిస్ బ్రై

విదేశాంగ కార్యదర్శియగు సర్ డెనిస్ బ్రై వాగ్దాటితో నిలుల ప్రసంగించెను. "చివరకు మాట్లాడిన వారిప్రసంగములన్నియును లాల్ బా లజపత్తాయీగారి యుపహరింపము యుక్తముగాదని నిరూపించెను. దత్తాగారు వచ్చికి తగినయంపన్యాసమును, తత్వవేదికమునదాని కొనంగ చుచిన్న స్వల్ప సంఖ్యాక జాతియైనను యాక్టివ్వుసభ్యులు తోడ్పడవలెనని జూపిరి. కబీరుద్దీనుగారి ప్రసంగమును వినునప్పటికి పికిగలెనుగాని చర్చవలన నెట్లునుననేమి సైనికప్రభాముగల ప్రాంతియరు సభ్యుడు భావించెను. (నవ్వు) చాలసేపు మాట్లాడ

కె. సి. రాయగారు అచట ఉపపాదనము స్థానే, ఆ
ఖిలభారత నాయకులయొక్కయు, అనుభవముగల అధికారుల
యొక్కయు సహకేమును ప్రస్తుత మతకలహముల గూర్చి వి
చారింపి సలహాలిచ్చుటకు జరుపవలెనని ఒకసవరణ ముపాదించిరి
ఈ ఉపపాదనము ప్రభుత్వమునకు చాల అవకాశమున్న
దనియు, సభ్యుల నిర్ణయము ప్రభుత్వచిత్తమునకు వదలివేయ
బడెననియు రాయగారు తెల్పిరి. ఈ
సభగావిండు సలహాలు సలహామాత్ర
ముగ నుండును. ప్రభుత్వమువారు వాని నంగీకరింపవలసిన బాధ్యత
లేదు. ప్రభుత్వమువారి సవరణ నంగీకరించుచు తొలభేదముపట్ట
ను పరిష్కరించుట కష్టమున్నటుల గనుపరచవలయును. ప్ర
భుత్వమువారు లాఅర్జునులను రక్షింప బాధ్యులని సర్ ఆగ్నాడే
రు మడిచునా రంగీకరించిరి. ప్రధమబాధ్యత రాష్ట్రీయ ప్ర
భుత్వముపై నున్నను ప్రధానబాధ్యత భారత ప్రభుత్వముపై గ
లను. ప్రభుత్వమువారు మతకలహములను పరిష్కరింపవలసిన త
న ప్రయోజనముల గడుపుకొనవలయును. భారత ప్రభుత్వము పా
ర్లమెంటుకు బాధ్యత వహించియుండవలెనని జాయింటు కమిటీ
చెప్పినపుడేమియును గుర్తించెను. ప్రస్తుతకలహము లున్నం
దికాలమును ఆబాధ్యత నిర్వర్తింప వలెను. కాబట్టి ప్రభు
త్వమువారు సలహాలిచ్చు కాన్ఫరెన్సు కొప్పుకొనవలెను. మత
కలహముల విషయమును అధికారబాధ్యతలు గల ప్రభుత్వమే
పరిష్కరించును. మతములయెదుట వాద్యముక బిచ్చముమాత్ర
మే. కలహముల కారణములు రోజితయును తెలుస్తున్నవి. నా
యకు లీనముపైను పరిష్కరించుటలో నభగజయును గాంచి
దన్న విషయమే చాల తెచ్చు దిను. ఈ ఉపపాదనము బాధ్యత అధిక

రిందుటలేదనెను. అపజయముగాంచినది ప్రజలుగానినాయకులుగాదు. ఎందుచేతనగా దేశమునందునీతి, శిక్షణములేదు. సి. ఆర్. దాసుగారు జెంగుబాబుజీను నూచించిరి. ఆబడంబడిక బెంగాలుప్రజలచే అంగీకరింపబడెనా? భారతప్రభుత్వము వారు దేశనాయకులతో సంప్రదించి యీ సమస్యను పరిష్కరింపజేయును. కాబట్టి ప్రభుత్వమువారి సవరణ సంగీకరించి, పౌరస్వాతంత్ర్యమునకు భంగముగల్గించి, లాఅర్డరుగౌరవమును తగ్గి యిదిసమస్యను పరిష్కరింప ప్రారంభింపవలయును. అంతటసభ వారు ఫలాహారములకు లేచిరి.

ఫలహారానంతరము

సర్ మారిసింగుగారు

ఫలహారానంతరమున సభసమావేశమై పునః సర్ మారిసింగుగారు ప్రసంగించుచు అఖిలభారత సమావేశమువలన జేమియు ప్రయోజనముండదని ఆచక్షుకు ప్రాతికూల్యమును దెలిపిరి. మతకలహములు బ్రిటిషుఇండియాలో మాత్రము గలవు. స్వదేశ సంస్థానములం దిట్టిరేలేవు. భారతప్రభుత్వమువారు లిబరల్ పాలిసీ ననుసరించుటచేతను వివిధజాతులయందు తమతమ బాధ్యతలను పాటవలెనను ప్రబోధముకలుగుటచేతను డిట్టికలహములు పంభవించుచున్నవి. ఇవి మతకలహములుగ గాన్పించునగాని నిజముగా రాజకీయములై యున్నవి. మతసంబంధముగ హక్కులను పరిష్కరించుట కేమార్గములో విచించినను యీకలహములు పోజాలవు. దేశములో రాజకీయముగనున్న అసంతృప్తి పోగొట్టలయును. ఈవిషయమై బహువిధాలదృష్టితో నాలోచించవలయును. హోంమెంబరుగారు చెప్పినటుల వివిధమతనాయకులును ప్రజలును అత్యయముగ మతమునుబట్టి కాక దేశమును మనస్సునందుచుకొని పనిజేయవలయును. ఈ కలహములు తగ్గుట కిదియే మొదటి మార్గము. యూరోపులో మతము ప్రభుత్వము చేరుగానున్నయెడల అచట నాగకత యిప్పుడున్నటుండ నిశీ. భారతీయులకుడ అటులేకేసినయెడ ప్రస్తుతస్థితినినిదేశాంతినిగోరు ప్రతిపాదనలనుచును నిట్టిభావ మేర్పడగలదు. ఈ తీర్మానములవలనగాని సవరణలవలనగాని ఏమియు మార్పులే జరగజాలదు. అసంతృప్తికి మూలకారణమును ఈ దేశముయొక్క ప్రభుత్వ భవిష్యత్తును గూర్చి నిర్ణయం ప సంతకరకు ఏమిచేసియు లాభముండదు. సంపూర్ణములనుగూర్చి విచారించుటకు రాయల్ కమిషనును నియమించుకాలము సమీపించుచున్నది. ఆకమిషన్ విచారించువిషయములలో బాని ప్రస్తుతస్థితినిగూర్చిగూడ విచారించవలసి యుండును. ఈమతసమస్యను ఎంత మహాసభయైనను పరిష్కరింపజాలదు అని గౌరవగారు చెప్పిరి.

షీపు మార్కుగారు

జాంబాయి యూరోపియను కాంట్రీబ్యుయెన్సీ సభ్యుడగు షీపుమార్కుగారు తమ ప్రథమ ప్రసంగమును గావించుచు గ్లాస్కో గారుచెప్పిన స్వర్ణాక్షరములకు "ఆరోపణలున్నవి" అను మాటలను నిర్ణత్యముచేసిరి చెప్పిరి. ఈమాటలు మనస్సం గుంచుకొని పనిజేసినయెడల కొద్దిమాసములనుండియు జరుగు ఉపస్థాపనలును, కరపత్రములును, వ్యాసములును బయటికి వచ్చెడివిగావు. నాయకు లీసమస్యను పరిష్కరించుటకు ఉన్న మార్గము లన్నింటిని పరిశోధించిరి. ఆరోపణలు జేయసండుటయే విజయమార్గమని ఆయన నూచించెను. కాన్ఫరెన్సు జరుగటకు ప్రస్తుతము సమయము కాదనియు ఆయనచెప్పెను.

లాల్లా లజపతిరాయి

రాజకీయ స్వస్థ్యములగూర్చి పరిష్కరించిన చక్కయీ మతసమస్య ఎన్ని శాసనములు జేసినప్పటికిని ఎంతకాలమునకును పరిష్కారము కాజాలదు. ఈ సమస్య ఒక్క హిందువులకును మహమ్మదీయులకును మాత్రమే బట్టినది కాదు. దీని పరిష్కారభాగ్యత ప్రభుత్వముమీద గూడ కలదు. ఎక్కడనున్న అధికారు లక్కడప్రజలను శిక్షణలో నుంచవలసినదేకాని నిరంకుశప్రభుత్వముక్రింద నట్లు జరుగజాలదు. భారతదేశము ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వమును సంపాదించునయెట్టి సంరంభముల సన్నిహితీతో జూచుటకు సిద్ధుగ నుండవలెను. అధికారబలమునకు పోట్లాట యెప్పుడు పోవునో అప్పుడే కాంతి సమూహము. ప్రతిజాతియు భారతదేశమునందు తనబలమును సునిభవించు జేసుకొన ప్రయత్నించుచున్నది. ఇందు కాక్షేపణియేమియు లేదు. సద్భావముతో నీ సమస్యను విషించునెడల వెంటనే పరిష్కారము కుదురును. ఛార్జిఫోర్డు క్లబ్బులో రాజప్రతినిధి ప్రసంగమువలన కాంతి సద్భావములకు కొంతదారి యేర్పడెను. ప్రత్యేక జాతి ప్రాతినిధ్య ముండుటవలన భారతదేశ మొకజాతిగ నుండుటకు కీలకపడెను. అయితే

యాజాతి ప్రాతినిధ్యము తీసివేయవలయునన్న మహమ్మదీయుల ఒప్పుదల కావలయును. చివరకు నేనొకటి చెప్పెను. మన మీ యల్లరులను గూర్చి ఎక్కువ జేయరాదు. ప్రభుత్వమువారు వాటినినాపుటకు ప్రయత్నము జేయుట మంచిదే. కాని యెన్ని శాసనములు చేసినను ఎన్ని నిబంధనలను గావించినను 144 సెక్షను క్రింద యెన్నియు తీరు విచ్చినను యీ యల్లరులు పోజాలవు. బ్రిటను మన హక్కులను మనకిచ్చిరయ్యేటల యీ పరిస్థితులు బాగుపడును. మనము తరువాత కొంతకాలమునకు పరిష్కరించుకొన గల్గుదుము అని లజపతిరాయిగారు చెప్పిరి.

(దీర్ఘ హాస్యము)

డాక్టరు మెక్స్లేలు

భారతదేశమున నాకు 40 సం॥ అనుభవముగలదు. ఇచ్చట మతములకుగల సంబంధమునిలుపుగనున్నదిగాని అడ్డముగ లేదు. ఇచట జాతీయభావము పెరుగుచుండెను. ప్రజల నందరను దగ్గురకు చేర్చినకొలదియు వారి వారి విభేదములకు తెలుసుకొని జాతీయభావములతో పాటు ప్రత్యేకభావము ప్రబాజిచ్చెను. (హాస్యము)

ఆంగ్లము ఆంగ్లరాష్ట్రము గావలెననియు ఓడ్రులు ఓడ్రరాష్ట్రము గావలెననియు నీయధ్యజరిగిన వివాదము లిందుకు తార్కాణములు. రాష్ట్రవిభజనము జేసినది అన్నిటిని చేరుచేరు జేయుటకుగాని భారతీయులలో ఐకమత్యభావమును కలుగజేయుటకు కాదని నాకు గాన్పించుచున్నది. ఈగోల ఒక్కయు త్రవ్వజేయుచు మామ్రేమేగాదు. దక్షిణదేశమున బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణ వివాదముగలదు. అస్సమ్యక్తుడు ఏవో వస్తువులు కొని దగ్గరకుచ్చి దిట్టియుటకు పిలువకపోగా నేలమీదజేసినపుడు ఉన్నతజాతి మనస్సుకువచ్చి అడబ్బుతీసుకొని మెలయేయియు పడలే దనుకొనుట నే నెరుగుదును (నవ్వు).

నేడు భారతదేశమున ముఖ్యముగ ఆత్మగౌరవమునకది అభివృద్ధి గావలయును. అనిగా దీని కర్తము ఇతరుల సకారవ పరచి తమ గౌరవమును గాపాడుకొనుట గాదు. ఆత్మగౌరవమునగా నితరులను గౌరవించుటయే (హాస్యము) ప్రస్తుతకలహములకుకారణము రాజకీయమనియు ఇంతవరకునుక్రిందుగ నున్నవారు పైకిరా ప్రయత్నించుచున్నారనియు కలవల్ క్రాపాట్లు గారితో నే సంగీకరించెదను. నేనీ తీర్మానమును బలపరచుటలేదు. ప్రభుత్వము వారి విషయమై నాయకలతో సంప్రదించి యీ సమస్య పరిష్కారముగ జేయ చూడవలసియున్నదని డాక్టరు మెక్స్లేలుగారు చెప్పిరి.

పండిత మాలవ్యా

నేడు జరిగిన చక్క చాల ముఖ్యమైనది. దీనివలన రెండు విషయములు బయటికి వచ్చినవి. ఒకటి లజపతి రాయిగారు చెప్పినది. రెండవది హోంమెంబరుగారు చెప్పినది. భారతదేశమునకు బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వ మొసంగినగాని యీ సమస్య పరిష్కారముగాదని లాల్లాజీతో నే నేకీభవించెదను. మతకలహములు లట్లుండ యీ నూచన యేమని వెక్కిరింపదగదు. కనడా మున్నగు యితరదేశములయొక్క ఆచరణమును చూచినయెడల స్వపరిపాలనము లభించువరకునువారు వేచియుండజాలరని తెలియగలదు. ఇది నిందారోపణలకు సమయముగాదు. అమాయకులు లాటిడెబ్బలు తివరిపెనవచ్చినపుడు యెంత బాధకరముగా నుండునో తెలుసుకొనుటకు లోపల కారుభ్యాస ముండవలయును. రాజప్రతినిధి చెల్లెల్నిపొద్దు క్లబ్బులో సుపన్యసించుచు మంచి నిర్ణయమును గావించిరి. ఎక్కడె యాచారములను బట్టి అక్కడతగాదాలను పరిష్కారము జేసుకొనవచ్చునని ప్రభువుగారు చెప్పిరి. ఆ ప్రకారము పరిష్కారము జేయుటకును అందఱును నిశ్చయించుకొనవలయును. జరిగినదేమో జరిగినది. జరిగినవాటికి నింద యెవ్వరిమీదను జేయవచ్చు. దానిని మరచిపోవలెను. ఇకముందునుండియైనను అన్ని మతములవారును కలసి కాంతిని గాపాడవలయును. ఎక్కడయెట్టి యాచారములు మొదటనుండియు వచ్చుచున్నవో కనుగొనుట కష్టముగాదు. ఆ యూరోప్త నాయకులు ప్రజలవద్దకుబోయి అటుల చేయగూడదని వారలకు చెప్పిరయెడల యెంత ఆందోళన మున్నప్పటికిని దురుద్దేశ్యము లన్నియు పారిపోగలవు. ప్రభుత్వమువారి దింకెంతయో నాయకుజేసెదరు. అఖిలభారత సమావేశమునుజరిపి గాక వేరొకమార్గమును సరియైనదాని నాలోచించి ఆచరణలో బెట్టి పరిస్థితులు చక్కజేయవచ్చును. అవసరమైనయెడల ప్రభుత్వమువారు నాయకులతోనీ విషయమై మాట్లాడవచ్చును. ఈ యల్లరులకు కారణములు బహు స్వల్పమైనవి. హిందువులకుగోవు నందు భక్తికలవని అందరకును తెలిసినదియే. ఐరోపీయులకును మహమ్మదీయులకును వ్యత్యాసాలుండుట అవసరమని హిందువులు గుర్తించిరి. కాని హిందువులు ఆక్షేపించునదియేమనగా ఆవును

బట్టి యిదుగో చంపబోవుచున్నామని పిల్లలచుట్టును తిప్పివారి మనస్సులకు కష్టము కలుగజేయుచున్నయే. ఎక్కడనో యెవ్వరికి తెలియకుండగోవులకు చంపినయెడల యెవ్వరికిని కష్టముండదు. అప్పుడు హిందువులు అడ్డమువచ్చినయెడల గర్హింపవలసినదే. కాని పైకెక్కిన విషయమన మాత్రము హత్యచరుప. అదని నాయకులు ఖండింపవలయును. ఇది హిందూ సమస్యగాని మహమ్మదీయ సమస్యగానికాదు. ఇది పౌరనిబంధనలను ఉల్లంఘించుటయగును. ఇందులకు అధికారులు న్యాయమును ప్రయోగించి శిక్షింపవలసియుండును. ఇట్లే మనీషులయెదుట వాద్యముల విషయమునగూడ ప్రతివోటను పూర్వాచారములుగలవు. ఒక మనీషుయెదుట నాయించుకూడదని పూర్వాచార మున్నపుడు తడియిద్దముగనట్లే జేసినయెడల నేను ఖండించెదను. అయితేచాల వోట్లు మనీషులయెదుట వాద్యమువ్వకొనబడిన ఆచారము కలదని మహమ్మదీయు లంగీకరింపవలయును. ఈవిషయమై మధ్య రాష్ట్రముల ప్రభుత్వము నిబంధనల గావించినందులకును ఆసాము మహమ్మదీయ మంత్రియు దీహామలోని మహమ్మదీయ నాయకులును అయ్యూరోప్త యీ ఆంధ్రోసము పెరుగకుండ ఆపినందులకు సంతోషింపవలసియున్నది. ఇక నేను నూచించు పరిష్కార మార్గముయ్యది:— జనసామాన్యము పూర్వాచారముల నవలంబించునటుల నాయకులు చూడవలయును. అది యెప్పుడుల్లంఘింపబడునో అప్పుడు వారిని శిక్షింపవలయును.

ఈపరిష్కారమార్గమును నేను నాలోటి నాయకులును జయప్రదముగా నిర్వహింపజాలవలయులకు సిగ్గుచున్నది. ఈసభయందున్న వివిధ మత నాయకులును దేశమునందన్ని ప్రాంతములకును పోయి కొఠిమాసములలో కాంతి సందేశమును వ్యాపింపజేయవలెనని నేను విజ్ఞప్తి చేయుచున్నాను. అని పండితమాలవ్యా చెప్పెను. (హాస్యము)

హోంమెంబరు ఉపసంహారవాక్యములు

సర్ ఆలెగ్జాండరు ముడ్డిమెక్ వర్క్సుముగించుచు తాము పండితమాలవ్యాగారి వాస్తవభోతో నేకీభవించెదమనియు నీసభ యందలిసభ్యు లెక్కడనున్నప్పటికిని సహనసద్భావములు కలుగజేసెదరనినమ్ముచున్నామని చెప్పిరి. మతకలహములుబోయికాంతి యేర్పడవలెనన్న పండితమాలవ్యాగారి ఛక్కినిసలహాతో అంగీకరింపవలసియుండును. ఈమతకలహములకు కారణములు యెటుల స్వల్పమైనవో యీమధ్యజరిగిన కలహములుబట్టియే గమనించవచ్చును. పండితమాలవ్యాగారి విజ్ఞప్తి ననుసరించుటకు తగు వాము విచించిపోలేదు. సభ్యులందరును దాని నామోదించవచ్చును. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమును ఆఫీసరులును కాంతిని సమూహాత్ములకు లోడ్డవలసియున్నది. ఆచరణీయము లను నూచన పీఠ చర్యయందు కొద్దిగ వచ్చినప్పటిని ప్రభుత్వమువారు జాగ్రత్తగ ఆలోచించెదరు. రాజకీయ స్వస్థ్యముల నొసంగిన యెడల మతకలహము లడంకునని లాల్లాజీ నూచించెను. నే నా యభిప్రాయముతో నేకీభవింపజాలను. కొందరు మతకలహములను ప్రభుత్వమువారు కాలితో రాచివేయవలెనని నూచించిరి. ప్రభుత్వమువారు దౌర్జన్యపద్ధతిని ప్రదర్శించి యాయల్లరి నానీజేయగలరు. కాని సాత్విక ప్రభుత్వ మేదియు దీనిని శాశ్వతభవిష్యత్తు మార్గముగ దలంపజాలదు. ఇందు ప్రభుత్వమువారు చేయగల పని సంతయు చేసెదరు. ప్రస్తుతము కాన్ఫరెన్సు వలన ప్రయోజనమేమియు నుండదు. అందుకు తగిన పరిస్థితులు లేవు. సమావేశమై ఆలోచించువారికి ప్రతిపత్తి కుదుర్చుకొనవలె నను ఉద్దేశ్యముండవలెను. ఎప్పుడైనను నాయకులు సమావేశమై నూచనలు గావించినప్పుడు భారత ప్రభుత్వమువారు వానిని జాగ్రత్తగా పశిలించెదరు. కాన్ఫరెన్సువలన జేమైనను లాభముకలుగనని తోచినయెడల దానిని జరుగకుండ జేయవలెనని లేదు. తీర్మానము సవరణను స్వప్రముగ లేక విస్తరముగనున్నది. అందుచేత తీర్మానము లుపపాదించిన వారును సవరణల నుపపాదించినవారును అన్నింటిని ఉపసంహరించుకొన గోరుచున్నాను.

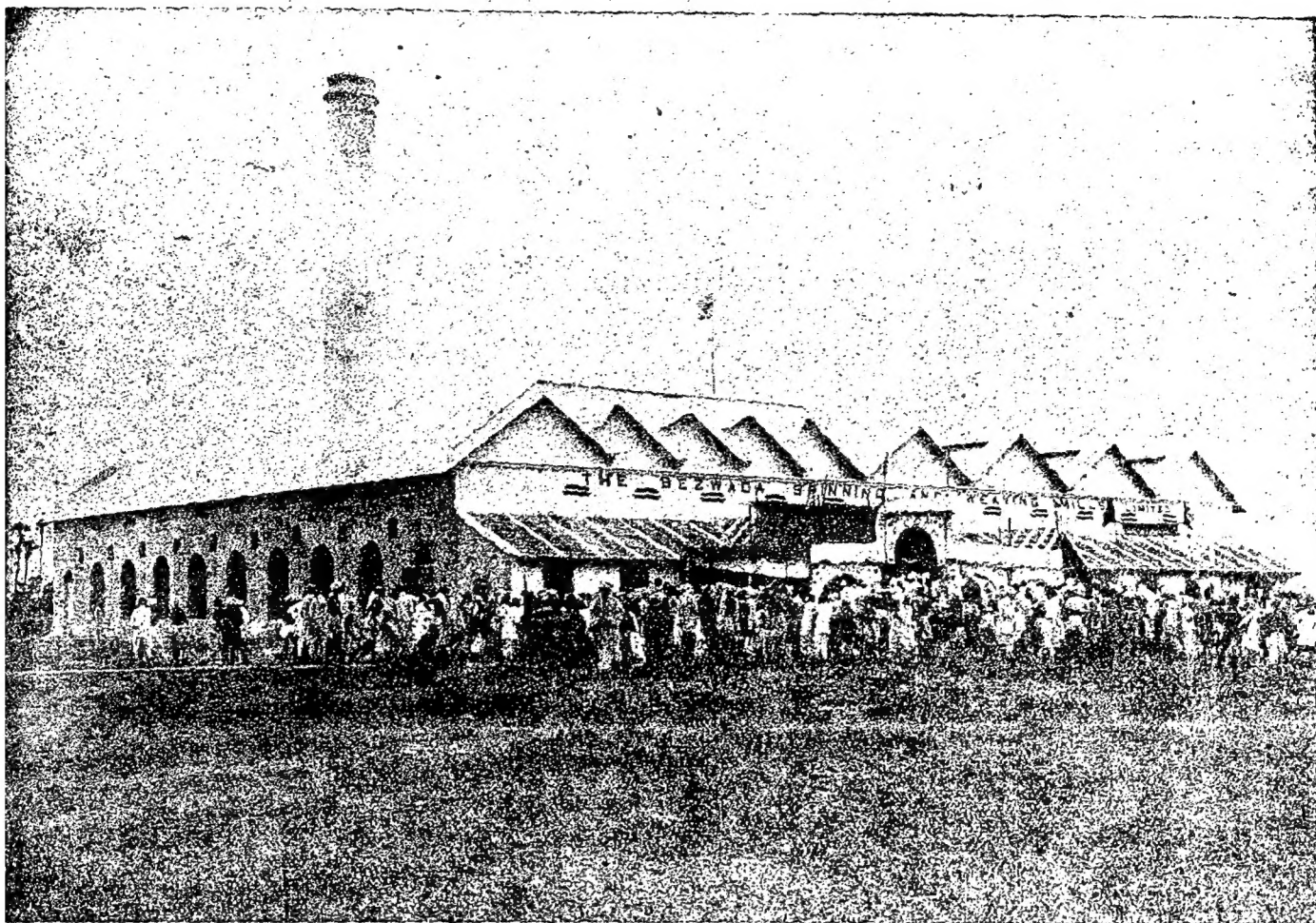
సర్వోపసంహారము

అంతట రంగచారిగారును, కె. సి. రాయిగారును మాల్వి మహమ్మదు బాబూగారును తమతమ ఉపపాదనల నుపసంహరించుకొనిరి.

ప్రీతిలకు నియోజకాధికారము

అంతటసభవారు తమవార కార్యక్రమమునందున్న దు మాసియాగారి ప్రీతియోజకాధికార తీర్మానమునుగూర్చివర్ణించిరి. ప్రీతి అనెంబ్లి సభ్యులుగ నుండుటకు ఉన్న అటంకములను

బెజవాడ స్పిన్నింగు వీవింగు మిల్లు కట్టడములు

బెజవాడ స్పిన్నింగు వీవింగు మిల్లుల ప్రారంభోత్సవమున గవర్నరుగారు జరుపుట

వర్ పాత్రోగారు, ముద్రాసుగవర్నరుగారు మిల్లుల మేనేజింగు డైరెక్టరుగారు రా. బ. గూడూరు లక్ష్మణరావు పంతులుగారు, మున్నగువారి పటమువందు గలరు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

అకేడమిక్ కౌన్సిలు సభ

జిల్లాపూరుగారి యిట్లు ప్రాయశఃపూర్వము:-

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ అకేడమిక్ కౌన్సిలు సభ తేదీ

లో విశ్వవిద్యాలయము కార్యాలయమునందు కుక్రవారం నా తేదీ మధ్యాహ్నం గంట 2-30 లకు జరుగును. పై యారు నుండి వచ్చు పత్రములకు ప్రయోగ బస ఖర్చులాసంగబడును. వి విధ కాలేజీల నుండి ఉపాధ్యాయులను 15 కంటికి మించకుండా సభ్యులుగ చేర్చుకొనుట మున్నగు కార్యక్రమము జరుగును.

30వ తేదీన జరిగిన సెనేటు సభయందు మూడుగురు ఎన్నికలు జరిగినవి.

సిండికేటుసభకు

1. డాక్టరు యల్. వారాయణగారు, 2. విస్సా ఆ ప్పారావుగారు, 3. ఎ. కొండప్ప గారు, 4. వర్ కె. వి. రెడ్డి వారాయణగారు, 5. జయంతి పత్తేవారాయణమూర్తిగారు.

అకేడమిక్ కౌన్సిలుసభకు

1. కోకా అప్పారావు వారాయణ గారు, 2. సి. పా లాజిరావుగారు, 3. జి. నందనంగారు.

డాక్టరు ఎ. యల్. వారాయణగారు, డెం.కూరు పైన్సు ఇన్స్టిట్యూటునకు యీ విశ్వవిద్యాలయము ప్రతినిధిగ ఎన్నికౌనట్టిది.

మిల్లులధికారుల సభ:- మదరాసు ఫోటవి

అధికారులసభ మాంటుకోడునందు త్యాగరాయ భవనమున నిన్న సాయంకాలము జరిగెను. డి. బి. తిలకాచలం చెట్టిగారి అధ్యక్షత వహించిరి. కార్యదర్శియగు జె. ఎల్. రామస్వామిగారు మిల్లు అధికారులకు గల యిబ్బందులను చెలిపిరి. కార్య వనవారు లై సెన్సులీయిటకే సంకోచించుచుండరనియొ క్త్తికు కంపెనీవారు తమచిత్తమునచ్చిన వరతుల విధింపు రనియు జెప్పిరి. ఇట్టి యిబ్బందులను తొలగింపవలెనని ఆ నికోరిరి. అధ్యక్షుడు తనకు వీలగుదహాయము జేసెదనని వారందరు వికమత్యముగలిగి యుండవలెను. సోటీలచే తగ్గించుకొని చెడిపోరాదనిరి.

స్వరాజ్యపక్ష విజయము

నెల్లూరు మ్యునిసిపలు సంఘమువారు స్వతంత్రనభ్యుని నిరాకరించి, స్వరాజ్యపక్షసభ్యులగు తిక్కవరపు రామరెడ్డిగారిని అధ్యక్షులుగ నెన్నికొని, స్వాతంత్ర్యప్రియత్వమును కనుబటచినందులకు వారి నెంతయు అభినందించెదము. పక్షములను వీలునుబట్టి మార్పువారిని నెల్లూరు మ్యునిసిపలు సంఘమువా రభిమానింప రని విదితమయినది. కాంగ్రెసు పక్షమున కొక కట్టశిక్షణములు గలవు. స్వతంత్రులనువారు ఏకట్టుకును లోబడక మెలగుటచే, అట్టివారు స్వాతంత్ర్యసంపాదనకు తోడ్పడజాలరు. రాజోవు శాసనసభల ఎన్నికలలో గూడ స్వతంత్రులనువారిని ఎన్నికొనుట నష్టపేతువగును. “సంఘే శక్తిః కిలాయుగే” యన్నటుల ఒక సంఘపు ఆజ్ఞల ననుసరించి పని జేయునపుడే స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించ వీలగును. బ్రిటీషు జాతి, ప్రపంచమునం దెల్ల కట్టుదిట్టము గల జాతియని పేరొందినది. వారి కలసికట్టుతనమే, వారి గొప్పతనమునకు కారణమయ్యెను. భారతీయులకును అట్టికలసికట్టుతనమే లోపముగ నున్నది. స్వరాజ్యసిద్ధి కిది ముఖ్యము. దేశమునందలి రాజకీయ సంస్థలలో కెల్ల చిరకాలానుభవము గలిగి, రాజకీయ ధురంధరులచే నడుపబడుచున్న కాంగ్రెసు సభకన్నను అనుసరణయోగ్య మగు సంఘము వేరొందు గనుపింపదు. అట్టిసంస్థద్వారా స్వరాజ్యమును సంపాదించుట సులభసాధ్య మును. వ్యక్తు లెంతటి మేధావు లయినను, కాంగ్రెసుసాధనము నాక్రమింపజాలరు. కాంగ్రెసును తిరించి పనిజేయు వారికి స్వప్రయోజనములు లభించిన లభింపవచ్చును గాని స్వాతంత్ర్య వారినుమంతయు దోడ్పడజాలరు.

నేడు స్వరాజ్యమే షరమావధి. దానికొరకే రతీయులు తమశక్తుల నన్నిటిని వినియోగింపయ్యును. తక్కుంగల ప్రయోజనముల కొరకు మావధిని కోల్పోవుటకన్నను సంకుచిత దృష్టి గలదను. స్వరాజ్యసంపాదనప్రయత్నములకు తీవ్రభేదము లడుపడగూడదు. ద్వేషమునకు దూరమే. ద్వేషభావమును పెంపుజేసి, స్వరాజ్యములకు బాతిమతభేదముల నడ్డుగ పెట్టెడి వారిని నిరాకరింపవలయును. అట్టివారికి శాసనసభలలోగాని స్థానికసంఘములలోగాని తావీయ గూడదు. నెల్లూరుమండలము నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించుటలో ప్రసిద్ధిగాంచినది. తాగుడును నిరుత్సాహపరచినది. నెల్లూరు మండలమున త్రాగుడు రివిన్యూ విశేషముగ తగ్గిపోవుచే అధికారులకు భయము పుట్టెను. పల్లిపాడు శ్రమమును పోషించుచు కద్దరు నిర్మాణమునకు

తోడ్పడుచు త్రాగుడు దురభ్యాసమును పోనాడుచు నెల్లూరుమండల మింతవరకు దేశసేవ సత్కృతముగ జేయుచున్నది. దేశమునం దిటీవల పొడనూపిన మాంద్యము నెల్లూరు మండలమును సయిత్ర మావరించినను దానిని విడనాడి మరియొకమారు చురుకుదనము జూపుట అత్యవసరము. రాజోవు ఎన్నికలలో నెల్లూరుమండలము కాంగ్రెసు పక్షమువారి నిమత్రమే శాసనసభ కంపునని విశ్వసించెదము. నెల్లూరు మ్యునిసిపలు సంఘము స్వరాజ్యపక్ష సభ్యుని అధ్యక్షులుగ నెన్నికొనినను, ఇంతటితో సంఘధర్మము పూర్తిగాలేదు. ఇకనుండియే మ్యునిసిపలు సంఘభార మధికమగును.

కాంగ్రెసుపక్షసభ్యులు మ్యునిసిపలు సంఘముల కధ్యక్షులయినచోటుల, నిర్మాణకార్యక్రమమునకేమి, పురపాలిశుద్ధ్యాభివృద్ధికేమి, జరుగవలసినపని జరుగలేదు. మొదటి యభ్యంతరము, ప్రభుత్వమువారియొద్దనుండి వచ్చును. స్థానికస్వపరిపాలనాశాఖ ట్రాన్సుఫర్డుశాఖ యయినను, మంత్రులవరము చేయబడినను, ఇనుమంతయు ప్రయోజనము గలుగకున్నది. ఏ మాత్రము అనుకూల ప్రతిక్రియల నవలంబించినను, జాతీయవిద్య కద్దరు మున్నగువాని కే మాత్రము ప్రోత్సాహ మొసగినను, దేశనాయకులను గౌరవించినను, స్థానిక సంఘము ల పై న ర్ చా ర్జ్ విధింపబడుననుటకు సందియములేదు. పూర్వానుభవ మీ సంగతిని తేటపరచుచున్నది. మ్యునిసిపలు సంఘాధ్యక్షు లిట్టి నష్టమును భరించుటకు సంసిద్ధముగ నుండవలయును. వీనిని గాంచి బెదరి, తమకర్తవ్యమును మానుకొనగూడదు. కాంగ్రెసు సభ్యులు శిక్షింపబడుకొలదియు, పరిపాలనా విధానపు స్వభావము బయల్పడును. కాంగ్రెసు ఉద్యమమునకు నష్టము గలుగుటకు మారుగ లాభమే గలుగును. మ్యునిసిపలు సంఘములు కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును పట్టుదలతో నిర్వహించుచో, వాని హక్కులను తిసివైచుటకు గూడ అవకాశ మేర్పడును. దేనికిని భయపడనవసరములేదు. అవకాశములున్నంతవరకు కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును నిర్వహించుటయే వీరుల లక్షణము. మంత్రులవరము విధించు నిర్బంధములు స్వాతంత్ర్యనిరతిని పెంచును గాని తగ్గింపజాలవు. కాని మ్యునిసిపలు సంఘముల కెక్కుడు అపాయకరమగు సందర్భము వేరుగలదు. మ్యునిసిపలు సంఘమువారు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులగు తిక్కవరపు రామరెడ్డిగారి నెన్నుకొనుటతో సంతృప్తి జెందగూడదు. వారిపరిపాలనము ముగియువరకు తగు సహాయము జేయుచుండ వలయును. సభ్యులతోడ్పాటు లేనిది కార్యనిర్వాహకులెట్టి సేవ చేయజాలరు. కొంతకాల మగునప్పటికి, కాంగ్రెసు పక్షసభ్యుల మధ్య శూన్యము అసూయాభావములు బెరుగుట అనుభవసిద్ధము. విశాలభావమును మరచి ఎవరి లాభముకొరకు వారు ప్రయత్నించుట జరుగవచ్చును. అప్పుడు మ్యునిసిపలు సంఘమునకు నష్టము గలుగుటయగాక కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠకుకూడ తీరని భంగము వాటిల్లకమానదు. అట్టి దృశ్యము గాంచి ఏ కాంగ్రెసుసభ్యుని హృదయము పరితపింపకుండును? అట్టి అంతఃకలహములతో పలుసంఘములు నిర్విర్యము లయినవి. నగుబాట్లకు లోనయినవి. ఖరల నట్టిదుర్గతి గలుగ

కుండనుండవలయుననిన కాంగ్రెసుపక్షమువా రొక సంగతిని జ్ఞాపక ముంచవలయును. ఇతరులు స్థానిక సంఘములం దేయుద్దేశ్యముతో ప్రవేశించినను, కాంగ్రెసుసభ్యులుమాత్రము పోసేవ నిమిత్తమును, స్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడు నిమిత్తమును, నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించు నిమిత్తమును మాత్రమే, మ్యునిసిపలు సంఘములలో ప్రవేశించిరిగాని, గొప్పలకొరకును, అశంబరముకొరకును గాదని ఎప్పటికప్పుడు స్మరణకు దెచ్చుకొనవలయును. సర్వజనపూజ్య మగు కాంగ్రెసుకు శక్తివంచన లేక తోడ్పడుటకు తాము బద్ధకంకణులమై యున్నామని వీరు గుర్తెరిగి ముగవలయును. విభేదములుగలిగినను, విశాలప్రయోజనములకొరకై వానిని మరువవలయును. నెల్లూరుమ్యునిసిపలు సంఘమువా రిట్టి ఉత్తమమార్గము ననుసరించి, తమ పట్టణమునకును, మండలమునకును హడ పేరుదెచ్చదరనియు, తిక్కవరపు రామరెడ్డిగారి పరిపాలనము నిర్విఘ్నముగ కొనసాగు ననియు, నమ్మెదము.

జస్తిసుపక్షపు తుదిచర్యలు

జస్తిసుపక్షమువారితుది చర్యలను చదువరులు గమనించి యుందురు. తమ నిరంకుశానికారము నుపయోగించి, మామూలుకర్మకాండను నిలుపుదలజేసి, కిర్లంపూడి చట్టమును అతిత్వరితముగ నిర్మించిరి. అవిభాజ్యసంస్థానములను నూతనముగ నిర్మించుట పనికిరాదని, దేశప్రముఖులకేకు లిదివరకభిప్రాయపడిరి. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారుగూడ నూతనచట్టమును సమర్థింపజాలకపోయిరి. సంస్థానములో కొంతభాగ మిదివరకే విభజింపబడుటచేతను, ప్రస్తుతపు భూస్వామి వెనుకటి యజమాని పంశమునకు జెందకుండుటచేతను, తామీచట్టము సంగీకరింపజాలమని, రివిన్యూ మొబరగు నూర్పుబాంక్కుగారు ప్రభుత్వము తరపున బలికిరి. కాని, ఏకారణముచేతనో, అధికారసభ్యులు తమ యిష్టమువచ్చినటుల వోటుజేయవచ్చునని అచజ్ఞునిచ్చిరి. ఇట్టి యాదార్యము, హిందూధర్మాదాయ చట్టపు సందర్భమున వీరేల జూపలేదో తెలియదు. హిందూధర్మాదాయచట్టము నిపుడు విచారించుచున్నాడు. దీని విషయమునను, మంత్రుగారు అసాధారణచర్య నవలంబించిరి. చట్టము సెలెక్టుమిటీకి బోకుండజేసిరి. నిన్నటిదినము జరిగిన చర్చ వట్టి ఆడంబరము తప్ప వేరుగాదు. ఇతరసభ్యులు దెలిపిన సవరణలను వేనిని వీరంగీకరింపకబోయిరి. కారణముల నయినను దెలుప నక్కర లేదనిరి. మంత్రుగారెటు వోటు జేసిన, జస్తిసుసభ్యులటు వోటు జేసెదరుగద. “హిందూ” అనుపదమును దీనివేయవలయునని, ముత్తయ్య మొదలియారు గారు దెచ్చిన సవరణ, మంత్రుగారిని కఠినపరచుటకు లోనుజేసెను. హిందూధర్మాదాయములు చెడిపోవుచున్నవని తలచి దయనూపిన మంత్రుగారి అవ్యాజకరుణ క్రొస్తవ మహమ్మదీయధర్మాదాయములపై నేల ప్రసరింపలేదో తెలియదు. ఇతర మతములవా రిట్టి జోక్యమును సహించరని నిన్నటిదినము తెలిసెను. మహమ్మదీయులపక్షమున, గౌను మియాను సాహేబు, అబ్దుల్ హై, గార్లుకు, క్రైస్తవుల పక్షమున సాల్వానా, అర్బుద

ప్రస్తుతము ఉడయర్ గార్లును లేచి తమ కట్టి చట్టముతో బనిలేదని ఘోషించిరి. మౌత్రి గారును, వీరిపట్ల సానుభూతి జూపిరి. ప్రధానవర్గమును చెన్నపురికిని ఇట్టి చట్ట ముక్కరలేదని మౌత్రిగారు మినహాయించిరి. చెన్నపురిని గూడ తేర్చవలయునని దెచ్చినవరణ యోడిపోయెను. వశీణ కన్నడా జిల్లాను మినహాయించవలయు నని యొకరును ఉడిపి అస్తమరమును మినహాయించవలయునని మరియొకరును దెచ్చినవరణ లోడి పోయెను. పర్ టి. సదాశివయ్యగారుగూడ ఉడిపి మతముల విషయమున తమ కెట్టిభిర్యదులు రాలేదని పలికిరి అటులగుటచే వీరిని శిక్షింపవలె? ఉడిపి మతములు బోర్డువారికి అక్కంటులను బాపలేదట. వ్యాజ్యములను వైచెనట. ఇట్టినిరోధచర్యల నవలంబించినందులకు మతములను శిక్షింపవలెననట వీటిన్వాయమో యూహింపవచ్చును. దేవాలయములు వేరు, మతములు వేరనియు, అవి ధర్మాదాయములు గావనియు, వానిని ధర్మాదాయశాసనముక్రిందకు దీసికొనరాగూడదనియు దెచ్చిన సవరణగూర్చిముచ్చటించుచు, స్వదేశసంస్థానాధీశులకు మతములపై అధికారము గలదని మౌత్రిగారు పలికిరి. సంస్థానాధీశులకును మతములకును గల సంబంధమును వీరు గ్రహించినట్లు బోచదు. చట్టమునందు సూచించబడినసంబంధము లేదు. సంస్థానాధీశులవలంబించు నితరకర్తృత్వ నామోదంక, ఈ విషయమునమాత్రము వారిని ప్రమాణముగ గైకొనుట విచిత్రము. ఉడిపి మతముల గూర్చి తెచ్చిన సవరణపై ముచ్చటించుచు, మతాధికారులు బోర్డువారికి మినహాయించుటకు వ్రాయుచో వారివిషయమాలాచింపబడునని, మౌత్రిగారు పలికిరి. తమయిచ్చవచ్చిన ధర్మాదాయములను చట్టముక్రిందకు చేర్చుకొనుటకును, దిగిలినవానిని మినహాయించుటకును బోర్డు కధికార మున్నపుడు, నిది ఎటుల వినియోగింపబడునో యూహించుట సులభసాధ్యము. స్వామి వేంకటాచలంకెట్టిగారు చెప్పినట్లు, ఇట్టి నిరంకుశాధికారము మిక్కిలి హానికరమగును. తమకు గావలసిన శాసనములను జస్టిసుశక్తిమువారు చనిపోవుచున్న కొన్నియలో "నే నిర్మించుకొనుచున్నాను. రియతుల కత్యంతముఖ్య మగు ఇర్రిగేషను చట్టమును మాత్రము చావుకు సిద్ధముగనున్న కొన్నియలో విచారింపగూడదని, సర్ కే. వి. రెడ్డి వాయుడుగారును, రామస్వామిమొదలియూగురు ముట్టుదలతో బలికిరి. ఇట్టిసందర్భములలో జస్టిసు చక్షమువారిని మరల శాసనసభల కంపుట ఎంత హానికరమో యూహింపవచ్చును.

బొగ్గుగనుల సమస్య

ఇంగ్లండులో బొగ్గుగను సమస్య యింకను పరిష్కారము గాకుండుట, కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వమువారి అసమర్థతనే చాటుచున్నది. మరియొక మానమునరకు, నిర్బంధ ప్రయోగ నిబంధనలను కొనసాగించవలయు నని, ప్రభుత్వము వారు దెచ్చిన ప్రతిపాదనమును కామన్సుభ్యోగమును, ప్రభువుల సదవారును గూడ అంగీకరించిరి. కాని నిర్బంధప్రయోగమువలన, సభ్యము గుడురునని తలచుటకన్నను ప్రమాదము వేరు

ఉడు. కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వమువారు రింతకన్నను విశాల దృష్టిని బహుజూచు లే బరుచు. వాయుకుగు రామ్మే మాడ్చాల్సినగాను, ప్రభుత్వ దృక్పథమును తీవ్రముగ విరహించిరి. బాల్బువిను వర్గమువారు రింతవరకు గనుల యజమానులకు ప్రతినిధులుగ బనిచేయుచున్నారనుట అతిశయోక్తిగానేరదు. బొగ్గుశ్రమను పునర్నిర్మించుచున్న మును మూర్ఖుడోసి, యజమానుల కనుకూలముగ నిలిపివే గంటల చట్టమును ప్రభుత్వమువారు ముందుగ నిర్మించుటచే, కార్మికులలో నలజడి గలిగెను. ఏవిధమును ధనసహాయము జేయుటకును ప్రభుత్వమువారు విరాళించు చున్నారు. కార్మికులకు అమెరికానుండి నివసహాయము గలుగకుంక జేయుటకు, బాల్బువినుగారు అమెరికా కొకలేఖను వ్రాసిరి. కార్మికుల కెట్టికష్టము గలుగలేదనియు, వారిజీవితములు దుర్భరములుగ నున్నవను సంగతి అవత్యమనియు, లేఖయగు సూచించబడెను. ప్రధానమౌత్రిగారి లేఖ, వారికి రిక్తిగాని, వారి ఉద్యోగపు కీర్తికిగాని అనుగుణ్యముగ లేదని, మాక్స్ నాల్డుగారు ఖండించిరి. లాయడు జార్జిగారు గూడ ప్రభుత్వము వారి శిక్షింపవలెనని విరసించి ఇకనయినను అచుకూలమార్గము దొక్కితగిన శాధ్యత నహింపవలయు నని హెచ్చరించిరి. భావిపరిణామ మెటు లుండునో చూడవలయును.

144 శ్లో ను మౌత్రిగారు: విన్టరుటరుగారు

మాళవ్యా, మూంజీ గార్లు 144 శ్లో నును ధిక్కరించిన విషయము, పార్లమెంటుసభవరకు బోయెను. ఇట్టి అధికారధిక్కారము లికమును జరుగకుంక తగినచర్య దీసికొనదరాయని వైకౌంటు సాదనుగారు ప్రశ్నించిరి. వింటరుటరు గారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము కడు విచిత్రముగ నున్నది. ప్రభుత్వమువారి చర్యలు పరిశీలుటపై సాఫారసడియుండు నని వింటరుటరుగారి యభిప్రాయము దీనినిబట్టి సిరనిర్ణయమునచేయుట లేదని గ్రహింపవచ్చును. చరిత్రలో జరిగినదే జరుగునని ఆంగ్ల శాస్త్రలో నొకసామెత గలదు. అటు జరుగనేరదని, వింటరుటరుగారు దెలుపుచున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని మరల నిర్బంధములకు పురికొల్పుటకు కామన్సుభ్యులు కొందరు ప్రయత్నించుచున్నట్లు విచిత్రముగ చున్నది. ప్రస్తుతనిర్ణయములన నేర్చికొనిన దగినపాఠమేమయిన గలదేమో, ప్రభుత్వమువారు విచారించి, అవసరమగుచో తగినచర్యల దీసికొందురని మాత్రము వింటరుటరు గారు జవాబిచ్చిరి. కాని, నిర్బంధప్రయోగము వలన, ప్రజలలో శాంతి గురురదను సంగతిని ప్రభుత్వమువారు రికనయినను గ్రహించి, తదను గుణముగ మెరుగుట శ్రేయస్కరము.

భారత శాసనసభ: స్త్రీలహక్కుల నామోదించుట

భారత శాసనసభగూడ స్త్రీలు శాసనసభలో ప్రవేశించుటకు గల ఆటంకములను తీసివైచుట లెగుల సంతోషదాయకము. చూతనసంస్కరణము వలదని వాదించినవారు నిస్సారమును నిరర్థకమునుగ పోతువుల జెప్పిరి. శాసనసభలన్నిటిలోను స్త్రీలు సభ్యురాలై ప్రవేశించుటవలన, ఎక్కుడులాభ ముండు ననుటకు సందియము లేదు.

మరీయో: నిదర్శనము

బాకివాని మరణమునకు కారకులయిన భామను గారను యూరసియను సైనికుని జామీను దీసికొని సెలవు జడ్జిగారు వదలిపెట్టినట్లు సేకవార్తలు దెలుపుచున్నవి. చూద్దయిపై పాత్యనేరమును ఏ తీగున నయినను మోషనలెనని పాత్యులు కుట్రబన్నినట్లు చెలిసి, వారిని అబద్ధపు సాక్ష్యమునకై ప్రాసిక్యూటు జేయుటకు జడ్జిగారు తృప్తిపెచ్చిరి. ఇట్టికేసులు ఇట్టి తీర్పులు రానురాను బలముగ చున్నవి. ప్రస్తుతనిర్ణయాల నాధానమున కివి ఫలితము లని ఎంచవచ్చును. అంతియగాని కాక తాళిము మని నాయుట కవకాశము గనుపించును.

లాలాజనతి రాయగారు: ఆంధ్రపత్రిక

పైశ్చిక్రింద గాడేపల్లి కృష్ణమూర్తిగారు ఆంధ్రపత్రికపత్రికవాదము, ఆంధ్రపత్రికను కనీసరీతికి, ఈమామగములకు పరాధానము వ్రాయుటకు మేము పూనుకొనుము. ఆంధ్రపత్రికాభిప్రాయములను ఆంధ్రలోక మెరుగును. అపహాసాద్యమారంభమునకు, కాంగ్రెసు అభిప్రాయములనే ఆంధ్రపత్రిక స్పృహించుచుండెను. పిమ్మట స్వరాజ్యవత్తుమునకును బహిష్కారవత్తుమునకు మధ్య రాజీ నుదరించు తెల్లం కాంగ్రెసుభాగ రాజీ నంగీకరించెను ఆంధ్రపత్రికయు కాంగ్రెసు తీర్మానమును శిరసా విహించెను కామ్యూరు కాంగ్రెసు సభ, కాననబాకాన్యమయి న్యూహింప సమకట్టిపెట్టుట ఆంధ్రపత్రికయు పుచ్చిర్చియును శిరసావహించి, కాంగ్రెసుతీర్మానాసల్యమునకై ప్రబోధము సూపుచున్నది. కాంగ్రెసు ననుసరింపబడు సేమనుచో, అట్టిసేమను గావించినందులకు ఆంధ్రపత్రిక చింతింపబడు లజపతిరాయగారు కాంగ్రెసుతీర్మానమును విచిత్రము బోధించుచున్నాను చింతయే ఆంధ్రపత్రికాన్యాయమును కారణము చెప్పును గాని, అట్టి త్యాగధనుని నింపించులంపు పత్రిక కేవలము కేవల చదువరులకు దెలుపనక్కరలేదు లజపతిరాయగారి యభిప్రాయములు విచారించి తీర్మానవిచిత్రము సేమించుము. వ్యాసము నందలిపాటపారబాటుకుబట్టుకొని ఆంధ్రపత్రిక బుద్ధిబాధ్యముగ ఎబ్బడులవాసెననివ్రాయుటకుకృష్ణమూర్తి గారుసాహసించిరి మావాక్యములో పొగబాటుచు చూపించుటకు కృష్ణమూర్తిగారి కెంతయు కృతజ్ఞులము. "శాని ఐస్వంటి నే సబర్బతి ఒడంబడికపై సంతకము జేసిరి. అయ్యది విఫల మయినచెంటి నే యూరపుకు బోయి" అను వాక్యములో "అయ్యది జరిగిన చెంటి" అని యుండవలయును. కిలంపులూ: తీగకుండు చెవిపత్రికా వ్యాసములను అతిక్రిందిముగ ముగించు వాకురమును అప్రకృష్టము ముట లెంకొక నిగమున దొర్లుచుండును అట్టి ముఖము దినపత్రికలను నిర్వహించువానికిగానిగోచరింపదు. ఇప్పుడు గావలసిన విషయము లజపతిరాయగారు యూరపు కృష్ణము చెడలిరని కాను. స్వరాజ్యవత్తుమున తేరినపిమ్మట, వీరు సబర్బతి ఐంటి నామోదించుటయు, యూరపుకు చెడగిచ్చిన పిమ్మట కాంగ్రెసుతీర్మానము నడచే విడవాడ గోరుటయు. విచిత్రముగ దోషక మానవు. మార్చి 27 న తేరిన బ్రాడ్లాహ్మలో నుపన్యసింపబడు లజపతిరాయగారి యిల బలికిరి.

"మొదటిప్పుడును దేశభక్తులనల బారతీయులను విచారణ లేకుండు కారాగృహములకు బంపుచు, సంయుక్తజాతీయవాదులు గావించిన విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానముల నన్నిటిని ధిక్కరించుచు, శాసనసభవారు నిరాకరించి ప్రతి డిమాండుకు యుచ్చనవిచ్చినారీతిని పట్టికై జేయుచు, ఇంట్రిల యిచ్చును గమరింపకుండు వారి క్రింద యున్నట్లుల నభిమానించుచు మెలగడి ప్రభుత్వముక్రింద ఉన్నగముల నంగీకరించుట, జాతీయవాదులలో శిష్యమువారి అంగీకారమున కైనను భంగకరమే. కాని స్వామి ముచ్చటించుటయే మర్యాదహీనము, అవమానకరము, శిష్యులు ధాన్యమునకు న్యతిరేకము." మార్చి 28లోకన్నె అగస్టు సెలలో ప్రభుత్వవ్యక్తమయినామో మోకానాకే లేనియెడల, రిచ్చాంసేపుసహకారమువంక నిరీమనము చిరుగుటకు తగినకారణము గనుపంపదు. సబర్బతి ఒడంబడిక పునరుద్ధరింపవలయునని వీరిప్పుడు గోరుచున్నార. కాంగ్రెసుసభ్యులు ఎన్నికలలో పాల్గొనగూడదని వీరిపుడెలుపుచున్నారు. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు లజపతిరాయగారి యభిప్రాయములను పహేతుకముగ ఖండించి ఆ

ఎటుల నిస్సారములోనిట్టివలచుచున్నది. అందుచే నావివరమును విస్తరించినాము. కృష్ణమూర్తిగారి రాజకీయపరిజ్ఞానము ఆంధ్రపత్రికకు లేకపోవచ్చునుగాని, ఆంధ్రపత్రికలో మునుపించుచున్న పనిక బెట్టుకొనలేదని మాత్రము నిశ్చయముగ చెబువలయును.

“ఆంధ్ర రాష్ట్రము”

“ఆంధ్ర రాష్ట్రము” అను ఆంధ్రవారపత్రిక యొక్క రాజమహేంద్రవరమునందు నూతనముగ వెలువడినది. సంపాదకులు శ్రీ పద్మ వాయి రాయ జగ పతి వర్మ గారు “మా కొక పార్టీతో సంబంధము లే” యని పత్రికా సంపాదకులు వ్రాసిరి. కాని, యథోచితసహకారము వారి ర్యదించుచు, కాంగ్రెసుపక్షమును వీరుచూరిరి. “యథోచిత సహకారమువారి నియమములను, ఆదర్శములను దిలకించుచో, కొలదికాలమునకు కాంగ్రెసు పవీనపార్టీవారి వశముననే మోయని తోచుచున్నది” అని సంపాదకీయమునందు హాసించిరి. “కాంగ్రెసును యెల్ల సులలోనికికొకటా గాదింపకుండు, దానిని పార్టీ తగవులలోనికి రానీయకు దానిప్రతిష్ఠాకాపాడుటయే యుత్తమమైనమార్గము” అని సంపాదకులు వ్రాయుటలన కాంగ్రెసుపక్షముపై విక్రేగల ఏవగింపు వెల్లడించుచున్నది. పత్రికా భిప్రాయములను, విశేషముల యభిప్రాయములను కాంగ్రెసు పక్షమునకు వ్యతిరేకముగను, రిస్కాంసీపు సహకారవాదమున కనుకూలముగను గనపించుచుచే, పత్రికచైఖరి ఎట్టిదో యూహింపవచ్చును. అన్నిపక్షముల యభిప్రాయములను ప్రజలకు తెలియజేసి, సత్యమును బోధకముగను, ఆంధ్రరాష్ట్రపత్రికకు స్వాగతమొసగుచు పత్రికచిరకాలము వర్ధిల్లుగాక యని కోరెదము. వార్షికపునందా సంవత్సరమునకు నాల్గు రూపాయలు.

న్యాయమూర్తి సుందరం శెట్టి పేరు మద్రాసు హైకోర్టు న్యాయాధిపతిగ నూతనముగ నియమింపబడిరి

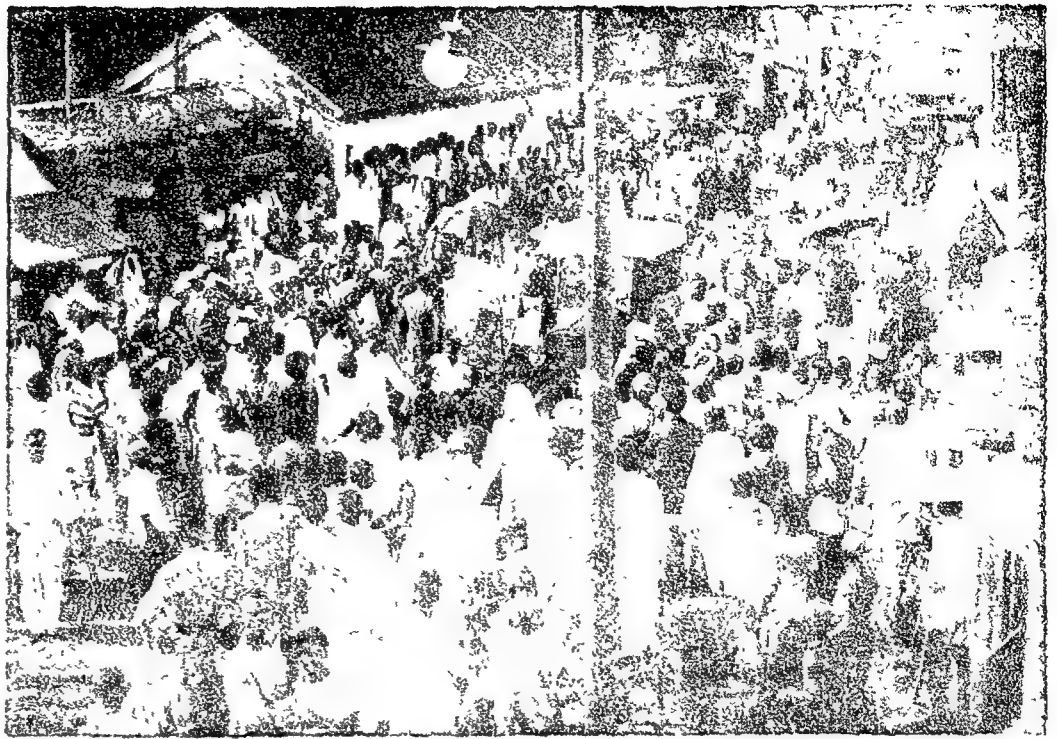
కర్ణాగారమందు ప్రమాదము

ఎనమండ్రకు గాయములు తగులుట

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 1:—వారా కర్ణాగారమందు కేసు ప్రమాదముగలిగి తగు గాయములు తగిలెను అత్యంత ముఖ్యులగు ఇనుపపల్లెముపై సర్దులు ద్రావకము జేసెను. ద్రావకమునీసా యంతయు యెటుగోని బ్రద్దలయ్యెను. సర్దులను మరీ ఏగురు క్రూరీలును గాయపడిరి అందఱును బైద్యులయందునకు గొంపోవడిరి. ఇరువు రువాయకరముగ ప్రితిహించుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

ఇండియను మొంటల్ ఆసుపత్రి

రెండవ, సెప్టెంబరు 1:—ఇండియను మొంటల్ ఆసుపత్రియందు కోసుల సంఖ్య 14 వందలకు మించుటలన ముంత్రియధ్యక్షుక్రింద సమావేశమైన వివిధకాఖాధికారుల సమావేశమున దాని ఆహారభాగము ఆదర్శ భరించవలయునని తీర్మానింపబడినది.

తిరువళ్ళిక్కేణి వార్డులో నేడు జరుగుచున్న కార్యరేషను ఎన్నికలు

తిరువళ్ళిక్కేణి, అమీరుమహాలు, హార్వర్డు, అమ్యున్కోవిల డివిజనులకు కార్యరేషను ఎన్నికలు నేటి ఉదయము ప్రారంభమైనవి ఎన్నికలు జరుగవలసిన 5 డివిజనులలో రాయచేటడివి జనుకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థినిగూర్చి చెప్పపురి స్వామిరాజుగోల్డులో దానా విచారణలో నున్నందున రాయచేటకు మాత్రము ఎన్నిక ప్రస్తుతము నిలుపుదలజేయబడినది. మిగతా ఎన్నికలు జరుపబడుచున్న నాలుగు డివిజనులలో తిరువళ్ళిక్కేణి, అమీరుమహాలు హార్వర్డు డివిజనులు మూడింటికి మాత్రమే కాంగ్రెసువారి భ్యర్థులను నిలిపి పోటీజేయుచున్నారు. ఒక్క తిరువళ్ళిక్కేణి డివిజను తప్ప మిగతా మూడుడివిజనులకు జస్టిసుపక్ష అభ్యర్థులు గలరు. అమ్యున్కోవిల డివిజనుకు ఇదివరలో డివిజనులో కొన్ని లరుగనున్న డాక్టరు ఆశీర్వాదనాదారుగారు స్వతంత్రముగ పోటీజేయుచున్నారు. జస్టిసు పక్షమువారు వీరికి పోటీగ మందగంనాయుడు అనువారిని నియమించినారు. నాదారు గారిదివరలో కాంగ్రెసు పక్షమునందు సభ్యుడుగ జేరకపోయినను మొడిటినుండియు కాంగ్రెసు తరపునే వోటుజేయుచున్నారు. గతమాసమునందు జరిగిన ఎన్నికలలోవలె సమర్థికోత్సాహము పోలింగు స్టేషనునంద ప్రబలియున్నను వెనుకటి ఎన్నికలందు అచ్చుబచ్చట ప్రదర్శింపబడిన అల్లరి, హేళన, వ్యతిరేకాలు కొట్టాటలు మాత్రము ముందునైన లేకుండుట ప్రధానముగ గమనింపదగిన విషయము.

తిరువళ్ళిక్కేణి

డివిజనులోని మొత్తము వోటరుల సంఖ్య 1294
ఉదయము తి గంటలకు వోటు జేసినవారి సంఖ్య 300
ఎన్నికలు జరుగుచున్న నాలుగు డివిజనులలో నెల్ల తిరువళ్ళిక్కేణి వోటరుల భావసూక్ష్మమందును ఉత్సాహమందును ప్రధానస్థానము నాక్రమించుచున్నది. పట్టణమునందలి వివిధ భాగముల నుండియు ప్రజలు తిరువళ్ళిక్కేణి పోలింగుస్టేషను నందకు తీర్థయాత్రకు వెలువలటల దిగచున్నారు. బ్రాహ్మకారులు బహులు మాత్రమే గాక ప్రైవేటుబహులుగూడ తావుకై వెనుకలాడవలసి వచ్చుచున్నది. ఎన్నికలకై ప్రత్యేకముగ తెప్పించబడిన మోటారుకారులు వీనికి తోడ్చి డివిజను అంతయు పిచ్చి కుక్కలవలె చుట్టివచ్చును తిరువళ్ళిక్కేణిని మోటారుబద్ధముగా గావించినవి. పోలింగు స్టేషనునంద గూడిన జనసమూహము స్టేషను కిరువైపుల కుమారుక 100 గజముల వరకు వ్యాపించియున్నది. జనులలో ఉత్సాహము తీయముగ గలదు. ఎంత ఉత్సాహమున్నను కాంతి సహాయముల రాజ్యమేలుచున్నవి. దొర్లవ్యమాచనలుగాని కడకు నిండా హేళనల పోకడయైన లేకుండుట గమనార్హము.

క. వ్యాసారావుగారిదివర కి డివిజనుకు కొన్నిలరుగ పనిజేయుచు, న్న వాత! వీరికి వలతాము కాంగ్రెసు స్వతంత్ర అభ్యర్థి పని ప్రకటించు కొనుచున్నారు. వీరికి పోటీగ కాంగ్రెసువారు ముప్రసిద్ధ వక్తలు శ్రీమూర్తి పత్తమామూర్తిగారిని నియమించియున్నారు. శ్రీనివాసాచారియకు స్వతంత్ర అభ్యర్థిగూడ మరయొకరు గలరు. కాని పోలింగుస్టేషను కరుదెంచిన వోటరులలో వీరిపేరు కల మోటువా రొక్కరైనను గన్పింపలేదు. జస్టిసుపక్షమువారిదివర కొక బ్రాహ్మణేంద్ర అభ్యర్థిని నిశ్చయించి పిదప ఏలకో ఉపసంహరించుకొనిరి. ఈ డివిజనులో గల దాదాపు 1800 వోటరులలో మూడుపార్టీలు బ్రాహ్మణులు, ఒకపార్టీ బ్రాహ్మణేతరులు. బ్రాహ్మణులలో మధ్యలుగూడ చాలమందిగలరు. వ్యాసారావుగారు ప్రధానముగ స్వసంఘమువారిపై ఆధారపడియున్నాడు. కాని వధ్యులు, స్వార్థులు, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరు లెల్లరు కాంగ్రెసు అభ్యర్థికి వోటుజేయుదురని కాంగ్రెసువారికి గట్టి నమ్మకముగలదు. కాంగ్రెసు అభ్యర్థికిరెపున పనిజేయు వాడు కులలోగాని, ప్రతినిధులలోగాని, ప్రచారకులలోగాని సగభాగ మైనను వ్యాసారావుగారి పక్షమున కన్పించుటలేదు. ఏ మోటారుబండివాచినను కాంగ్రెసుపక్ష చిహ్నమును బాతీయవతాకము ప్రత్యేకముచున్నది. ముఖ్యముగ కాంగ్రెసుపక్షముందు యువకులు గావించు సేవ ఎన్నదగియున్నది. పోలింగు వాడు నడచువారికి చక్కని సోకర్యముల గావించియున్నారు. పోలింగు కాంతముగ, అతిత్యగ జరుగుచున్నది. పోలింగు స్టేషనునంద డాక్టరు, రామారావు, సి. వెంకటరంగంనాయుడు, బి. విశ్వనాధదాసు, రత్న సభాపతి ముదలియారు మున్నగువారును, డివిజనులోని ప్రముఖులు కొందరును గలరు. శ్రీమన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యగారు గంటగంటకుబచ్చి వీక్షించిపోవుచున్నారు. వీరిరాక ప్రజలలో అద్భుతముగ ప్రబోధమును గల్గించుచున్నది. “వందేమాతరం, మహాత్మాగాంధీజీ” యను కేకలు మిచ్చుచు ట్టుచున్నవి. డివిజనులోని శ్రీ వోటరు లధికముగవచ్చి వోట్లు వోసంగుచున్నారు. 5 గంటలకు సుమారు 800 వోటరులు తమ వోట్లు రికార్డుజేసిరి.

పిదప గంటన్నెలలో అనగ 9-80 గంటలకు మరయు 850 వోట్లు రికార్డు చేయబడినవి. ఇప్పటివరకి తినిబట్టియే కాంగ్రెసు అభ్యర్థి జయించుటయేగాక, అధికసంఖ్యతో గెలుపొందునని నిస్సంశయముగ చెప్పవచ్చును.

మధ్యాహ్నము గం 2-30 లు
వోటు జేసిన వారి సంఖ్య: 925

ప్రార్థుటి జన సమూహములు జల్మనైనవి. వానితో పోలింగు స్టేషనునంద సుండిన కలకలము సర్దు మణిగినది. కాంగ్రెసు వారి ఆకాశూరిత వృద్ధులు ముఖ్యము వారి వదనమండలములందు ప్రతిభింపుచు ఆత్మ విశ్వాసమును అత్యుత్సాహమును ప్రస్ఫుటము జేయుచున్నవి. కాంగ్రెసు ప్రచారకులు గంటలపై చేయిచేయి కొని ధైర్యముతో విక్రంతి గైకొనుచున్నారు. నాలుగైదు ముసముల కొక్కొక వోటరువచ్చి తనవోటు వోసంగుచున్నాడు. సత్యమూర్తిగారికి సంపూర్ణ విజయము గలుగునను భావము సర్వత్ర వ్యాపించియున్నది ఇంక 5 గంటల లోపల మరయొక మండ వోట్లకు లోక రికార్డు చేయునునని ఊహింపవచ్చును.

* * *

ఆమీరుమహాలు

ఉదయము 9 గంటలు:—
మొత్తము వోటరులసంఖ్య 1050
ఇప్పటికి వోటుజేసినవారు 204
తిరువళ్ళిక్కేణి పిదప మిగతా మూడుడివిజనులలోపై అమీరుమహాలుడివిజనుజనల సెక్కునగ ఆక్రమించుచున్నది. తిరువళ్ళిక్కేణియందు మధ్యమకైన గానరాని జస్టిసుపక్ష స్వయాప మిచలు వింతవింతరంగల నూటుతో ప్రత్యేక మగుచున్నది.

ఈడివిజనులో కాంగ్రెసు, జన్మిసుపత్తు అభ్యర్థులు మఖాములో పోటీజేయుచున్నారు. కాంగ్రెసుఅభ్యర్థి శ్రీ యశ్. సం గుప్తగారు, జన్మిసుపత్తుమతరపున రంగరామానుజముగారు నిలిచిరి. నుంగంబాకం డివిజనులో ఓడిన ము ప్రభాహునేనుగారును, మహమ్మదుహునేను అను మరెయొక మహమ్మదీయ అభ్యర్థియు స్వతంత్రముగ పోటీజేయుచున్నారు. ఈపోలింగు స్టేషనునంద గుజరాతీ స్వచ్ఛందసేవకులు కాంతి సెలకొల్పుటకు ఆధికముగ తోడ్పడుచున్నారు. కాంగ్రెసుప్రతినిధు లగు పి. భక్తవర్తలు నాయుడు, ఓ. కందసామిశెట్టి, టి. కే. పావలరుగారు జనోత్సాహమును బురికొల్పుచున్నారు. 9 గంటల కపుడే 800 వోట్లు రికార్డుచేయబడినవి. ఇకమిదట మరియొక వందవోట్లు మాత్రము రికార్డుచేయబడునని ఊహించబడుచున్నది. తీవ్రముగ పోటీ జన్మిసు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులనడుమ మాత్రము జరుగుచున్నది. కాంగ్రెసు అభ్యర్థి జయముగాంబులకు శంకింపబడి లేడు.

మధ్యాహ్నము కి గంటలు:

ఇప్పటికి వోటు తేసిన వారి సంఖ్య 870

పోటీ జన్మిసు కాంగ్రెసు పక్షముల మధ్య తీవ్రముగ నున్నది. ప్రజాగణములు ఉదయముకంటే సేమాత్రము తగ్గలేదు. ఇరుపక్షముల అభిమానులందును ఉత్సాహము మిక్కిలిముగ జెల్లడియుచున్నది. ఒక్కొక్కపుడు మితిము మిరి ఉండేక మన ముంగులగుచున్నారు. కాని కాంగ్రెసువారును, పోలీసువారును దుష్కృతములకు తావాసంగుటలేదు. వి. చక్రయ్యశెట్టి, సురేంద్ర నాథఆర్య, పి. యస్. గురుసామినాయుడు గారలు రంగమం దగుపించినవెంటనే "జై" యనుకేళలు, వెనువెంటనే "షేము షేము" అనుకేళలు బయలుదేరి కొంత అలజడిగలిగి మాటల నుంచి చేతులవరకువచ్చెను. కాని తరుణమునకు కాంగ్రెసునాయ ములు పోలీసువారు ప్రజలలో కాంతిసమకూర్చిరి. డాక్టరు సి. నజీముదలియాను వినుగువిరామములేక, తడేకడిక్షతో జన్మిసుపత్తునుకై ప్రచారము గావించుచున్నా రు. శ్రీ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు అప్పడపుడువిచ్చేసి తిరిగి ఇతర పోలింగుస్టేషనులకు జనుచున్నారు. కాంగ్రెసు జన్మిసు పక్షములవా రిరువురును ధైర్యముగ గనపట్టుచున్నారు.

అమృత్కోవిల

మధ్యాహ్నము 12-45 గంటలు

మొత్తము వోటలసంఖ్య 1085
ఇప్పటికి వోటుతేసినవారు 600
ఈ డి వి జ ను లో ఇ డి వ ర కు కాన్సిలరు గా పని జేయుచున్న డాక్టరు పి. సి. ఆశీర్వాద నాదాగారు స్వతంత్ర అభ్యర్థి నుందరంనాయుడు జన్మిసుపత్తు అభ్యర్థి. అమిరు మహులనందువలె ఇచ్చటగూడ పోటీ చాల తీవ్రముగ ఉన్నది. ఇప్పటి స్థితిగతులనుబట్టి ఇకపులు సమ బలులై యున్నారు. సాయంత్రములోగ డాక్టరు గారె ఒక అడుగు ముందువైచెదరని చాలమంది నమ్ముచున్నారు.

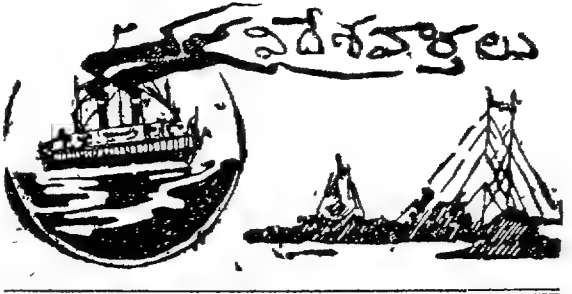
హార్బరు డివిజను

ఇచ్చట ముప్పురు అభ్యర్థులు గెరు. కాంగ్రెసు అభ్యర్థి బషీరు. అహమ్మద్ జన్మిసుపత్తు అభ్యర్థి సయ్యద్ మహమ్మదు రాథరు. స్వతంత్ర అభ్యర్థి డాక్టరుజమాల్ డీన్ మధ్యాహ్నము రెండు గంటలకు 800 వంది వోటు తేసిరి. ఇచట యూరోపి యనువోటరులు నూరింటికిపై గలరు. ఇటీవల యూరోపియను పంపాద్యునిచే నొసంగబడిన విజ్ఞప్తివలన యూరోపియనుల తోడ్పాటులు కాంగ్రెసుకుంటే జన్మిసుపత్తు మున కధికముగగలవని తెలియుచున్నది. కాని స్వతంత్ర అభ్యర్థియుగ జమాల్ డీన్ గారికి దాదాపు సగముమంది యూరోపి యనులు వాద్దాస మొనరించిరియు, అందుచే జన్మిసుపత్తుము నకు బలముతగ్గినని నమ్మగల తావులనుండి వార్తలు వెడలినవి. ఇచ్చటి సమాచారములనుబట్టిమాడ జన్మిసుపత్తు అభ్యర్థికంటే స్వతంత్రఅభ్యర్థి కే జయమున కెక్కుడు అవకాశము లున్నటుల గనపట్టుచున్నది.

సానికసంఘములు- సర్పారీవ్యయము

మదరాసు సానికసంఘముల చట్టముప్రకారము ప్రభుత్వమువారు లోకలుబోధుడనమును ఆడిటరుగారు సర్పారీజే సిన సందర్భమున వెచ్చించుబుగార్చి యాదిగునవిబంధన గావించుచున్నారు:-

ఆడిటరుగారు లోకలుబోధు అభ్యర్థునిపైగాని, సభ్యుని పైగాని సర్పారీ సెన్సికేటు నొసంగినపుడు దానిపై అక్రమజే యువ్యయమును ప్రభుత్వమువారి అనుజ్ఞలేనిది స్థానికసంఘ ములు భరింపరాదు.

జాతీయమితి సభ్యత్వము

స్పెయిను శాశ్వతస్థానము కావలెననుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

జనీవా, సెప్టెంబరు 1:-జాతీయమితిసభ్యత్వము సేర్పాటుజేయు సంఘమువారు ఉపసంఘమువారు సవరణచేసిన విధానమును అవలంబించిరి. స్పెయినుప్రతినిధి వోటుచేయలేదు.

స్పెయిను

శాశ్వతస్థానములను గూర్చి చక్కని ప్రారంభించినపుడు స్పెయిను ప్రతినిధి తమకు గూడ అట్టి స్థానము నిచ్చితీరవలెననిరి.

జపాను

స్పెయిను ఆశయములు సెరవేర్చుకొన్న స్పెయిను ఆశయములు తమకు సదా ఇష్టమేయని జపాను ప్రతినిధిచెప్పెను. ఇపుడవలంబించిన విధానమును స్పెయిను ప్రభుత్వమువారు ఇంకొక పర్యాయము ఆలోచించెదరుగాక యనిరి.

చీనా

జాతీయమితి సభలో సభ్యుల సంఖ్య సేర్పాటుజేయు సంఘమువారు శాశ్వతస్థానముల సంఖ్యను హెచ్చుజేయునటుల ఆలోచించవలెనని చీనాప్రతినిధి చెలిపెను. శాశ్వతేతరస్థానములను తగ్గించవలెననిరి.

జర్మనీకిచ్చిన స్థానముకంటే ఎక్కువస్థానములను ఏర్పాటుజేసిన చీనాకుగూడ శాశ్వతస్థానము నీయవలెనని చీనాప్రతినిధి గోరెను.

ఇటలీ

తామందరము స్పెయిను హక్కులను సెరవేర్చుకొన్నందులకు విచారమునుచెలుపుచు, కమిటీవారిచర్చను విన్నవితద స్పెయిను ప్రభుత్వమువారు తమవైఖరిని ఇంకొకసారి ఆలోచించి జాతీయమితిలో సహకారము సల్పుగాక యని ఇటలీప్రతినిధి నుడిచెను.

స్వీడను, డేన్ మార్క్

ప్రతినిధులుగూడ ఆధోరణిచే చూపిరి. జాతీయమితి అసంబ్ధివయమై ప్రస్తావించుచు స్పెయిను ప్రభుత్వమువారు శాశ్వతస్థానమునదప్ప ఇతరస్థానములను, ఏర్పాటులను ఒప్పుకొనరనియు కృతనిశ్చయమై యున్నారనియు స్పెయిను విదేశాంగమంత్రి చెలిపెను.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు స్వాగతము

నైజామాంధ్రులు అభినందించుట

(స్వకీయవిలేఖరి తంతివార్త)

మోదరాబాదు, సెప్టెంబరు 2:- నైజాము ఆంధ్రుల ఆంధ్ర కేంద్రసంఘ కార్యదర్శి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయపు రిజిస్ట్రార్ గారికి విశ్వవిద్యాలయప్రారంభోత్సవసందర్భమున ముగ్ధాస్పూర్తిగ అభినందన మంపిరి. విశ్వవిద్యాలయపారానుక్రమణిక యందును, సభలయందును తెనుగునకే ప్రాముఖ్యమియగోరిరి.

రైలు పట్టాలనుండి తొలగుట

16 గురు చనిపోవుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

బార్నిలోనా, సెప్టెంబరు 1:- బార్నిలోనానుండి వేలకొన్నియకు బోవు మెయిలు రైలు పట్టాలనుండి తొలగుటచే 16 గురు చనిపోయిరి. 36 గురికి గాయములు తగినవి. రైలు తొలగుటకు కారణము కొండజారిడుటయే, దీనికి కారణము పెద్దవర్షము మూడవరగతిబండి ఇంకొక బండిలో దూరెను. బార్నిలోనా చుట్టుప్రక్కల గ్రామము లెన్నియో నాశనమైనవి. ఈవర్షములచేత 36 గురు చనిపోయిరి. గొప్పవర్షము గల్గెను.

న్యూయార్కు ప్రమాదము

నీగ్రోలున్న మేడ అంటుకొనుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, సెప్టె 1:- నీగ్రోలు కాపురమున్న ఆయిదు అంతస్తులమేడ యొకటి అంటుకొని అయిదుగురు నీగ్రోలు చనిపోయిరి. ఒకడు కాన్సింగుటలేను. కాపుర మున్నవారు తప్పించుకొని పారిపోవుటకైన పీలులేకుండ వాకిలిముందట కందకము త్రవ్వబడెను. భూగర్భమున రైలువేయుటకు త్రవ్విరి. అందుచే నివృత్త చల్లార్చవారు నిచ్చెనలను వేయుటకు పీలు లేకుండెను. పెక్కుమంది నీగ్రోలు కిటికీలనుండి దుమికిరి. అందరకు గట్టిదెబ్బలు తగిలెననే చెప్పవలెను.

సర్ టి. విజయరాఘవాచారిగారు

టారంటో, ఆగస్టు 31:- కనడా జాతీయప్రదర్శనమువారి అతిథిగ కొంతకాలము ఆచార్యులుగారు టారంటోలోనే యుందురు. ఇండియాకు బయలుదేరుటముందు కనడా ప్రధానసగరములను జూచెదరు. యునైటెడ్ స్టేట్సులో కొన్ని సగరములను జూచెదరు. అట్లావాలో ప్రభుత్వసభ్యులతో ఇండ్లోకనడా వర్తకసంబంధములను సెంసాండజేయువిషయమై రూట్లాడెదరు.

సర్ ఆస్టిన్ ఛేబర్లెనుగారు

లండన్, ఆగస్టు 31:- సేడు ఛేబర్లెనుగారు 2 తేదీని జరుగు జాతీయమితిసభకు లండనునుండి బయలుదేరిరి.

స్పెయిను, తంజీరు-రషియావైఖరి

మాస్కో, ఆగ 31:- రషియాసమితి తేదీదే ఆర్మీని రాస్ ఒడంబడికను మార్పులకై తమాత్రము అంగీకరించదట.

కోభంగారి పయనము

రగ్జీ, ఆగ 21:- మెల్బోరనునుండి ఇంగ్లండుకు తిరిగి వచ్చుటలో నిన్న కోభంగారు కొర్నడత్తా ప్రదేశమును జేరెను. దీనికిని ఎడిలెయిడుకును 650 మైళ్ల దూరము.

భూకంపము

అజోర్సులో నాశనము

ఒకపట్టణము పాడగుట

లండన్, ఆగస్టు 31:- అజోర్సులో భూకంపము భయంకరముగ గల్గెనట. అందుచే పేయలుపట్నము విస్తారము పాడైనది. ఇంతవరకు వివరములు చెలియలేదు.

50 మంది చనిపోవుట

లిస్బన్, ఆగస్టు 31:- భూకంపముచే 50 మంది చనిపోయి యుండవలెననిగాని తుతగాత్తులై రనిగాని రూటరుచెలుపుచున్నాడు. సహాయముచేయుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నము జరుగు బంపిరి.

చనిపోయినవ రలుండ, గ్రామములో చాలమందికి చెబ్బలుతగిలెనట. హర్టారాజాథానికి గొప్పవర్షముగల్గెనట. పెక్కు ఇండ్లు కూలిపోయినవట. ప్రజలు భయంకరితులైనవలగురు నలుగురుగ పారిపోవుచున్నారు.

బ్రిటిషు ప్రజలందరకు షేముముగ నే యున్నారట.

లిస్బన్, సెప్టె 1:- 8 గురు చనిపోయినయు 200 మందికి గాయములు తగిలెననియు 400 ఇండ్లు మట్టమైనవనియు స్థామంగానులో వరుసగ చిన్నచిన్నకంపము గల్గుచునేయుండెననియు వైద్యసహాయముతో ఇంజనీర్లు ప్రభుత్వమువారు తక్షణము పంపిరట.

పెరిషియా వ్యవహారములు

పెరారన్, ఆగస్టు 31:- పెరిషియా పార్లమెంటువారు ప్రధానామాత్యునియందు సంపూర్ణవిశ్వాస మున్నదని తీర్మానించిరి.

తూర్పుపెన్సలమున నడిపించుచున్న సేనానిని బట్టుకొనిరి. కాని ఆతనిని వదలిరి.

స్మిర్నావిచారణ

లో అబులుఖాన్ గారికి ఉరితీక్షు పెధించిరి. నేటిరాత్రి ఉరిపెదరు.

మరణమేవార్తలు

రాయ పేట దేవిజను:— ఈ దేవిజను ఎన్నిక చేయు జరుగును. ఎవ్వరు జరుగునదియు మున్నగును ప్రకటించబడును.

1925 నవంబరులో జరుగు స్వీడరుషిపు పరీక్షకు హాజరగు అభ్యర్థులు ఆక్టోబరు 10 వ తేదీలోపున దరఖాస్తు లంపు కొనవలెను.

కార్పొరేషను సభ:—కార్పొరేషను వాయివా వేయబడిన సభ శుక్రవారము 8 వ తేదీ సాయంకాలము 5-15 గ. రివ్యూభవనములందు జరుగును.

జిల్లాముఖ్యసలీలు:—జిల్లా ముఖ్యసలీలుగ నియమింపబడిన వారి కేంద్రంలో బి. బార్నాస్, (కోయంబూర్) గుల్బర్గా నాదారు (తిప్పేనెల్లి) గలవు.

బి. ఎ. డి. కె. లక్ష్మణచెట్టియారు:—మదరాసులో హాసరీ పేజిస్ట్రీ, పదవికి పరీక్షగిన రాజీనామా ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించినట్లు ఆగస్టు 19 వ తేదీ ప్రకటన నిన్న గజెటులో గలదు.

ఆయుర్వేద కళాశాల, విద్యార్థుల సంఘము:— ఈ సంఘమువారు శ్రీమతి రుక్మిణి లక్ష్మీపతి బి. ఎ. గారికి ఎగ్జ్యూరు ముసగాల మంజురమున ఆదివారం 5 వ తేదీన సాయంకాలము 4-30 గ విదేశములనుండి నురక్షితముగ చేరినందుకు సన్మానపత్రము నొసంగెదరు. శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు అభ్యర్థులకు విహించెదరు.

మరణసంఖ్య:—ఆగస్టు 28 తేదీతో అంతమయ్యే వారముందు సాలునకు వెయ్యిమందికి 49.1 చొ॥ చనిపోయిరి. అంతకు ముందువారము 49.4 చొ॥ నుండెను. స్థూలము విలన 4 గరు, పైఫాయికు వలన 1 రు, మలేరియావలన 25 గరు, యితర జ్వరములవలన 20 మంది చనిపోయిరి. నిరుదీనమునందు 48.7 చొ॥ యుండెను.

ఎన్నికలు సెలవులో జరిగిన జరుపరాదనట:—కార్పొరేషను ఎన్నికలు ఆదివారము మున్నగు సెలవుదినములలో జరుపవలెనని కార్పొరేషనుసభవారు తీర్మానించినందుండి. ఈవిషయమున కమిషనరుగారు ప్రభుత్వమువారికి వ్రాయగ, ప్రస్తుతము నిర్ణయించిన తేదీలు మార్చరాదనియు, ఇంకాండులో పార్లమెంటు మునిసిపలు ఎన్నికలు ఆదివారములందు, బ్యాంకు సెలవుదినములలో జరుగుటలేదనియు ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువుజేసినట్లు తెలియుచున్నది.

తిరువళ్ళిక్కేణి ఎన్నిక హడావిడి:—నిన్నరాత్రి తిరువళ్ళిక్కేణి అమీరుమహలు దేవిజనులందు ఎన్నికలనుగూర్చి చాల ఉత్సాహము ప్రబలియుండెను. తిరువళ్ళిక్కేణిలో ప్రచారము క్రొత్తప్రకృతుల ననుసరించెను. సత్యమూర్తిగారిపేరు వ్రాయబడిన పెద్ద “గాలిపటము” ఎగురవేయబడెను. సాయంకాలము 6 గంటకు పెద్ద భజన ప్రారంభమయ్యెను. నుమారు వేయి మందివచ్చిరి. పార్థసారథి దేవాలయమువద్ద భజనప్రారంభమయి పిఠులలోబోవుకొలది జనులసంఖ్య హెచ్చెను. కాంగ్రెసు అభ్యర్థి వత్సేయూర్తిగారు యింటింటికీబోయి ఓట్లకొరకు ప్రచారము చేసికొనిరి.

శ్రీకృష్ణానందభక్తసభ:—జయంత్యుత్సవములు 1926సం॥ సెప్టెంబరు 2-వ తేదీ రంగయ్యదాసువలన సీతాకల్యాణము, 3-వ తేదీ శ్రీ కణ్ణా తిరుకణ్ణాణము, 4-వ తేదీ శ్రీ వేణుగోపాలసభవారం శ్రీకృష్ణలీలలు, 5-వ తేదీ 4-80 గోపికావస్త్రాపహరణము, 6-వ తేదీ శ్రీ పండిరభక్తజనసభవారిచే రామదాసుచరిత్రము లీల, 7-వ తేదీ నాయర్ కుప్పసామిభాగవతులచే ద్రువచరిత్రము, 8-వ తేదీ శ్రీవేణుగోపాలసభవారిచే శ్రీకృష్ణలీలలు, 9-వ తేదీ వేణుగోపాలసభవారిచే నాకాచరిత్రము, 10-వ తేదీ నంద్యోత్యనము కణ్ణా తిరుపతిపారప్పాడు. బార్డిలపును నారాయణ మొదలి పీఠిలో పద్మశెట్టి రాఘవయ్య శెట్టిగారి రామానుజ కూటంలో స్థాపించియుండు శ్రీకృష్ణానందభక్తజన సుందిరముని జరుపబడును.

మీకు తెలియునా?

మీ ఆహారమునందు వంట కువయోగింతునట్టి నూన బల్బమును గలిగించునట్టిదిగా ముఖ్యముగా యుండవలెనని మీకు తెలియునా?

నరములను మంచినీటిలోనుంచి, సంపూర్ణారోగ్యము గలిగించుట ముఖ్యము. అందుచేతనే 40 50 వరకు ఉష్ణముగల కోకొజెమ్తోనే మీరు వంటచేయవలెను. గనుక మీ ఆహారమునందు మంచి పుష్టియుండును.

మీరు భుజించు ఆహారముయొక్క శ్రేష్ఠత జీర్ణమగుటయందే గలదని మీకు తెలియునా? గురుత్వమైన ఆహార మెప్పుడును శ్రేష్ఠమైనదికాదు. ఏలననగా అది బాగుగా జీర్ణమునకు రాదని మీకు తెలియునా?

అందుచేతనే మీరు 97. 9./ చాల్సు జీర్ణకృత్తి గలిగినట్టి కోకొజెమ్తోనే మీరు ఆహారమును వండవలెను దానిచే వండబడినవి మిక్కిలి తేలికగాను, జీర్ణకృత్తిగలదిగా నుండును.

ఆహారము మంచి సువాసన గలిగియుండవలెననియు, ఆరోగ్యమునకు చేరిన అంశములలో ఇది ముఖ్యమైనదనియు మీకు తెలియునా? ఆకలిని గలిగించుటకు ప్రతి పదార్థమును మంచి సువాసన గలిగియుండవలెను.

అందుచేతనే మీరు కోకొజెమ్తో వంటచేయవలెను. నెయ్యిమాదిరి నల్లనువాసన మాత్రమేగాక ఎక్కువ సువాసన గలిగించును. ప్రతిపదార్థమును సువాసన గలిగియుండుటయే గాక మంచి ఆకలిని గలిగించును.

నేటినుండియే కోకొజెమ్తోనే వంటన్నప్రారంభించుడు.

“మోటారిస్టులకు” ఎట్టి తరగ్గము లేకనే అట్లా ఉపయోగించు ప్రతివారికి తెలిసినట్లే పెట్రోలు బిల్లులపై 100-కి 25 నుండి 40 వరకు కూడుదల గల దశవిషయము చక్కగా తెలియును గదా, అనగా పొగను తీసివేసి, తిరిగి చేరకుండునట్లు ఆటంకపరచును. ఈప్రకారము 100-కి 75 వంతు మోటారులొందరలను తీసివేయును.

“గాస్ త్రైయను” మీకు ఈలాభము గాక యింకను అధికముగా చేయును !!!

“గాస్ త్రైయను”ను పరీక్షించ వననరములేదు. అయితే జయప్రదమైన పరిశోధన చేసి, రూపింపబడిన విషయము. (బ్రిటిషు మ్యానిఫెక్ డిపార్టుమెంటు, న్యూయార్కు నేషనల్ ఫోర్డు ఓనరుల సంఘము మొదలగువారిచే రూఢిచేయబడినది. “డబ్ల్యును మరల వాపసిచ్చు పద్ధతులపైన విక్రయింపబడుచున్నది.” 100 గాలనుల పెట్రోలుకు తగిన 100 బిళ్ళలు గల పెట్రై 1-కి ధర రూ. 3-8-0.

Sole-Agents :—K. V. IYENGAR & Co, Hyderabad (Deccan)

Sub-Agents :—(Malabar, Travancore, etc.) M P. BALA & Co, Tellicherry.

ప్రమాదము

ఉదయమున రంధల్సు కోడ్లలో మోటారు బస్సు ఇరువురు 3, 5 ఏండ్ల వయసుగల బాలికలపై పోయెను. మూడేండ్ల బాలిక వైద్యాలయముందు చనిపోయెను. పోలీసువారు విచారించుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

రాకపోకలు:—నిన్న ఉదయం సర్. కె. వి. రెడ్డి నాయుడుగారు, కె. నుందరం చెట్టిగారు, కాకినాడను నాగేశ్వరరావుగారు మదరాసు విచ్చేసిరి.

గవర్నరుగారు నిన్నరాత్రి ఉదకమండలము పోయిరి. వజ్రుగంగచెట్టి యం. యల్. ఎ. గారు కోయంబూరు పోయిరి.

మద్రాసు సంస్థానములందు రాజప్రతినిధి ఏజంట్లైన వెర్నసుగారు నిన్నరాత్రి ఎర్నాకులము పోయిరి.

రెవిన్యూబోర్డు సీనియరు మెంబరు లాప్టెను టాపెస్టాముగారు నిన్నరాత్రి బొంబాయివెళ్లిరి.

పోలీసు ఇన్స్పెక్టరుజనరలు ఆర్మిటేజిగారు ఉదయమున వచ్చిరి.

రెవెన్యూబోర్డు మెంబరు మూరుగారు ఉదయమున వచ్చిరి.

సర్. డార్సలిండ్స్ యం.యల్.ఎ. గారు వజ్రుగంగచెట్టి గారు సామ్రాజ్య పార్లమెంటరీ సంఘమునందు ప్రతినిధులు. వారు ఆస్ట్రేలియా వెళ్లుచూ ఉదయమున ఇక్కడ దిగిరి. నేటిరాత్రి కొలంబో వెళ్లుచున్నారు. అక్కడనుండి 4వ తేదీన బయలుదేరెదరు. దేశంబులో తిరిగి దేశమునకు రాగలరు. (ఆ. ప్రె.)

నాగపురం లెను బాగుచేయబడుట

నాయుస్వరము, సెప్టెంబరు 1:—కమ్మరలు ఆఫీసరు ఇట్లు తంతునంపెను. నాగపురం వెళ్ల నులోని చింద్రారా, లింగాల వద్ద బద్దె బాగుచేయబడినది. పగటిపొద్దు మాత్రము నడుచును. రాత్రిపోవుబద్దె నుకరముగ పొవువరకును ప్రత్యేక టె 158 నంబరు నడిపింపబడును. (ఆ. ప్రె.)

స్థానికసంఘములు స్త్రీడనుఫీజులు

స్థానికసంఘములు స్త్రీడనుఫీజు ఫీజులనుగూర్చి కొన్ని నిబంధనలను 1924 జూలయి 8 వ తేదీన ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. ఏనుయిన యిబ్బందులున్నచో మార్చబడునని అప్లుడు జెప్పియుండిరి. ఆనిబంధన లములుజరుపునకి చాల యిబ్బందులు తెలియవచ్చెను. కోడ్లలో గాక బయట పనిజేసిన పనికి రికార్డులు తనిఖీజేయుటకు ఫీజు యివ్వకున్నచో పని జరుగకన్నది. కావున యిట్టి యిబ్బందుల తొలగించుటకు మరల సవరణ నిబంధనల చిత్తు మసాయిదాను ప్రభుత్వమువారు యీ వారము గెజెటులో ప్రకటించిరి. వాటి కవరి కైనఅభ్యంతరము లన్నచో రి వారములో తెలుపవలెను.

జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు దిగువబోర్డులు

జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు సమాచారముగోరును ఉత్తరువు లాసంగినచో తాలూకాబోర్డు యూనియను బోర్డుల అధ్యక్షులు పున్నింపకున్నారు. అట్లు జిల్లాబు చెప్పక రికార్డులు యివ్వకున్నచో జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు కొంత వ్యవధి నూచించి విమృత ప్రాజెక్టును జేయవచ్చును అని గెజెటులో ప్రకటించబడినది.

“ఆత్మ శక్తి” స్తోత్రం

సంపాదకుని ఆరెన్సుజేయుట

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 1:—ఫోర్మగడ్డ తి కాఫీసునుండి ప్రచురింపబడుచున్న ‘ఆత్మ శక్తి’ ప్రతికా కార్యాలయమునుగూడ వారు సోదాచేసిరి. ఇది “ప్రారంభవిద్య, హిందూమతము, దీయ సఖ్యత” యనువిషయమై వ్రాయబడిన వ్యాసముకొరకు చేసి కొన్ని కాగితములను తీసికొనిపోయిరి. 124 ఎ సెక్షను క్రింద సంపాదకుడు గోపాలలాలు పస్యాలగారును ముద్రాణకుడు సత్యరంజన ముఖర్జీగారును అరెస్టుచేయబడిరి. 500 రూపాయిల బామిసులపై ఇరువురను విడుదలచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

8-వ పేజీలోని వార్తలు

తొలగించబడినది యన్. యం. దుమాసియా గారు పంపించినట్లు నిట్లు తెలిపిరి:—

భారతదేశమున పురుషులు స్త్రీలను గృహపరికరముల వలె నుపయోగించుచున్నారని తొలగించినట్లు రాజకీయముగ యంగ్లాండులోనున్న నెక్కువకీట్రము అభివృద్ధి గాంచుచున్నందులకు వాకు సంతోషముచున్నది. ఇంగ్లాండులో స్త్రీలకు నియోజకాధికారము వచ్చుటకుముందు స్త్రీపురుషులకు జరిగిన సంబంధము నుకరణ్ చేసినను నీదేశమున గానరానం దులకు సంతోషముచున్నది. ముఖ్యకారణమునపురుషులు స్త్రీలతో నెక్కువ విజ్ఞానమునిచ్చెప్పుకొనునందుడెవారు. నునపు స్త్రీలెప్పుడును పురుషులకు నుండవలసినదని సిద్ధాంతీకరించెను. కాని అప్పటికిని పట్టికలభేదముకలదు. ఈమధ్య నేయుగ పరామర్శకర్తవేత స్త్రీవాదించునపుడు చిలుకనుండునని చెప్పెను. స్త్రీలు జీవితము వందు అనేక విధముల భ్యాతిగించిరి. స్త్రీలకు పురుషుల కెక్కువ మేధావీకలదని వాఁడుట కట్టి న్యాయమును గానరాదు. భారత కావనసభయందు స్త్రీలకు వానమా లేకుండ చేయుట నియోజకుల లోపమే యగును. నియోజకులుగలయైన విధములచేయుగం తక్షణంపున్న లెనయెడల ముగవారికి పట్టిక అకాదా నిలబడును. ఎవరికి పట్టికలేనో ఆలోచించి నిజేయవలయును. స్త్రీ గృహరాణియై యున్నది. ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వము కావలెనన్న అంతులకు గృహరాణి ప్రభుత్వమే అక్కరకువచ్చును. ఆయను సామ్యమార్గమునవారకాంక్ష య మితత్వమును సామ్యబలమున నిర్దేశన సిద్ధాంతమునందు నమృతముగలవారికి మంచి అవకాశముగూడె అట్టిపనుల వానివేయ గల్గును. భారత కావనసభయందు ప్రతిభ వారీకర్తములు సభ్యురంగుగా నున్న గాని స్త్రీలహక్కులు రక్షింపబడకాలవు. స్త్రీలకు ముఖ్యముగ సంబంధించిన కావనము లెన్నియో జేయ బడుచున్నవి. అట్టి కావనములయొక్క స్త్రీలయభిప్రాయము తప్పక తెలుసుకొనవలసియున్నది. అట్టితరీ స్త్రీలకే మోక్షము ను గలుక జేసి జన్మవ్యక్త్యమున సమానత్వమునంది యాభారత కావనసభ బొంబాయికావనసభ కేమాత్రమును నెనుక బడియుం డదని నమ్మెను. అదియే నిజమైన స్వాతంత్ర్యమునకు పునాది. ఈయభివృద్ధితో వనము నెమ్మదిగ పనిజేయుచున్న స్వరాజ్యము గూడ ప్రాప్తమగునని మనకు నమ్మకముగలదు. భారత కావన సభాంతమునకు మనమిట్టి కావనము గావించుట చారిత్రకముగ గూడ సుప్రసిద్ధముగనుండును.

పశ్చాత్త్యమహమ్మదు యాకూబుగారు

నేనీ తీర్మానోపపాదకులతో నేమాత్ర మేకీభవింపజాలను. ఈ యధికారము స్త్రీల కొనంగుటవలన లాభ మేమియొకటగునని కాకుతోచదు. ఇందులన స్త్రీకిగాని దేశమునకుగాని లాభ మేమి యునుండదు. పురుషులమీపనిచేయవలెనో స్త్రీయేమిపనిచేయవలెనో ప్రకృతినిర్దేశముగ విభజింపబడియున్నది కొన్ని స్త్రీలేచేయవలసినవికలవు. కొన్ని ఉభయములును కలసిచేయవలసినవికలవు. కాని అందుకు ప్రత్యేకముగ పరిస్థితులు నమకూరవలయును స్త్రీలు ఇంటిపని చేయవలసినదేగాని రాజకీయమైనవనలు చేయరాదు. ఇట్లుంటుంటే రాజకీయములు తెలియవని నాయుద్దేశ్యముకాదు. ఈ దేశమున చాలమంది స్త్రీలు తమ భర్తలకు ఎక్కువవిజ్ఞాన సంపన్నులై యున్నారు. (ఒకసభ్యుడు అది స్వానుభవమా? (నవ్వు)

యాకూబుగారు:—స్త్రీలయొక్క ప్రయోజకవాదములీ సభయందు పురుషసభ్యుల విమర్శలకు లోనగుట నాక్షిప్తములేదు. పుష్పము లలంకార ప్రాయములుగాని అగ్ని తప్తములు కాగూడదు. స్త్రీలనురాజకీయ కావనసభ్యులందు పాల్గొనమనుట అత్యంత భారమును నిధించుట యగును. ఎన్నియో కలెబ్బములు పోరాడిన పిదప స్త్రీలకు కామన్వ సభలో స్థానము లభించెను. ముస్లిముల మనతో పాటుండుట అవమానకరము గనుండును. అసెంబ్లీ యొక్క కలెకుల అర్హతలు బహు తక్కువగనున్నవి. అందుచేత కొన్ని ఆక్షేపాలువచ్చిన రావచ్చును. ఇంకను పరిశోధనమునందున్న అసెంబ్లీయొద్దీ క్లిష్టమును తెచ్చి పెట్టుట దుష్కరముగనుండును. ఇప్పుడీ తీర్మానమున మనకు సమయముగాదిగ నేను ప్రతిఘటించుచున్నాను.

హెయిగుగారు

జాయింటు చోమ సెక్రటరీ హెయిగుగారు ప్రభువు ప్రపంగమును గావించుచు ఈవిషయమై ప్రభుత్వభిప్రాయమును వివరించి అయ్యది జాయింటు వార్డు మెంటరీ కమిటీ అభిప్రాయములనుబట్టి యుండెను. స్త్రీలకు నియోజకాధికారము సంపూర్ణములకు సంబంధించియున్నది గావున ఆయా రాష్ట్రముల కది వదలివేయబడెను. ప్రభుత్వ సభ్యులీవిషయమై ఓటు చేయజాలరు. అధికార సభ్యుల స్వము విచ్చినవోటుచేయవచ్చును. ఇప్పుడీ తీర్మానము సంగీగించుటవలన బొంబాయి చెన్నపట్నము స్త్రీలు ముగ్ధమే అసెంబ్లీ యొక్క కలెకు నిలుచుటకువలెను. ఎందువలనన గాని తరరాష్ట్రములలో స్త్రీలకు నేనో జ కాదికారము లేదే. ప్రతి

రాష్ట్రముందు నీ హక్కు సామాన్యముగ నిచ్చి వేయబడును. స్త్రీల కీయధికారమువిషయమున కావనమునం దెట్టియాటంకము నులేదు. ఇప్పుడీ తీర్మాన మంగీకరించినవో, ప్రభుత్వమువారు చెంటనేవచ్చేయొన్ని కలెలో పలనే ఆచరణలోనికివచ్చునటుల ఒక నిబంధనను గావించెదరు. భారతదేశములో ఎక్కడనుండియో ఒక చోటునుండి ఒక స్త్రీని ప్రభుత్వమువారు నియమించెదరు. ఇట్లుంటుంటే నీ సభయందు అనేకరకములగు అగర్వణీయాంశములను ప్రశ్నకే చెట్టెవరని తలంపజనదని హెయిగుగారు చెప్పిరి. (హర్షము.)

జోషీగారు తీర్మానమునకు వోటుజేయవలసిన కారణ్య భావముగలదని చెప్పి యాకూబుగారి వాదనలు తమాషాగానున్నదనిచెప్పిరి. స్త్రీలు సభలోనికి వచ్చినయెడల వారితో తూగగల మాయని కొందరికి భయము కలుచున్నదని చెప్పిరి. (హర్షము)

రంగాచారిగా తీర్మానమున మిక్కిలి సంతోషించి బలపరచిరి. దక్షిణదేశమున ఘోషపద్ధతి లేదు. అచ్చటి స్త్రీలు తమ ఆస్తిని తాము పాలించుకొనెదరు. నా ఆస్తి నాకు రాకము నువే ఒక స్త్రీయే దానినికనిపెట్టుచుండెను. వాకంతు ఆమెయే వాగుగా నిర్వహించగలదని చెప్పచుండురు. (నవ్వు)

బి. దాసుగారు తమకు స్త్రీలవిషయమున అత్యంత యని చెప్పి వారికై తా మిసభయందు వడినపాట్లెల్ల వివరించిరి.

నర్ అబ్దుల్ క యం

నేను నిష్పక్షికముగ తెల్పెదను. మా స్త్రీలు వెనుకబడి యున్నారు. వారు కావనసభలకు వచ్చే అవకాశములేదు. కాని సభ్యులుమాత్రము చెప్పవలెను. కావనసభలందు స్త్రీలకు స్వాతంత్ర్యములేకుండ ఏలచేయవలెనో నాకు తెలియజాలదు. భారత దేశమున మహమ్మదీయచక్రవర్తములు గలరు. కాంగ్రెసు అధ్యక్షురాలుగ పోవలసి దే వి కలదు. ఆమె ఆసెంబ్లీలోనికి రావలసిన అడ్డగింపగలవారెవరు? అయితే ఒక్కభయముమాత్రమున్నది. స్త్రీలకు ఇంట్లో పనిపాటలులేవు. పిల్లల మాట మరచిపోయి అసెంబ్లీ బడ్జెటుచర్చలో ఎచ్చట మునిగిపోయెదరో యని భయము నున్నది. ఈ దేశమున మను నిర్ణయించినమతము విస్తృత పోవుటచేత ఈ దేశమున కష్టములు సలప్రాప్త మగుచున్నవి. చాలమంది స్త్రీలు ఈ సభకు వచ్చి తమ పనికి భంగము కలుగజేసుకొను వారు గానియుంటులేదని కయూనాగారు పలికిరి. (నవ్వు)

పండిత శ్యామలాలు నెహ్రూగారు తీర్మానమును బలపరచుచు తన భార్య తనతో కలిసి స్థానిక సంఘముందు పని చేసెననియు పని బాగుండెననియు అందుకు గర్వపడుచున్నాననియు చెప్పి యాకూబుగారుగూడ వారి భార్య కట్టి అవకాశముల నొసంగి గర్వపడవలెనని కోరిరి.

యాకూబుగారు—నాకు భార్యయే యన్నయెడల బాగుండును. (నవ్వు)

పండిత శ్యామలాలు నెహ్రూగారు రింకను మాటాడుచు భారతకావనసభయందు. సభ్యురంగుగా నుండవలసినక్షేపాము ర్భము గల స్త్రీలు చాలమంది కలరని చెప్పిరి. భారతదేశమున స్త్రీలు మగ వారి తో యుద్ధము నకు బోయెడివారు. మహమ్మదు కాలమున గూడ స్త్రీలు యుద్ధముల జేసిరి. ప్రస్తుతము వారి కీయాటంక మేల తొలగింపరాదీ గవ్వడుటలేదని చెప్పి ముగించిరి.

తుదకు నర్ హెచ్. యన్. గౌరుగారు తీర్మానమును అతిసంతోషముతో బలపరచిరి. అంతతీర్మానముకు వోటునకు చట్టగా అంగీకరింపబడెను. అత్యంతహర్షము కలకేగను సభ అంతట నిలిపివేయబడెను. మరల రేపు మానును. (అ. ప్రె.)

ఆస్సాముకాంగ్రెసు అధ్యక్షువదవి

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము

నేడు సమావేశమై పండిత మోతీలాలుగారి చేరును నిర్ణయించిరి. వారికి 10 వోట్లును శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యగారికి 8 వోట్లు వచ్చెను. అధ్యక్షులును సారంబమూర్తిగారును తలసముగ నుండిరి. సరబ్బతి ఒడంబడికను అననరమైనవోట ప్రవేశ పెట్టవలెననియు నాయుపపాదనపై చర్చజరుగుచున్నది.

(స్వకీయవిలేగారి)

సంఘద్వేషకారకము లగు కరపత్రములు

జాబల్పూరుపై కేసు

పూనా, సెప్టెంబరు 1:—సంఘద్వేషకారకము లగు కరపత్రముల ప్రచురించినందులకు ఆర్. జాబల్పూరువారికి ప్రాసిక్యూటు చేయుచున్నారు. కరపత్రములు పీఠులలో నమ్మబడినవి. (అ. ప్రె.)

తలలేని మొండెము

నడిలో తల పాతివేయబడుట

మధుర, సెప్టెంబరు 1:—తలలేని మొండె మొకటి ఉదయమున స్తేమనుకు దగ్గరగా పడియండెను. ఎడమబట్టపై గాయములన్నవి. పోలీసువారు వెదకి వెదకి తల నడిలోపాతివేయబడిన దానిని వైకిలిసిరి. వైద్యాలయమునకు పరివార్తన పంపిరి. పోలీసు వారాచోకి తీయుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1926 నం సెప్టెంబరు నెల 2-వ తేది గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	అత్యధికోష్ణము		అత్యల్పోష్ణము		వీల్రో నెల 1-వ తేదినండి సరిము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు మొత్తము.
	గత 24 గంటలలో	అత్యధికోష్ణము	గత 24 గంటలలో	అత్యల్పోష్ణము	గత 24 గంటలలో	మొత్తము
గోపాల్ పూర్	89.3	79.6	...	18.41	—	7.56
విశాఖపట్టణం	88.9	81.1	...	12.09	—	2.79
కాకినాడ	91.7	79.2	...	27.28	+	10.21
చిత్తూరు	93.2	80.7	0.04	14.12	—	4.16
కర్నూలు	93.8	75.8	...	6.66	—	6.48
బళ్లారి	91.6	75.0	...	8.43	—	2.84
అంతర్గతము	...	...	...	7.12	—	2.88
కడప	93.4	77.0	...	16.87	+	3.82
నెల్లూరు	95.3	78.6	...	10.98	+	3.48
మద్రాసు	95.9	77.2	...	7.74	—	3.07
కడపూరు	93.3	80.5	...	7.02	—	2.88
నీలము	95.9	76.0	...	8.08	—	5.96
కోయంబూరు	88.1	71.0	...	4.73	+	0.88
తిరుచనాపల్లి	99.1	78.1	...	7.22	+	0.06
నాగపట్టణము	96.2	81.4	...	1.85	—	5.28
మధుర	97.2	79.0	...	3.25	—	4.71
పాంబక్	86.8	78.4	...	0.19	—	1.28
తిరునల్వేలి	...	...	...	0.58	—	0.94
తిరువేండ్రము	85.7	76.0	...	24.41	—	0.74
కొచ్చిక్	83.6	76.5	0.07	74.57	+	9.86
కాలికట్టు	87.0	74.6	0.07	95.24	+	14.88
చంగళూరు	85.0	73.6	0.35	89.75	—	7.17
తెంగళూరు	86.3	84.8	0.02	8.39	—	4.40
మర్కార	67.8	82.8	0.88	91.35	—	2.44
కొడైకనాల్	88.9	58.2	...	10.50	—	3.07

సర్కారులు:—మచిలీపట్నములో చినుకులవడెను. మేఘములు విస్తారముగనున్నవి. మచిలీపట్నములో ఆర్ద్రత తక్కువ. అడవి పగటివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి ఇవలను చెకాఖతట్నములోను 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కన్:—మేఘములు విస్తారముగనున్నవి. కర్నూలులో ఆర్ద్రత తక్కువ. ఇచ్చట పగటివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కర్నూటకము:—మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. నల్లూరులో ఆర్ద్రత తక్కువ. మద్రాసులో పగటివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కడపూరులో రాత్రివేడిమి 3 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. వచ్చే 24 గంటలలో అంతమాత్యైయి గలుగదు.

ఎస్. ఆర్. యు. సాపూరు. వాతావరణాస్త్రజ్ఞుడు.

బొగ్గుపరిస్థితులు

ప్రభుత్వమువారు జోక్యముకలుగ జేసికొనవలె ననుట

రుగ్గి, ఆగస్టు 31:— ఎరుకైస్సీ నిబంధనలను సాగించుటకు ప్రవేశపెట్టబడిన తీర్మానము కానున్న, ప్రభుత్వసభలో ఆమోదించబడెను. నిన్న రాత్రి అందరును పికింగుజేయుట ప్రేక్షాదీక్షాను అట్టహాసముతో లేదు. (ఎర్రకత్తు తగవులకు సంబంధించిన చట్టము) న్యాయముగ పనిచేయువారినిగూడ పని చేయుటకు పిలువకుండజేసెను. పికిటింగుజేయుతో అంతమంది చేరరాదని అట్టహాసము జరిపెను. పనిలో ప్రవేశించువారికి భయపెట్టుట తప్పవని.

నేటి యుదయమున బొగ్గుతగవుగూర్చి పూర్తిగ చర్చ ప్రారంభమైనది. అపుడు చర్చ నాపుడేయవలెనని కోరిరి.

సంధిప్రయత్నములు

జాతీయపరిష్కారమును గురించి నేటి మధ్యాహ్నము దెలియజేసెదరు. చర్చలు గూడ గమలపనివాండ్రే వీర్పాటులను జరిపియున్నట్లు తెలుపవలె ననిరి. గమలపనిమువారి కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు యజమానులతో రాయబారము లు ప్రారంభించుట వ్యర్థమైనదని అని ఆలోచించిరి. గురువారమునాడు ప్రభుత్వప్రతినిధులతో జరిగిన చర్చలను ఆలోచించిరి.

నాటింగువారి గమలపనివాండ్రు సభవారు చేసిన తీర్మానముగూడ ఆలోచించిరి. గురువారమునాడు మరల ఇంకొక జాతీయప్రతినిధిసభ జరుగు ననుచున్నారు.

అట్టిసభ సమితిని బడయవలెనని తీర్మానము చేయలేదు. కార్యకర్తలు స్వచ్ఛముగ నూచనలను జేయుటకు పిలువదనియు అందులకు కారణము ప్రతినిధిసభ జరుగకుండుటయే యనియు పత్రికలు చెబుచున్నవి.

గమలపనివాండ్రు కార్యనిర్వాహక

వర్గమువారి నిశ్చయము

ప్రతినిధిసభకు తీర్మానములను అందజేయ దలంపకొనలేదు. వారే ఆలోచించుటకు వలెపెట్టిరి. ప్రతినిధులు అసలు విధానమును మార్చుట కంగీకరించెదరా లేదో తెలియదు. సందియమే. ప్రస్తుతవిధానమునుండి ఎంతమాత్రము తొలగరాదని మోర్ఖట్ట స్పష్టమగుచున్నది. మరల రాయబారములను జరుపుటకు తీర్మానములను జేయవలె నని కుక్కగారనుచున్నారు.

పార్లమెంటు కార్యకర్తలమువారు మాపినదానికి ప్రతికూలముగనే కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు నిశ్చయించిరట.

గురువారము ప్రతినిధులసభ జరుగనున్నది గాన పార్లమెంటును ఒకవారము ఆపుజేయవలెనని రాంకే ముగ్గానాథుగారనిరి. ప్రభుత్వమువారు దీనిని ఎదుర్కొనిరి. అవసరమగుచో పార్లమెంటు త్వరితముగ సమావేశపరచవచ్చు నని చర్చిలుగారనిరి. పార్లమెంటు జోక్యము కలుగజేసికొన అవసరము కన్పించదనిరి.

ప్రభుత్వమువారే యజమానులవలె ప్రవర్తించిరని రాంకే ముగ్గానాథుగారు ఆక్షేపించిరి. వీనిని సుహృద్భావముతో సహకారముతో చేయవలెనన్న యజమానులు, పనివాండ్రును జాతీయ ఒడంబడికనే జేసికొనుట మంచిదనిరి. బహిరంగముగ కార్యక్రమము చేర్పాలుజేసి ప్రభుత్వమువారు భయమును రాజీకి ఒప్పుకొనునటుల జేయవచ్చుననిరి. లేదా, ఉభయములకు నచ్చినపెద్ద మనుష్యులచే పంచాయితీ చేయించవలె ననిరి.

నిర్బంధముగ మధ్యనిర్దిష్టపరిష్కారమును జేయవలె నని ర్యాగ్గగారు చెప్పిరి.

లాయిడ్ జార్జిగారు

రాయబారములు జరుగు సాధనముల సరస్వీ స్పష్టమగు నూచనలను ప్రభుత్వమువారు దెలుపవలెనని లాయిడ్ జార్జిగారు చెలిపిరి. ప్రభుత్వచర్చను ఖండించిరి.

ప్రభుత్వవైఖరి

బొగ్గుపరిశ్రమను తీర్మానము ప్రకారము సాగించుటకు జేయబడిన అట్టహాసము అమలుజరుపవలెనని చర్చిలుగారనిరి. కొంతవరకైనను రి గంటలపని యుండుట వసరమనిరి. ప్రభుత్వమువారియొద్దేకప్పుడు చాలవరకు పనివాండ్రుకు ఉపాధి కలుగజేయుటయు, ఎక్కువవేతనముల నిచ్చుటయు

నయియున్నదనిరి. కొద్దిగనులనే మూయవలెనని ప్రభుత్వము వారు తలపెట్టిరి. తీర్మానముగ క్రమముగ నభివృద్ధి జేయకొలదిని, పాతగనులను నెమ్మదిగ ఒకొక్కటి మూయవలెననుచున్నారు. పనిలేని కార్మికులను, గమలపనివాండ్రును ఈ తీర్మానములలో ప్రవేశపెట్టుటకు పిలుగును. జాతీయపరిష్కారము, జిల్లాపరిష్కారము యను విషయమును అవలీలగ తీర్మానించవచ్చును. స్థానికపరిస్థితులకు ఆలోచించవలసియున్నది. వేతనములు, గంటల సమస్య కష్టములేకుండ తీరిన, జిల్లా పరిష్కారమో జాతీయ పరిష్కారమో యను విషయము స్పష్టమై ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో చదు. దానిని గూడ కర్మలో ఆలోచించవచ్చుననిరి. కష్టముండదనిరి. ప్రభుత్వమువారు తీర్మానముగ రాయబారములను జరుపుటకు ఏమియు తలపించలేదనిరి. గమలపనివాండ్రు ప్రతినిధుల సభవారైన కొంతవరకు వీర్పాటులను జేసెదరు గాక యనిరి. యజమానులమాటను ప్రభుత్వమువారు వినిరని రాంకే ముగ్గానాథుగారు తప్పనిరి.

ఉభయములగూడ తోడ్పడవలె ప్రభుత్వమువారేమియు చేయజాలమనిరి. ఉభయములలో ఎవరికైన న్యాయముగ పరిష్కారము కుదురవలెనన్న ప్రభుత్వమువారు అందులకు పూనుకొనెదరనిరి.

ఒకవిధానమును తయారుచేయుటలో కష్టమేదియు లేదు. దానిని ఒప్పుకొనునటుల జేయుట కష్టమనిరి. ప్రభుత్వమువారు కాసనములను జేయగలరు. కాని గమలపనివాండ్రు నిర్బంధముచేసి పనిచేయించలేరు. యజమానులను గమలను తెరచునటుల జేయలేరు. ఉభయములను మియిష్టము ప్రకారము సదుచితమునైనను, ఒకదారిని జూపవలెనన్న, అట్లు చేయుటకు పిలుగును. బొగ్గుపరిశ్రమ మరల ఏర్పడువరకు కొంతకాలము సాగునటుల ఒకసాధనము సరయవచ్చుననిరి. అట్టియొద్దేకప్పుడు ఎవరికిరీ ఉన్నట్లు కాన్పించదు. కాని వాతావరణము మారునూ, మారుచున్నది. గమలపనివాండ్రు తమ యిష్టము వచ్చినటుల ఏమాలముగానైనా తీర్మానములను దెలుపవచ్చు ననిరి. నిజముగ పరిష్కారము సజేయించియే ఇట్లు చేయుచున్నారని ప్రభుత్వమునకు తోచిన, నాటిని సభలను జేయుటకు ప్రభుత్వము వారు పూనుకొనెదమనిరి. ఒకరిని నష్టపెట్టి సమ్మెను జయించుటలపు ప్రభుత్వమువారిది గాదనిరి. ఇతిరదేశములవలె ప్రజలు తమహక్కుల నిమిత్తము ఘోరముగ పోరలేదు. అందుచేతనే ఇంగ్లండు ఇంగ్లండుకే సాటిగనున్నది. ప్రభుత్వమువారు రెట్టి పక్షపాతముతో ప్రవర్తించువారు కారు. కాని సంగతులు తెలిసినపుడునాటికి వ్యతిరేకముగ ప్రభుత్వమును ప్రవర్తించుచున్నచో అట్లు చేయజాలమనిరి.

కామన్నుచర్చ, నవంబరు 9 తేదీవరకు ఆపుచేయబడెను. ఈలోపుగ ఎమర్జెన్సీ నిబంధనలను సాగించుట వసరమైనచో అంతకుముందే సమావేశమగును.

గమలపనివాండ్రు పనిలో ప్రవేశించుట

లండన్, సెప్టెంబరు 1:—50,000 గమలపనివాండ్రు పనిలో ప్రవేశించిరని అంచనాజేసిరి.

కామన్నుచర్చ-కార్మికతీర్మానము వీగిపోవుట

లండన్, ఆగస్టు 31:—నవంబరు 9 తేదీకి గాక సెప్టెంబరు 7 తేదీవరకు పార్లమెంటు నాపుడేయవలెనని రాంకే ముగ్గానాథుగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానము వీగిపోయెను.

బార్లిస్సుగారు అమెరికాకు వ్రాసిన లేఖ చాలాకారవమైనదనిరి. ఆతనికే అసహనకరమనిరి.

వర్ణవివక్షణచట్టము

స్కూలుగారి ఖండినము

పోర్టు ఎలిజబెత్, సెప్టెంబరు 1:—వర్ణవివక్షణ చట్టమును స్కూలుగారు తీవ్రముగ ఖండించి యూరపియనులు దేశీయుల విశ్వాసమును మరల సంపాదించుటకు యావచ్చునని వినియోగించవలె ననిరి.

పతాకము

ప్రజలకు ఆకర్షణలేని పతాకమును యూనియను ప్రభుత్వచర్చలకువిరుద్ధముగ ప్రవేశపెట్టుటతప్పనిరి. కొన్నిసమయములందు యూనియను జాకుకు ఎగురవేయుటకు కాసనమును ప్రవేశపెట్టవలెనట. దానికీగూడ, అయ్యో, రైవము, కాసనము లేనా యనిరి.

జాతీయమిత్రసభ్యత్వము

పునర్నిర్మాణము

సానముల నిర్ణయము

జనీవా, ఆగ 31:—రాబోవుఎన్నికలకు ప్రత్యేకకారణములచే కాళ్ళ తేతరసభ్యులు తమ యధికారము అంతమొందిన పిదప మరల జాతీయమిత్రసభకు ఎన్నుకొనబడుదురు. కాని అటుపైన ఆసభ్యుల యధికారకాలము పూర్తి అయినగాని జేర్చుకొనరు. ఇతిరవిషయములందు సిసిలుగారి కథానమును మార్చలేదనే చెప్పవచ్చును. కాళ్ళ తేతరసభ్యులను మరల ఎన్నుకొనుట స్వయింకను కోపమురాకుండ జేయుటకే యనుచున్నారు. ఈ సవరణను ముహూదాను తయారుచేయు సంఘమునకు దెలుపుట మంచిదని సిసిలు ప్రభువుగారనిరి.

ఏదెట్లున్నను కాళ్ళ తేతర సభ్యుని ఎన్నుకొనునపుడు అసలుసభ్యుల సంఖ్యలో 1/4 వంతుకంటె ఎక్కువయింపరాదు.

జర్మనీకి కాళ్ళ తేతరసానము

జనీవా, సెప్టెంబరు 1:—ఒక్క జర్మనీమాత్రమే కాళ్ళ తేతరసానమును బడయును. 9 కాళ్ళ తేతరసానము లుండును.

పోలండు తనను జర్మనీతో బాటే ఎన్నుకొనవలె నను హక్కును వదులుకొనెను. ఇంతవరకు స్వయింక నైఖరిమారలేదు. ప్రస్తుతము జనీవాలో తండీరు విషయమును చర్చించునటుల కన్పించదు.

బాల్కన్ తగవు

సోఫియా, ఆగస్టు 31:—బాల్కన్స్ లో కాంజిని గా పాడుటకు బల్గేరియా ఆపేక్షించుచున్నదని బల్గేరియా ప్రభుత్వ తేలి ధోరణి దెలుపుచున్నది బల్గేరియా ప్రభుత్వమువారు కామిటాడిట ప్రచలనమును అరికట్టుచున్నారు.

నాలుగు దేశములవారును ఈ విషయమై తోడ్పడవలె ననుచున్నారు. తుదకు జాతీయమిత్ర తీర్మానమునకు ఒప్పుకొనెదమనుచున్నారు.

నావరైలు ప్రమాదము

లండన్, ఆగస్టు 31:—నావరైలులో మోటారుబండి రైలు డికోన్నుపై 4 స్త్రీలు ఒక బాలిక చిక్కురై ల్వేద్వార పాలకుడు చనిపోయిరి.

దోమినియను ప్రధానామాత్యులు

రుగ్గి, ఆగస్టు 31:—సామ్రాజ్యసభకువచ్చి సమద్రము మీద అట్లాంటికు నాకాడజమును అక్టోబరు 30 తేదీ దోమినియను ప్రధానామాత్యులుజూచెదరట అందులకు వలయునేర్పాటులను జేయుచున్నారు.

సుల్తానుభార్య తిండిలేక మాడుట

1922 లో పడభ్రష్టుడైన తర్కి-సుల్తానుభార్య దారిద్ర్య బాధపడలేక నైలునదిలోపడెను. కాని ఎవరో ఆమెను, నైకి తీసి కాపాడిరి. పోయిననూడుమాసములనుండి ఈమెకు అంగోరావారు పింఛను ఇచ్చుటలేదు. ఏదో ధర్మప్రతిష్ఠాపనలో తలచుకొనుచున్నది.

నిర్బంధవిజృంభణము

కరపత్రకర్తల నిర్బంధించుట

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 1:—పోలీసువారు 'కవికధసంగ' మను కరపత్రము ప్రచురించిన కంకర సాహిత్రీ వేదిగారిని అరెస్టు చేసిరి.

హిందూమృదయము మహమ్మదీయదృష్టి యను కార్టూనుల 'హిందీపంచితో' ప్రచురించినందులకు ఈశ్వరప్రసాదశర్మ, ముకుందలాలు బర్మను, దేవనారాయణబర్మనుగార్లు అరెస్టుచేయబడిరి. అందరును జామీనుపై విడుదలచేయబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

మరణము

జిల్లాపోలీసుసూపరెంటెండ్ గానున్న హిచికాకుగారు ఇంగ్లాండులో మృతిచెందిరి. (ఆ. ప్రె.)

రోమూరి తబ్బి 1-కి రు 0-8-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిసి పట్టించిన రోమములు కెండు నిమిషములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చరము నలుపెక్కుదు. మంటయొండదు, రోమములు రాలిపోవును. అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రారంభవిద్య

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనావసరసంచిక

ఇదియొక విద్యానిమిత్తక సచిత్రమాసపత్రిక. ఇది 15 వ సంపుటమున తొమ్మిదవసంచిక. దీనిని కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. శ్రీయుతులు విద్యాగౌరవముగ గరిమెళ్ల సోమన్న ఎం. ఏ. ఎల్. టి. కొప్పర్తి నారాయణమూర్తి, బి. ఏ. ఎల్. టి. గార్ల సంతాపములు. కార్యస్థానము ఏలూరు. ఇది ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనావసరసంచిక గాన గౌరవ కారితములపై చాల ఆందముగా ముద్రింపబడినది. దీనియందు విశ్వవిద్యాలయోద్యోగుల చిత్రములు చక్కగా ముద్రింపబడినవి. చాన్సలరు హెచ్. యె. కె. హెచ్. వైకాంగోపేను, జి. ఓ. వి. ఇ. సి. బి. ఇ. ప్రొ. ఛాన్సలరు హెచ్. హెచ్. బొమ్మిలి మహారాజా, కె. సి. వి. ఇ. విద్యాశాఖా మంత్రి హెచ్. ఎస్. పి. పాత్రో బి. ఏ. బి. ఎల్. ఎం. ఎల్. కె. వైసు చాన్సలరు శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి, ఎం. ఏ. ఎం. ఎల్. సి. రెడ్డిప్రొ. సి. డి. ఎస్. శ్రీశైలి, ఎం. ఏ. కృష్ణాపిల్లారెడ్డి (పెసిడెంటు శ్రీరాజా వేంకటరామయ్య అప్పారావుబహదరు జయిందాడు, డిప్యూటీ ఎడ్యుకేషనలు కమిషనరు వైసిడెంటు రావుసాహెబు సి. కె. రెడ్డి బి. ఏ. గార్ల రంగులపటములను విద్యాగౌ. జి. సోమన్న ఎం. ఏ. ఎల్. టి. గారి సాదాపటమును దీనియందుకలవు. శ్రీయుత కొప్పర్తి నారాయణమూర్తిగారు వ్రాసిన విశ్వవిద్యాలయోద్యోగియము, శ్రీయుత గరిమెళ్ల సోమన్నగారు వ్రాసిన విశ్వవిద్యాలయ ప్రతిస్థాపన క్షోకములు. ఆంధ్ర భావపద్యములు, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయవిధు లనువ్యాసము, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమున వ్యాసము, శ్రీయుత పూతలపట్టు శ్రీరాములరెడ్డి గారు (ప్రకాశ) వ్రాసిన భిక్షుడను వ్యాసమును యీ సంచిక యందుకలవు. పరియవా రిటుల వ్రాయవలెను.

“వెంకటరాం అండుకో, బెజవాడ (తేక) రామాండుకో, ఏలూరు.”

మధ్యాహ్నము

జూలై ఆగస్టు నెలల సంచిక

రెండవసంపుటము 5-వ సంచియు జూలై ఆగస్టు నెలల క్షేత్రముగా ప్రకటింపబడిన కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. శ్రీ మధ్య సిద్ధాంతోన్నాహినిసర్- నిధి వాయువుతి (టి. వి. కృష్ణ స్వామి రావు గారు బొంబాయి) ఉపనివత్తులు (ఎస్. శ్రీ వివాస రావు గారు గుంటూరు) పంచ భేదములు (కె. రాజారావు గారు కాళహస్తి) మిరములు వధ్యులలో నైకమత్తము (సి. సుబ్బారావుగారు, తెలంగాణ) తిరువళ్ళిక్కణి పద్యపద్య, నేలముమగ్నసిద్ధాంత పద్య, ఉడిపి మాధ్యమని నేపాసాము, జ్యోతిషము (వి. మంగళేశ్వరగారు) రాజనభాభామణ (కర్నూరు శ్రీనివాసరావు) రావుసాహెబ్ టి. కె. హనుమంతరావుగార్ల ఉపన్యాసములు మున్నగున విభుచికయందు కలవు. సామచందా మాడు రూఠులు. మూడు నెలల చందా ఒక రూపాయి. పరియవారిటుల వ్రాయవలెను

“మధ్యాహ్నము అఫీసు, తిరువళ్ళిక్కణి, మదరాసు.”

మెట్టాపుహాస్టల్-రాజమండ్రి

సుప్రసిద్ధవిద్యార్థివసతిగృహ మగు మెట్టాపుహాస్టల్ వార్షికోత్సవము సెప్టెంబరు నెల 5 వ తేదీన, సవతిగృహమున జరిగెను. మాకళాశాల ప్రాధికారులు ఆంధ్రసింహిణిటు పత్రికలు నగు శ్రీయుత విన్నాపాపు ఎం.ఏ. గారు పర్యవేక్షణము ఉత్సవమున జయప్రదముగ సభ్యులున్నములు చేయుచున్నారు.

జగద్విఖ్యాతపండితులు, శతావధానులు, విమర్శకచక్రవర్తులు, సమస్తశాస్త్రస్వతంత్రులు నగు శ్రీకాళీకృష్ణమాచార్యులుగారు తత్సమయమున అధ్యక్షతను వహింపవంగీకరించిరి.

శ్రీఆచార్యులవారి దర్శనాభిలాషులు, పలుమందియుం యరుగాన, శతస్మరముగ నెల్లరకు వచ్చుటకు వీలగునట్లు, ముందు తెలియపరచుచున్నాడను.

ఒక విద్యార్థి

వి. చక్రయ్యచెట్టిగారు

ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— నేను భారతకావనసభకు మదరాసు మహమ్మదీయేతరస్థానమునకు అభ్యర్థిగ నిలుచుచున్నాను.

పెద్ద ప్రతిటస్థ స్థాపింపవలయునని

ప్రోద్బలముజేయుట

“సింగిలు హెడ్డికాంట్రాక్టు” ప్రకృతవిధానమునకు బదులుగ నుండవలయును

ఈస్టు యిండియా ప్రతినంపు డైరెక్టరు సాక్ష్యము

(అసోసియేటెడు ప్రెస్ సెషలునర్వీసు)

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 1:—ప్రతివ్యాపారదళారీయ యాస్టు ఇండియా ప్రతినింపు డైరెక్టరును సి. బి. మెహతా గారు బొంబాయిలో నూలు మారకస్థానమును స్థాపించినయెడ మాత్రమే ప్రతివ్యాపారమందు; వేలముచెట్టివలెను జూదముమాదిరి వర్తకము సాగించుటకు నిరోధించుమార్గముని మెహతాగారు శతపరిశ్రమ విచారణ టారిఫుబోర్డు ఎదుట సాక్ష్యమిచ్చుచు దెల్పును. ప్రపంచ మున్నంతవరకును ప్రతివర్తకమందు కొంతవరకు స్వేచ్ఛలేవనలేక మంచిధరవచ్చునని ముందు వరకు ఖరీదుకేయుట జరుగుచుండునని సాక్షి వచించెను. ప్రకృతమందు ఆచారముగనున్న ఆయుడు కాంట్రాక్టుల విధానమునకు బదులుగా సింగిలు హెడ్డికాంట్రాక్టులేక ఒకసారియే కాంట్రాక్టు తీసికొను విధాన నువలంబించ వలయుననియు, అయినసారు ధీ విధానము విల్లు యజమానులు తిలంబు రితిని కాంట్రాక్టు పరిమితి విస్తరింపజేయ జాలదనియు ఎత్తులు ఎత్తి ధర పెచ్చింపజేయువారి పప్పు దీనివలన ఉడకదనియు మెహతాగారు నుడివెరి. జపాను-యూరపుదేశములందలి ఎగుమతిదారులవలె కొప్పర్తిపెట్టుబడిపై పెద్ద ప్రతిటస్థులేక సంఘమును స్థాపింపవలయుననియు తన్మూలమున యిప్పటికంటె తక్కువధరకు విల్లు యజమానులు విశేషము నాటివ ప్రతి ఖరీదు చేయబడవచ్చుననియు సాక్షి దెల్పును.

విచారణసంఘసంచారము

ముందువారములో టారిఫుబోర్డు సంచారము చేయవచ్చుది. అసామదావాను, మదరాసు, కాసుపురములు సందర్శించి, అక్టోబరు 20-వ తేదీకి తిరిగివిచ్చి విల్లు యజమానులవద్ద సాక్ష్యవిచారణ పూర్తిగావించవచ్చునది.

జపాను శతపరిశ్రమ ప్రతినిధులు ప్రస్తుతము టారిఫుబోర్డు ఎదుట మూజామాని సాక్ష్యము బహుళి యిచ్చెదరని తోచును.

అ. భా. దీనజన సహాయసంఘము

ఆసిండియా మూడుఅలు ఎయిదు, పూర్వకాసు అసోసియేషను అను పేరున మైసూరు సంస్థానమువందు ఒక నిమిటెడు కంపెనీ స్థాపింపబడినది. ఇండియాలో ప్రతిమఖ్యస్థానవందును పేదవారలకు రోగులకు జాతిమతభేదములు లేక అందరికి చికిత్సవహాయముజేయు సంస్థల స్థాపించుటకును, వాటాలు దీలించుటకు, బాండులు, ప్రీమియములవలన దబ్బు వసూలుజేసి గవర్నమెంటు సేవ్యురీటీలయందు వడ్డీకిచ్చి ఆవడ్డీతో ఆనాధకరణాలయ సంస్థలకు కొనసాగించుటయు యీ సంఘముయొక్క ముఖ్యోద్దేశములు. వాటాదారులకుముంబులిచ్చి వాయిదాలపై వసూలుజేసికొందురు. ఇందువల్లను యితరత్రావచ్చు వడ్డీతో కొంతభాగమును సంఘకార్యాలయ ఖర్చులకును, వాటాదారులకు దివిడెంట్లు పంపుటకును ఉపయోగింపబడును. వీలగుచోట్ల యింట్లను సంస్థానములను భూములను కొని సర్వీసియోగము గావించుట మున్నగు ఉదారకార్యము లనేకములను యీ సంఘము ద్వారా జరిపించవలెనని. ఈసంఘము మూలధనము రూ. 400000.2000 నాటాలు రూ. 50 చొప్పున. దీని డైరెక్టరులలో డా॥ ఎ. జె. రాము, ఎస్. గురునాథశాస్త్రి ఆస్థానవిద్యాను, ఎం. ఎల్. నాగన్న మున్నగువారుగలరు. శేషవారాని సహాయముజేయుటకును, నాటాదారులకు అనేక లాభములను జూపుచున్న యీ కంపెనీ యెంతయు ప్రోత్సహింపదని యున్నది.

బొంబాయి శాసనసభకు స్వస్తి జెప్పట

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 1:—ఆగస్టు 31వ తేదీనండి బొంబాయి శాసనసభకు గవర్నరు స్వస్తి జెప్పెను.

బండినానిహత్య

ప్రేమేటు ధామసుగారిని జామీనుపై విడుదలు

ప్రాసీక్యూషను సాక్షులపై తప్పుసాక్ష్య మిచ్చినందులకు కేసుచేయబూనుట

సిమ్లా, సెప్టెంబరు 1:—సెషన్సుజడ్జి సిక్కు బండివాని చంపిరను నేరము మోపబడి కేసుచేయబడిన ముద్దాయి ప్రేమేటు ధామసుగారివద్ద ఎళ్ళుడు పిలిచిన నప్పునువచ్చి శత్రువనుభవించుటకును, ఈజోపుగ మంచినడవిడిక గలిగియుండుటకును పూచీ కత్తులను 800 రూపాయిలకు జామీనుపుచ్చుకొని ఉదయమున విడుదలచేసిరి. ముద్దాయికి నెలలు మాఖ్యనేర ముచేసెముమీద ఖైదునం దుంపబడిననియు, చాల కష్టపడి యుండుననియు ఇదంతయు ఆయనకు కష్టపెట్టవలెనని పన్నీసహస్నాగభ్రుఫలిక మనియు చెప్పిరి. ఆయనకు కావలసికేత ఇదివరలోనే యనుభవించెను.

తరువాత ప్రాసీక్యూషను సాక్షులు నలుగురును వీలవారు తప్పుసాక్ష్య మిచ్చినందులకు ప్రాసీక్యూటుచేయబడరాదో సంచాయిషీ యడుగవలసిన దని న్యాయమూర్తి యాజ్ఞయిచ్చెను. (అ. ప్రె.)

రాయలు అగ్రికల్చరలు కమీషను

అక్టోబరు నవంబరుల సంచారకార్యక్రమము

నవంబరు 22 మొదలు 30వ తేదీ వరకు కమీషను మదరాసులో అగును

సిమ్లా, సెప్టెంబరు 1:—రాయలు అగ్రికల్చరలు కమీషను అక్టోబరు నవంబరు మాసముల సంచారపు కార్యక్రమము నిర్ణయింపబడినది. అక్టోబరు 11వ తేదీ మొదలు 18వ తేదీ వరకు సిమ్లాలోను, 21 మొదలు 28 తేదీవరకు పునహాలోను, 30-వ తేదీ మొదలు నవంబరు 5వ తేదీ వరకు బొంబాయియందును, 8, 9 తేదీలందు ధార్వారులోను, 11 మొదలు 13 వరకు బెయ్ గూరనందును, 16 మొదలు 20 వరకు కోయంబత్తూరులోను, 22వ తేదీ మొదలు 30వ తేదీ వరకు మదరాసులోను కమీషను ఆగనున్నది. (అ. ప్రె.)

మహారాజాధిరాజింటదొంగతనము

68 వేల విలువగల యుంగరములు పోవుట

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 1:—దర్బాంగా మహారాజాధిరాజు బహదూరుగారి భవనమున ఈమధ్య 68 వేల రూపాయిల విలువగల మూడుంగరములు దొంగిలించబడినవి. వానిలో ఒకయుంగరము 60 కేలుఖరీదు. దానికి ఎర్రనివజ్రము పొడుగబడినది. ఆ వజ్రము రోజానందు వివిధపయములవివిధరంగులనీసను. ఎరుపు, నీలము, ధవళము చక్కనిచాయ లగపడును. పోలీసువారు ఆలోకి తీయచున్నారు. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి బేకుబే కమిటీ

సర్ జి. మియర్స్ రాజీనామా యిచ్చెనను వదలి దేశోగ్యము సరిగ లేకపోవుటచే బేకుబేకమిటీ అధ్యక్షపదవికి సర్ గ్రీమ్పుడు మియర్స్ రాజీ నిచ్చినట్లు అలాహాబాదు ఆంగ్లో-హైందవపత్రిక “వైసిగ” వ్రాయుచున్నది.

మదరాసు మహమ్మదీయసమితి

మహమ్మదీయసమితి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— ఈసంఘము రాష్ట్రమున మహమ్మదీయసమితి మరల పుండేవిట్లు ఆశించుచున్నది. ప్రస్తుతసమయమున మహమ్మదీయ సంఘమునకు సంబంధించిన సమస్యలన్నియు విచారించవలసియున్నదని పలువురు చలించుచున్నారు. నేను అధ్యక్షుడవగుటచే యీ సంఘసభ్యులందరు మహాజనసభ మందిరమున సెప్టెంబరు 11-వ తేదీన 5 గ. సభకు హాజరుకావలెనని కోరుచున్నాను. “ప్రస్తుతపరిస్థితులు, మహమ్మదీయులు” గూర్చి నేను ఉపన్యసించెదను. సభ్యులను ఆసభలో చేర్చుకొందును.

రస ప్రకరణము

భారతీయాలకార కాస్త్రమును, అందు ముఖ్యముగ రసగంగాధరకాస్త్ర ప్రకాశిక ముదలగు సుదృఢములయందు, యాప్రకరణము మిక్కిలి ప్రాముఖ్యమును పొంది, భారతీయాలకార కాస్త్రమునకు, మౌఖ్యభూతముగ నలరారుచున్నది. ఇందు ముఖ్యముగ, మనప్రాచీన లంకాకి శిరోవ్యూహము అగు విద్యానాధాది మహామహులును, కావ్యప్రకాశికా చామ్యుల మతమునే అనుసరించి సిద్ధాంత మొనర్చియున్నారు. ప్రాచీనా చార్యులనుకొనదు, "తిర్యంశ్చైవ గతోపినా" అనువాక్యము, రసప్రకరణమును సర్వత్ర సంగ్రహించి, రసమును ఏకోద్దిష్టముగ నొనర్చి రసముఖమును ముఖముగ సుస్పృటము బదులుగా, దుర్బుఖము నొనర్చుచున్నదని శ్రీ ఆచార్యులవారి మతానుసారము లగు కొందరు బుద్ధిమంతులు వ్రాయుచున్నారు.

కాని శ్రీ ఆచార్యులవారివలెనే, నేనును ప్రాచీనపండిత మార్గానుసారియు, నవీనవాదప్రియుడ నగుచుంటున్నాను. ఉభయపక్షములందును, గౌరవము కలవాడను. శ్రీ ఆచార్యుల వారి వలె, నేను సుప్రసిద్ధ జగద్విదిత విద్వాంసుడను కాకున్నను కొంచెము విద్యాగంధముకలవాడ నగుటచేతను శ్రీ ఆచార్యుల వారి లోకోత్తర ప్రతిభయందును ప్రజ్ఞావైదగ్యమందును మహా గౌరవము కలవాడను అగుటచేతను ఉభయపక్షములను యథా క్రింది విచారించి చూచెదను.

శ్రీ ఆచార్యులవారి మతమందు రసమునకు ఎట్టిగౌరవము కలదో ప్రాచీనుల మతమందును రసమునకు తుల్యగౌరవమే కనపడును. కాని మైచ్చాదులయందును మృగములయందును రసమును నిషేధించుటనబట్టి ఆచార్య మతానుసారములగు విమర్శకులు ప్రాచీనులను నిర్ణయలో ఖండింప మొదలిడియున్నారు.

కాని వారి యాశయమును కొంచెము గమనింతుము: మృగాదులయందు రసము లేదనువారి యభిప్రాయమునకు విశేషములగు సపవాదులు (Exception) లేకపోలేదు. రసమందు మృగాదులకు పాలులేనియెడల, శ్రీ ఆచార్యులవారు సెలవిచ్చునట్లు మృగాదులను మనము ఉపమానముగ గ్రహింపనే గ్రహింపము. నాయకారవణియేపాత్రల నడకలను, కవుల, హంస గతులతో పోల్చుట మొదలగునవి, గమనింపగ, పూర్వములకు మృగాదులయందు రసము అచ్చటచ్చట కలదనుమాట సమృత మగుటయే గాక, పరమప్రీతిభూమిక యని స్పష్టముగా తెలియుచున్నది. జంతువులు, మనుష్యునిదృష్టిచే హీనమగుటచేత, వాటియందు రసము నిషేధింపబడినదిగాని ద్వేషముచేత కాదు.

నాటికాలపు బాధ్యుల యభిప్రాయమున, మేయ్యలు, మన మనుకొనవారు కాదని నిశ్చయము. వారు బహుశః కేవలము ఆలవికలుగనుండు, కిరాతుల సుద్దేశించియుండవచ్చును.

ప్రస్తుతము, మనము ఆపార్శ్వము చేయుచున్న, మేయ్య, కల్లుమున కర్మము ఆలవికలనియ, మృగములయందు నిషేధింపబడిన రసము, సార్వత్రికము కాదనియు గ్రహించిన శ్రీ ఆచార్యులవారి మతమునకును ప్రాచీనుల మతమునకును భేదమిచ్చుట చున్నది.

కావున, విమర్శకులు, ప్రాచీనుల మతముగాని, శ్రీ ఆచార్యులవారి మతముగాని, తెలిసికొనకనే, విమర్శింపను ఖండింపను మొదలిడి, ప్రాచీనులను శ్రీ ఆచార్యులవారికిరెండు బుద్ధికిని యపచారము చేయుతుండురుగాక యని నావిజ్ఞాపనము.

కో. విశ్వవతి భాగవతి.

(తెగ్గరిపండితుడు) సుచిరీపట్టణము.

కౌన్ థియేటరు

1-9-26 బుధవారమునుండి 8-9-26 శుక్రవారమువరకు ప్రతినడుము 2 ప్రదర్శనములు

సాయంత్రము 6-15 గం. రాత్రి 9-30 గం.

మదకాథియేటరు లిమిటెడ్ వారు

సెక్యురైజ్ గారి "హెల్లో" నున్న

కేరాకింబాల్ ఎంగు

ప్రతినడుము జరుగు విషయములకు సంబంధించిన సాంఘిక నాటకము. ఆర్షణియమైన 6 రీలుగలది.

"నూకన్ జంగల్ రోమియో"

అను 2 రీలుల గల హాస్యము.

వైటుకొన్నిలునభ

(నిన్నటితరువాత)

స్టోగారి ఢిల్లీయనుభవములు

బిల్లును బలపరచుచు మతకలహము రెట్లు ప్రేరేపింపబడునదియు ఢిల్లీలో తమకు గల్గిన అనుభవముల ఛిత్రకమీషనరు కౌన్. ప్ల. స్టోగారు తెలిపిరి. కొన్ని సెలవులనుండి ఢిల్లీలో అడంగిన యుద్ధకమును బహిరంగమైన యనుమానములును ప్రబలియుండెను. స్వల్పకాలముల నాధారములుగా గౌరవి మతకలహమును చెలరేగెను. ఒకచోట హిందూ బ్రాహ్మణులు డ్రైవరు ఒకనుకలహమున వైచిత్ర్యమునొనర్చిగా మాటామాటామీద పోట్లాటునచ్చి పాంఘికమైన కొట్లాటులొనరిగెను. రెండవచోట హిందూ బౌద్ధులకు బంట్లాటు మహమ్మదీయులతో బిల్లును పరిష్కారము చేసుకొనుచుండగా పోరాటము కలిగెను. మూడవచోట బెదిరిపోయిన టంగుట్రము పారిపోవుచు ఒక హిందువుని పడవేయుటలన పోరాటము కలిగెను. పిటియన్నిటిని జూడగా "హెల్లో! ఈ మందుగుండు సామానులు నిమగ్నముగా భిక్షువునును" అను యధార్థకార్యముచే నోటీసు నాకు సృష్టించెను. (నవ్వు) ఈభిక్షువును పదార్థములమీదికి బాంబులు విసరవచ్చునై ప్రభుత్వమువారి కిదివర కెట్లుఅధికారము గలదో అట్టియధికారమే అనాలోచనపరుడగువాడు చేయు బాంబులకుడ ఒకచోట చేరకుండ జేయుటకు ప్రభుత్వమువారి కుండగుడదా? (చప్పట్లు)

సర్ ఈమరచాయత్ ఖాన్ గారును సయ్యదు అలీనబీగారును బిల్లును బలపరచిరి. హిందూదేశమునకు స్వరాజ్యము వచ్చినను యిట్టిఅధికార ముండవలెనని నబీగారు చెప్పిరి.

బిల్లు కాన్వేక్షముగా స్టామాటు బుక్కునం దున్నగాని దానివలన ప్రయోజన ముండవని సర్ డిన్ సావాచాగారు చెప్పిరి.

హోము సెక్రటరీ క్రిరారుగారు జవాబుచెప్పుచు జరిగిన చర్చలవలన తమకు విశ్రాంతి కలిగినదని చెప్పిరి. మతకలహముల నడచుటకు స్థానికాధికారులు చేయవలసిన దెల్ల చేయుటలేననువాదమును వారు ఖండించిరి.

ఎవ్వరును అడ్డు చెప్పకుండ బిల్లు విచారణ కంగీకరింపబడెను.

క్రాజువారి విచారణ

పిమ్మట క్లాజువారిగా విచారింపబడెను.

రామదాసు పంతులు గారు

బిల్లు రెండు సంస్కరములవరకే యుండవలెనని ప్రతిపాదించిరి. స్వరాజ్యసభ్యులు ఆసెంట్రీయం దున్నను సవరణలను ప్రభుత్వమువారి రంగీకరింపజాలరని సర్ ఆల్లెగ్జాండరు మిడ్డిమెను గాను చెప్పినమాట నాకు తెలియను. సంస్కరణముల ప్రభుత్వ మునది ఎచ్చినతరువాతమాడ ప్రభుత్వమువారు బాధ్యతలేకుండ ప్రవర్తించుచున్నారని దీనివలన స్పష్టమైనది.

ఈ బిల్లులవలన ప్రభుత్వనిర్వాహకులకు విపరీతాధికారము లిరుబడెను. మతకలహము లున్నసమయమున ఆవిధముగ నవి గుప్పెట్లు ఆఫీసరులు యా బిల్లును దుర్వినియోగము చేయవచ్చును. హంస సెక్రటరీ గారు కాదని నప్పటికిని యా బిల్లు ప్రతికాస్తాతంత్ర్యము నరికట్టుచున్నది. భారతదేశమునం దధికారవర్తనను జాతీయ ప్రతికలయెడల మిత్రభావముతో నుండుటలేని అందరకును తెలిసినదే. రాజద్రోహకపత్రములకును మతవిద్వేషకపత్రములకును సామ్యములేను ప్రస్తుతము మతకలహము లున్నవిగదాయని సాకు పెట్టుకొని యా కాసనమును గ్రంథస్థము జేసి మతవిషయ మగు సారస్వతమును రాజద్రోహములగునాతో జేర్చుట తప్పకను. క్రేరారుగారు మతకలహములనుగూర్చియు తన్నివారణోపాయమును గూర్చియు సర్ లేజ్ బహదూర్ సత్రా, పండిత మోతీలాలుగారు యభిప్రాయములను వ్యాజించిరి. ఈ నాయకులు అనేకసార్లు దెప్పిన అభిప్రాయము లనేకములను ప్రభుత్వమువారి రసనసించిన యెడల బాగుండెడిదని రామదాసు పంతులుగారు కోరిరి.

హోంమెంబరు

సర్ ఆల్లెగ్జాండరు మిడ్డిమెనుగారు రామదాసుపంతులుగారి యుపపాదనము బిల్లుకంటకును ప్రతిహతులుగ నున్నదని లెలంచిరి. ఈ బిల్లును ప్రస్తుతావసరముగ్గిన సేమయే లేలేని నారుచెప్పిరి. కాసనములంద్రోహమును తీర్చుట కది యుద్దేశింపబడెను. కాబట్టి అది యోజకాలము వర్తింపవలెనను విషయమును గూర్చి తెచ్చిన సవరణను వారంగీకరింప జాలమనిరి. అట్లంటే 1922 తరువాత నేటికి నుండి 1928 తరువాతగూడ అనేకసార్లు నందుమని వారుచెప్పిరి. పంతులుగారు కొందర హక్కులనుగూర్చి ఏమోమాట్లాడిరి. కాని ప్రతిహతిహక్కులును ఇతరులహక్కులను బట్టియే నిర్ణయింపబడె యుండును. ప్రపంచములో సర్వసామ్య మునునది లేదు.

యమును గూర్చి తెచ్చిన సవరణను వారంగీకరింప జాలమనిరి. అట్లంగీకరించినయెడల 1922 తరువాత నేటికి నుండి 1928 తరువాతగూడ అనేకసార్లు నందుమని వారుచెప్పిరి. పంతులుగారు కొందర హక్కులనుగూర్చి ఏమోమాట్లాడిరి. కాని ప్రతిహతిహక్కులును ఇతరులహక్కులను బట్టియే నిర్ణయింపబడె యుండును. ప్రపంచములో సర్వసామ్య మునునది లేదు.

సయ్యదు రజా ఆలీగారి బిల్లు నిజముగా ఉన్నలోపములను సవరింపట కుద్దేశింపబడెననియు, ప్రభుత్వమువారి విషయమున ప్రభుత్వమువారికి నుండు కొంచెమెక్కినగ షోకరించెడి యున్నదనియు చెప్పిరి.

రామదాసుపంతులుగారి సవరణ ఒడివాయెను. కే.మండి అనుమానముగాను 30 నుండి ప్రతిహతులముగాను ఉండిరి. అనుమానముగా వోటుచేసినవారిలో 6 గురు స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులును, సర్ ఫిరోజు సెత్తా, చారీగార్లు కలరు. ప్రతిహతులుగ వోటుచేసినవారిలో లాలా రామశరన్ దాసు, మహ్మద్, అబ్దుల్ కరీం సయ్యదు, రజా ఆలీగారులు కలరు.

బిల్లు అంగీకరింపబడుట

అంతట బిల్లు డివిజన్ శీకయే అంగీకరింపబడెను. లా. మెంబరుగారి యుపపాదనవైన అంతట ఆసెంట్రీ అంగీకరించిన ఇండియన్ నాషనల్స్ కౌన్సిల్ సభ్యులు కాసనసవరణబిల్లును కాన్వేక్షముగా రంగీకరించిరి. సర్ ఆర్థుర్రాముగా రెంటి 1925 ఇండియన్ నాషనల్స్ కౌన్సిల్ కాసనము 33 సెక్సు నిబంధనలను సవరింపవలెనని ఆసెంట్రీయందు అంగీకరింపబడిన తీర్మానము నుపపాదించిరి. సభవారందరి కంగీకరించిరి

ఇంతటితో సభాకార్యక్రమము ముగిసెను. సభ అంతట ఆపివేయబడెను. మరల ఎప్పుడు సమావేశ మగునదియు తెలియదు. (ఆ. ప్రె.)

బెంగాలు నాగపూరు రైల్వేకంవెని

లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

కిడ్డర్ పూరు బెంగాలు నాగపూరు రైల్వే కంప్రైజరు ఆఫ్ స్టోక్సుగారు ఖరగ్ పూరు వర్క్సు షాపులో నున్న సుమారు 700 టన్నులలో మూర్ ఇనుము, వాగన్ సైడ్ గోలుసులు, కొక్కులు మొదలగువాటికి టెండరులను అంగీకరింతురు.

టెండరును కవరులో నుంచి శీలుచేసి కవరుపైన "లోమూర్ ఇనుముకు టెండరు" అని వ్రాసి, నడరు టెండరులు 22-9-1926 తేది బుధవారమునాడు పగలు 11 గంటలకు లోగా (కలకత్తా గంటలు) కిడ్డరుపూరు నందున్న బి. ఎన్. రైల్వే కన్ట్రోలరుగారి కార్యాలయము జేరునట్లు పంపుకొనవలెను.

అమ్మకము పరత్తులు, నిబంధనలు మొదలగు పూర్తి వివరములకు ఖరగ్ పూరులో నున్న బి. ఎన్. రైల్వే డెప్యూటీ కన్ట్రోలరు ఆఫ్ స్టోక్సువారికి వ్రాసిన బడయగలరు.

ఎన్. లూకిస్,

10-8-1926 కన్ట్రోలర్ ఆఫ్ స్టోక్సు.

ప్రార్థన గీతావళి

ఉపనిషత్తులు, భగవద్గీతలు మున్నునవాటినుంచి గాంధీ మహాత్మునిచే కేంద్రీకరించబడిన వాటిని తాత్పర్యసహితముగ ఆంగ్లీకరింపబడియున్నవి. వెల 0-5-0 యిరిపాలాబిళ్లలకు పంపిన పంపబడును. 4 బుక్కులకుకక్కునగా వి.పి. చేయబడెను. ఆంధ్రబుక్కుడిపోనిడదవోలు.

మహాసూత్రకాభరణము

శ్రీ ముక్త్యాల సంస్థానమున తయారైనది. అడివిపండి, మొసలి, పులి, మొదలైనవాటి పిత్రములన్నియు చేరినవి. బాల్ గింటలకు పరమామధము. వెల 1 రీ 80/- కేటాలకు ఉచితము. వివరములకొరకు వ్రాయుడు.

ఆరరసాయనశాల ముక్త్యాల; కృష్ణా

దక్షిణాంధ్రభాషాభివృద్ధి సభ
మదరాసు

కార్యనిర్వాహకసంఘ సమావేశము

ఆగస్టు 22 వ తేదీ, ఆదివారమునాడు మదరాసు
ఆ. 30 గంటలకు సైదాభ కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు ఆంధ్ర
పత్రికా కార్యాలయమునందు సమావేశ మయిరి. ఈ దినవ
తీర్మానములుచెసిరి. శ్రీయుతులు చల్లా శేషగిరిరావు పంతులు
రావుబహదర్ టి. కే. ఆదేశాచలయ్య, పి. వి రంగారామ్
వాయడు, రామానుజాచార్యులు, కే. శివరామకృష్ణరావు,
కూచి కుమారస్వామిపంతులు, కుప్పస్వామియ్య, వి. ఎస్.
శర్మ, పి.వి. నరసింహంపంతులు, ఏ. వెంకటాచలం పంతులు,
మన్యము కృష్ణస్వామియ్య, సాధు వరదరాజంపంతులు, కే.
రామకృష్ణశాస్త్రిలు బి. శర్మ, శ్రీమతియ్యామినీపూర్ణతిలకమ్మ
గారు మున్నగువారు సభకు వచ్చిరి.

శ్రీయుత చల్లా శేషగిరిరావు పంతులుగారు, సభకు
అధ్యక్షత వహించులెనని శర్మగారు రుపపాదించి, శ్రీపంతుల
వారు వార్షికములుచెలంగ, అధ్యక్షతవహించి యిటుల నుపన్య
సించిరి. కార్యదర్శి సాధు వరదరాజంపంతులుగారు చెప్పినట్లు
సభాకార్యములు చాలచుండముగా నడుచుచున్నవి. శ్రీమంత్రి
పాటుపడవలసినట్టి ప్రస్తుతసమయమునందు, కార్యదర్శి,
మనమందరమును ఏకీభవించి, కావలసినంత సహాయము చేయ
వలెను. సభయొక్క ఆర్థికస్థితి త్వరలోనే, బాగుపడుటకు
తగినప్రయత్నములను చేయవలెను. చెన్నపురిలో, అచ్చటచ్చట
కొంతధనము ప్రాసచేయుటకు, ఆంధ్రప్రముఖులను దర్శించి,
సభయొక్క ఉద్దేశ్యములు, వారికియెరుకపరచి, శక్తివంచనలే
కుండ ధనసహాయము చేయుటకు వారిని కోరవలెను. సభకు
హెచ్చుమండినభ్యులను చేర్చుటకు వలయు ప్రయత్నములను
తక్షణమే ప్రారంభింపవలెను. బీదవారికిగూడ, సాకార్యముగా
నుండుట్లు, చందానియనుములను, ఏర్పరచవలెను. అట్టి చందా
లను, సభ్యులు గలతోడనుతోనిచ్చి తోడ్పడవలెను. ఇచ్చట
క్రమముగా, చందాలు పెనుచుచేయుటకు, ఒక ఉపసంఘ
మును నియమించవలయును. సభయొక్క ఆర్థికస్థితిని బాగుచేయు
టకు, అంకాశముల నేర్పరచుకొని, ఈసంఘమువారు గవార్తి
త్వమును చేవలయును. నగరమునందు, జనులలో కొంతకత్తా
హమును కలిగించుటకుగూడ, ఒక చిన్నసంఘమును ఏర్పరచవల
యును. నగరమునందు, పలుచోటులలో ఆంధ్రమున, ఉపన్యా

సములు ఇచ్చుచు, వారు ప్రచారము చేయవలయును. ప్రతిమాస
మునను, మొదటి బుధవారమునాడు కార్యనిర్వాహక సంఘ
సభ్యులు, సమావేశమై సభాకార్యములు త్వరలో నెరవేరునట్లు
చూడవలెను అని శ్రీయుత శేషగిరిరావుగారు నడిచిరి.

1. శ్రీయుతులు రామానుజాచార్యులు, కుప్పస్వామి
య్య, రంగారామ్ వాయడు, వెంకటాచలంపంతులు, మన్యము
కృష్ణస్వామియ్య, శివరామకృష్ణరావు, రావు బహదర్
టి. కే. ఆదేశాచలయ్య, కూచి కుమారస్వామియ్య, బి.
శర్మ, వి. ఎస్. శర్మ, రామకృష్ణశాస్త్రిగారు ఉపసంఘముగా
నేర్పడి, సభకు ధనమును సమకూర్చుటకు ప్రయత్నింపవల
యును.

2. సంవత్సరపు చందాలో రి ప్లెటు లుండవలెను. 1,
2, 3, క్లాసుకు చందావసగ రూ. 2, 1, 1/2 అని యుండి
వలెను.

3. మదరాసులో, అన్నిస్థలములలోను ప్రచారమునలిపి
ఉపన్యాసము లిచ్చుటకును, ఈఉద్యమమునకు, ఆంధ్రులంద
రను, తోడ్పడునట్లు, కొంత ఉత్సాహమును కలిగించుటకును,
శ్రీయుతులు చల్లా శేషగిరిరావుపంతులు, ఏ. వి. నరసింహం
పంతులు, వి. ఎస్. శర్మ, పి. వి. రంగారామునాయుడు,
కూచి కుమారస్వామి పంతులు, రామానుజాచార్యులు, శివరా
మకృష్ణరావు, రామకృష్ణశాస్త్రి, శ్రీమతి యామినీపూర్ణ తిల
కమ్మగారు ఉపసంఘము అను తీర్మానము లామోదింపబడెను
కనుక, సోదరాంధ్ర ప్రముఖులారా! సభావాక్కు
లారా! ఆంధ్రభాష ఉద్ధారకులారా! మేము, దక్షిణాంధ్ర
భాషాభివృద్ధికి చేయుచున్న కృషికి, మీరు యొత్తిమట్టుకు,
తోడ్పడెదరు! మీలో ఎందరు, సభ్యులనుగాచేరి, ధనసహ
యము చేసెదరు! ఈతీర్మానములను చదువునా రందరును,
ఎదో కొద్దిగనో గొప్పగనో, సహాయము చేయగోరెదను.
సభ్యులనుగాచేరి అర్థసంవత్సరమునకు చందా నాలుగణాలను
పంపించు నెడల సభకు ఎంతోధనము చేగలను. ఆంధ్రభాష
మునకు, మాతృభాషగాన దానియందు అభిమాన మున్నయెడల,
ఆంధ్రులకిరీ సంతోషకరములు వ్యాపించి, ఆంధ్రులు ప్రఖ్యాతి
గాంచవలయు నని మీరు కోరు నెడల, దీనిని జదువునట్టి,
ఆంధ్రులందరును, తప్పకుండ ఈసభకు 4 అణాలు చందా
నయినను చదుచేయించి నాకు, వ్యవసాయుల తోడ్పడవలయు
నని చాల ప్రార్థించుచున్నాను.

సాధు వరదరాజంపంతులు,
కార్యదర్శి

చెన్నపురి బజారుధరల

19/8-వనం సెప్టెంబరు నెల 2-వ తేదీ గురువారము

Table with multiple columns listing market prices for various goods like rice, oil, and other commodities. Includes sub-sections like 1. ధాన్యములు, 2. ధాన్యము పప్పులు, 3. నూనెపప్పులు, 4. చిల్లరపప్పులు, 5. ఇనుము, 6. లోహములు, 7. దూద, 8. నూలు.

బ్రిటిష్ సర్వేట్ ఆఫ్ అమ్మోనియా ఫెడరేషన్ (లిమిటెడ్)

(ఇంగ్లాండుదేశములో స్థాపింపబడినది)

వశేట్లు:- పావాలెస్ అండ్ కంపెని, మదరాసు.

వ్యవసాయదారులకు

ఈ అత్యుత్తమమైన ఎరువును దయచేసి కొంచె ముపయోగించి చూడుము.
ఈ ఎరువును వాడినవారికి అద్భుతముగా ఫలంలలో ఫలితము కనుపించియున్నది.
ఆచారవ్యవహారములకు విరుద్ధమైన యెట్టి పదార్థము గాని యిందు చేరియుండలేదు. వరిపం
టులు, చెఱుకు, ఆకుతోటలు ధాన్యము వగైరా అన్ని పంటలకు దీనిని వుపయోగింపవచ్చును.
ఇతర వివరములకు సమీపమున వ్యవసాయశాఖాధికారులకు (Agricultural Demon
strator) గాని, క్రింద కనుపరిచిన ఇండో-అగ్రి లిమిటెడ్ డిపోలలో మా ప్రతినిధులకు
గాని వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

Table with 3 columns: డిపో (Depot), విలాసము (Address), ప్రతినిధి (Representative). Lists various locations and their corresponding agents.

SULPHATE OF AMMONIA

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టిపేట, మద్రాసు లేవ, జొంఖాంబ

అయ్యున్న నామధేయము నందు గూఢముగలదను విషయము నాస్పష్టముయనుచుండే పరిశీలించబడి విడిగిన జయ ప్రదమున ఫలికమునుండి నాకు నమ్మిక విడిగినది. కొన్ని కారణములచే నేను అజ్ఞానము, అందుచే విడిగిన నరముల బలహీనతచే బాధపడెనుంటిని. ప్రస్తుతము నాద్రాస, శివోన్నములలో, అల్పద్వారాద్వారములందు కాపురమున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాసఅయ్యంగారివద్ద చికిత్సప్రారంభించితిని. స్వల్పకాలమునందే (అనగా 28 దినములలోనే) వారు నాకు కలిగించిన నూతన ఆహ్లాదమునానన్వేషించి ఆస్పాతర్స్ గృహము, } ఎస్. కె. కృష్ణయ్యారచేర్చి
రాయపేట, ముద్రాసు } కుమారరాజు
26—2—26 } ఆఫ్ వెంకటగిరి,